

รายงานผลการศึกษา

ของ

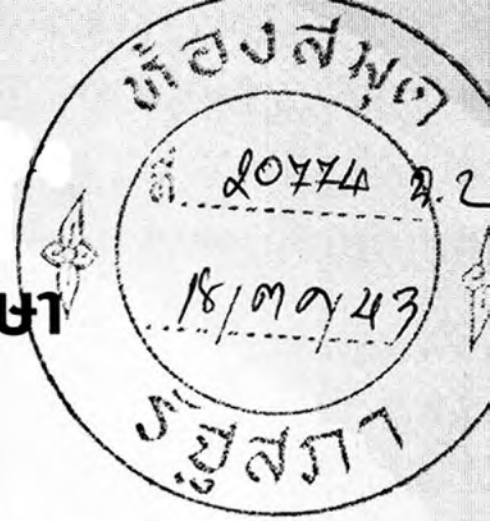
คณะอนุกรรมการ

เพื่อพิจารณาปัญหาหายาเสพติดกับความมั่นคง

ใน

คณะกรรมการการทหาร สภาผู้แทนราษฎร

รายงานผลการศึกษา

ของ

คณะอนุกรรมการ

เพื่อพิจารณาปัญหาเสพติดกับความมั่นคง

ใน

คณะกรรมการการทหาร สภาผู้แทนราษฎร

รายงานผลการศึกษา ของคณะอนุกรรมการ
เพื่อพิจารณาปัญหาเสพติดกับความมั่นคง
ในคณะกรรมการการทหาร สภาผู้แทนราษฎร

เลขประจำหนังสือ	ISBN 974-8056-08-2
ปีที่พิมพ์	ตุลาคม 2543
พิมพ์ครั้งที่	1
จำนวนพิมพ์	1,000 เล่ม
จำนวนหน้า	164 หน้า

ฝ่ายพิมพ์ : ออกแบบรูปเล่มและจัดทำต้นฉบับ
พิมพ์ที่ : กองการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
34 อาคารธนาคารทหารไทย
ถนนพญาไท แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400 โทร : 6445309
น.ส.รัชณี อังตระกุล ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา

พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ภูมิพลอดุลยเดช
พระราชทานแก่วชิรกรรมากรไทยทั่วทั้งแผ่นดิน
เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

คุณธรรมนั้น คือ
“ไมตรี ความมีเมตตา ห่วงใยให้กันและกัน ”

พระราชดำรัส
ในพิธีเปิดประชุมรัฐสภา
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
ณ วันเสาร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๙

บัดนี้ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้เสร็จสิ้นลง และมีการเรียกประชุมรัฐสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมรัฐสภาเพื่อให้อำนาจหน้าที่บัญญัติตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ ผู้ได้รับมอบหมายจากประชาชนให้มาปรึกษาหารือกัน เพื่อให้การปกครองดำเนินไปตามวิถีทางแห่งระบอบประชาธิปไตย และให้บังเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชาติบ้านเมืองต่อไป จึงเป็นภาระและความรับผิดชอบโดยตรงของท่านทั้งหลายที่จะต้องร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมสามัคคีกัน ปฏิบัติหน้าที่โดยเต็มกำลังสติปัญญา ความสามารถ ให้งานของชาติดำเนินลุล่วงไปโดยถูกต้องและรวดเร็ว ดังนั้น การพิจารณาดอกหรือการอภิปรายในปัญหาใด ๆ ที่จะมีขึ้นในสภาแห่งนี้ จึงควรจะได้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริงและด้วยความปรารถนาที่จะให้งานทุกอย่างสัมฤทธิ์ผลที่ดีที่สุด

ขออวยพรให้การดำเนินงานของรัฐสภาเป็นไปโดยเรียบร้อย ปราศจากอุปสรรคทั้งปวง บรรลุผลสำเร็จอันดีงามตามวัตถุประสงค์ทุกอย่าง และขอให้ทุกคนที่ประชุมร่วมกันอยู่ ณ ที่นี้ มีความสุขสวัสดิ์ทุกเมื่อไป

นายเสริมศักดิ์ การุญ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยอง
ประธานคณะกรรมการกิจการทหารฯ

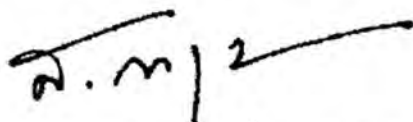
สารจากประธานคณะกรรมการการทหาร สภาผู้แทนราษฎร

ระบบรัฐสภาของประเทศไทย กำหนดให้มีคณะกรรมการ เป็นองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 189 ได้บัญญัติให้อำนาจสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจเลือกสมาชิกของสภาตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อ กระทำกิจการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดๆ อันอยู่ในอำนาจ หน้าที่ของสภาแล้วรายงานต่อสภา

ในฐานะคณะกรรมการการทหาร ซึ่งเป็นคณะกรรมการ คณะหนึ่งใน 23 คณะ ของสภาผู้แทนราษฎรได้ทำหน้าที่และให้ ความสำคัญเรื่องเกี่ยวกับทหารและกองทัพ ซึ่งถือเป็นเสาหลักสำคัญของชาติหลักหนึ่งเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ คณะกรรมการ การทหาร ได้พิจารณาถึงปัญหาของชาติที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง ในด้านต่าง ๆ ตระหนักดีว่า ปัญหายาเสพติด เป็นปัญหาสำคัญ อย่างยิ่งปัญหาหนึ่ง อันหมายถึงอนาคต และความมั่นคงของ ประเทศชาติจึงได้ตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง ซึ่งมี นายปัญญา จีนาคำ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นประธาน เพื่อพิจารณาปัญหายาเสพติดกับความมั่นคง ของชาติ โดยมีขอบข่ายที่จะศึกษาปัญหานี้อย่างกว้างขวางตลอดจนความเป็นมา และแนวทางป้องกันแก้ไข เพื่อฝากเป็นข้อคิดข้อเสนอแนะแก่บุคคล หรือองค์กร ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อช่วยลดการแพร่ขยายวงกว้างของ ยาเสพติดที่ปรากฏอย่างน่าวิตกในปัจจุบันนี้

ในนามของคณะกรรมการการทหาร สภาผู้แทนราษฎร ขอขอบพระคุณหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน ตลอดจน

คณะทำงานและผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้กรุณาเสียสละปฏิบัติหน้าที่
และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งได้เห็นได้จากผลงานที่ปรากฏ
ออกมานี้ หวังว่า เอกสารฉบับนี้คงจะเป็นประโยชน์โดยรวมต่อ
ทุกฝ่ายต่อไป

(นายเสริมศักดิ์ การุญ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยอง
ประธานคณะกรรมการการทหารสภาผู้แทนราษฎร

นายปัญญา จีนาคำ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประธานคณะอนุกรรมการการทหารฯ

คณะอนุกรรมการการทหารฯ

พลเรือตรี บรรพต สุตแสง

ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการการทหาร สภาผู้แทนราษฎร

พลอากาศเอก คงศักดิ์ วันทนา

เสนาธิการทหารอากาศ

อาจารย์ สุมาลี อุทัยเฉลิม

ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
ที่ปรึกษาผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก
ที่ปรึกษาคณะกรรมการการทหารสภาผู้แทนราษฎร

พลเรือโท จุมพล บัณฑิตพิชัย

รองเสนาธิการทหารเรือ

นายปรีชา จำปารัตน์

ที่ปรึกษาสำนักงาน ป.ป.ส. สำนักนายกรัฐมนตรี

พลโท กัมพล โภชนดา

หัวหน้านายทหารฝ่ายเสธ

ประจำรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

พลตำรวจโท คมกฤษ พัฒน์พงศ์พานิช

ผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

พลตำรวจตรี มงคล กมลบุตร

รองผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

รองผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

รองผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ ทรัพย์สินทางปัญญา

พลตรี ขาญวิช ศรีธรรมวุฒิ
รองเจ้ากรมการทหารรักษาดินแดน

พลอากาศตรี มานพ จิตต์จรัส
รองเจ้ากรมแพทย์ทหารอากาศ

พลอากาศตรี กฤษดา พิทักษ์สรายุทธ
ผู้ชำนาญการกองทัพอากาศ

นายอานุภาพ วินทกร

ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายไพฑูรย์ แก้วทอง)

ที่ปรึกษาคณะกรรมการการทหารสภาผู้แทนราษฎร

นายประกิจ ประจวบจั่น
รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

พลตำรวจตรี ประเสริฐ จันทฤทธิ์

ผบก. ตชด. ภาค ๓

นายปกศักดิ์ นิลอุบล

อธิบดี(นักบริหาร ๑๐) กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา
กระทรวงการต่างประเทศ

นายธวัชชัย คูภิรมย์

ผู้อำนวยการกองเอเชียใต้ กรมเอเชียใต้ตะวันออกกลาง
และแอฟริกา

นายสรสิทธิ์ แสงประเสริฐ
เลขานุการ ป.ป.ส.

นายวิตถวัลย์ สุนทรขจิต
ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส.

นางสาวนภานาฏ รัชตานุรักษ์
นักพัฒนาทรัพยากรบุคคล ๔ สถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการ
ปราบปรามยาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส.

นาวาอากาศเอก อรรถ ฤทธิหวั่ง
ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการการทหาร
สภาผู้แทนราษฎร

นางมาลี วรปัญญา

เจ้าของโรงเรียนอนุบาลสุกรัก

ที่ปรึกษาคณะกรรมการการทหารสภาผู้แทนราษฎร

คุณศิริพงษ์ บวรวิฒนะ

กรรมการผู้จัดการ บริษัท ยูจีซี เอ็มจีเนียร์ริง จำกัด

กรรมการผู้จัดการ บริษัท โซเรล เอเชีย จำกัด

ที่ปรึกษา คณะกรรมการการทหาร สภาผู้แทนราษฎร

คำนำ

คณะอนุกรรมการ การทหาร มีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับ ความไว้วางใจจากท่านประธานกรรมการ การทหาร สภาผู้แทนราษฎร ให้ศึกษาปัญหาสาเหตุคิดในแง่มุมต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เราตระหนักดีว่าปัจจุบันนี้ ปัญหาสาเหตุคิดได้แพร่ขยายอย่างน่าวิตก ทั้งภายในและภายนอกประเทศนับว่าเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติ ที่เป็นผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อเยาวชนและบุคคลทุกระดับชั้น ซึ่งหมายถึงความ มั่นคงของชาติในอนาคต

ในนามของคณะอนุกรรมการฯ มีความยินดีที่ได้เสนอผลงาน การปฏิบัติหน้าที่ในขอบข่ายที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลเป็นข้อสรุป แม้จะมีเวลาอันจำกัด แต่คณะทำงานทุกท่านได้ทุ่มเทการปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความตั้งใจ และเสียสละอย่างแท้จริง สามารถค้นหาข้อมูลในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมากมาย ทั้งจากการประชุมถึง 27 ครั้ง โดยเชิญหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงถึงขอบข่ายในการดำเนินงานพร้อมรับทราบ ถึงปัญหาอุปสรรค เพื่อช่วยกันหาข้อสรุปที่จะนำไปสู่การแก้ไขเพื่อการ ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป นอกจากนี้คณะอนุกรรมการฯ ยังได้มีโอกาสดำเนินการไปศึกษาและดูงานที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุคิด ทั้งด้านการป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษา ในจังหวัดต่าง ๆ ทุกภาคของประเทศ เป็นผลให้ได้รับข้อมูลอย่างกว้างขวาง ได้เห็นการ ปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ มีการ ประสานงานกันอย่างดี ได้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องในการ ดำเนินงานที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเพื่อเกิดความคล่องตัวในการ

ปฏิบัติหน้าที่ และมีผลเป็นรูปธรรมต่อไป

โอกาสนี้คณะอนุกรรมการทหารฯ ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง ที่ได้รับความร่วมมือประสานงาน ประสานประโยชน์จากหน่วยงานต่างๆ ทั้งทางราชการ ทหาร ตำรวจ ภาครัฐ และภาคเอกชนเป็นอย่างดี ที่ได้ให้สาระความรู้ เป็นปฐมเหตุแห่งการศึกษา และเรียนรู้อันเกี่ยวข้อง โดยตรงกับปัญหาเสพติด ตั้งแต่ความเป็นมา การป้องกันและปราบปรามตลอดจน การบำบัดรักษา ทำให้ข้อสรุปอันนำไปสู่ ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข ที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุถึงนโยบาย ของชาติต่อไปในอนาคต

มั่นใจว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางการคิด ต่อผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมมือ ช่วยกันแก้ปัญหาให้เป็น ผลสำเร็จสมความมุ่งหวังต่อไป

(นายปัญญา จีนาคำ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ประธานคณะอนุกรรมการ ทหาร สภาผู้แทนราษฎร

ก
สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ ก	
บทที่ 1 ความเป็นมาของปัญหายาเสพติด (อดีตถึงปี 2532)	1
บทที่ 2 ปัญหายาเสพติดในปัจจุบัน (พ.ศ.2533-2542)	9
บทที่ 3 มาตรการ โครงสร้างการบริหารงานและ แนวทางในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	14
1 มาตรการป้องกันยาเสพติด	14
2 มาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด	14
3 มาตรการปราบปรามยาเสพติด	16
4 มาตรการควบคุมพืชเสพติด	16
5 โครงสร้างการบริหารงานป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด	17
6 แนวทางการดำเนินงานป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด	20
บทที่ 4 ผลกระทบของยาเสพติดกับความมั่นคงแห่งชาติ	36
1 ผลกระทบด้านสังคมจิตวิทยา	36
2 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ	37
3 ผลกระทบด้านการทหาร	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน	
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	43
1 การดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรม	43
2 ปัญหาทางการบริหารและการดำเนินงาน	
ขององค์กรระดับปฏิบัติ	54
3 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	56
4 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	57
บทที่ 6 ข้อเสนอแนะแนวทางการป้องกันและ	
ปราบปรามยาเสพติด	62
1 กระบวนการยุติธรรม	62
2 กฎหมาย	50
3 ความร่วมมือระหว่างประเทศ	72
4 แนวคิดในการผสมความร่วมมือของพหุภาคี	
และการแก้ปัญหาแบบองค์รวม	73
5 องค์กรอำนวยการและรับนโยบายไปสู่การปฏิบัติ	75
ภาคผนวก	
1. กรอบการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ	77
2. รายชื่อคณะอนุกรรมการ	79
3. สรุปผลการประชุมคณะอนุกรรมการ	81
4. สรุปผลการรับฟังบรรยายสรุป	
และเดินทางไปตรวจเยี่ยมพื้นที่	111
บทส่งท้าย	143

บทที่ 1

ความเป็นมาของปัญหายาเสพติด(อดีตถึงปี 2532)

มนุษย์ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาเป็นเวลาช้านาน บางชนิดก็มีทั้งคุณและโทษ บางชนิดก็มีแต่โทษ ในประเทศไทยนั้นได้ตระหนักถึงปัญหานี้มาตั้งแต่สมัยสุโขทัยและยาเสพติดที่รุนแรงเริ่มปรากฏเมื่อ ๔พณฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ประกาศเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2501 ให้เลิกการสูบและจำหน่ายฝิ่นโดยสิ้นเชิง ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2502 เป็นต้นไป

หลังจากปี 2502 เป็นต้นมา ยาเสพติดชนิดอื่นที่พกพาง่าย เสพง่าย และมีฤทธิ์แรงกว่า ก็เริ่มทยอยกันเข้ามาปรากฏตัวในบ้านเมืองของเราเรื่อย ๆ มี เฮโรอีน มอร์ฟิน กัญชา บาบิทูเรท แอมเฟตามีน โคเคอีน ฯลฯ จนบัดนี้ปรากฏว่ามียาเสพติดปรากฏอยู่ในท้องตลาดเกือบ 150 ชนิดด้วยกัน

การแพร่ระบาดของยาเสพติดเริ่มรุนแรงขึ้น มีจำนวนผู้ติดยาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วคือ ยาเสพติดให้โทษได้แตกตัวจากฝิ่นออกไปเป็นอนุพันธ์ที่มีฤทธิ์รุนแรงยิ่งกว่าฝิ่นอีกหลายชนิดด้วยกัน ซึ่งที่ผ่านมายาเสพติดชนิดแรกที่คนไทยรู้จักก็คือ ฝิ่น

1. ฝิ่น

ฝิ่นเกิดมาในประเทศไทยในสมัยสุโขทัยตอนต้นประมาณปี พ.ศ.1825 มีการค้าขายทางเรือประเทศจีนกับไทย ในตอนนั้นฝิ่นเป็นเพียงยารักษาโรคชนิดหนึ่งเท่านั้น ในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)ปฐมกษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา ได้ประกาศใช้กฎหมายลักษณะโจรใน พ.ศ. 1903 ในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบซื้อขายและเสพฝิ่น ต่อมาสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1 ได้ตราพระราชกำหนดโทษให้สูงขึ้นไปอีก แต่ก็ยังมีการลักลอบซื้อขาย

กันอยู่ มาถึงรัชกาลที่ 3 เป็นระยะที่ตรงกับสมัยที่อังกฤษนำฝิ่นจากอินเดียไปบังคับขายให้จีน ทำให้คนจีนติดฝิ่นมากขึ้น และในช่วงเวลานั้นตรงกับระยะที่คนจีนเข้ามาค้าขายในเมืองไทยมากขึ้น จึงเป็นการนำการใช่ฝิ่นและผู้ที่ติดฝิ่นเข้ามาในประเทศไทย โดยการลักลอบมาทางเรือสินค้าต่าง ๆ เกิดการค้าฝิ่นและสิ่งอื่นที่ผิดกฎหมายที่อยู่ในอิทธิพลของกลุ่มอั้งยี่ในกรุงเทพและหัวเมืองชายทะเล สร้างความวุ่นวายจากการทะเลาะวิวาทระหว่างกลุ่มอั้งยี่ต่าง ๆ จนต้องให้ทหารปราบปราม ในสมัยรัชกาลที่ 4 ทรงเห็นว่าการปราบปรามไม่สามารถขจัดปัญหาการสูบและขายฝิ่นได้ จึงทรงเปลี่ยนนโยบายใหม่ยอมให้คนจีนเสพและขายฝิ่นได้แต่ต้องเสียภาษี ซึ่งปรากฏว่าภาษีฝิ่นทำรายได้ให้ประเทศมาก แต่ผลกระทบคือมีคนไทยติดฝิ่นมากขึ้น ทางราชการจึงมีความพยายามห้ามคนไทยไม่ให้เสพฝิ่น แต่ไม่ได้ผลเท่าไรนัก ต่อมาในสมัยของรัชกาลที่ 5 สภาพการค้าฝิ่นยังคงเป็นเช่นเดิม คือมีการขายตามโรงยาฝิ่นโดยถูกต้องตามกฎหมาย และภาษีฝิ่นก็ยังเป็นรายได้ใหญ่ของประเทศ พระองค์ทรงมีพระราชดำริให้รัฐยอมขาดรายได้จากภาษีฝิ่นเพื่อให้การสูบฝิ่นน้อยลง ความพยายามนี้แม้ไม่สำเร็จในสมัยของพระองค์ แต่ก็มาสำเร็จในปี 2502 ด้วยมาตรการควบคุมต่าง ๆ และรายได้ชดเชยที่รัฐได้จากภาษีอากรยาสูบแทน โดยคณะปฏิวัติซึ่งปกครองประเทศไทยอยู่ในขณะนั้นได้พิจารณาเห็นว่า การเสพฝิ่นเป็นที่รังเกียจในวงการสังคมและเป็นอันตรายแก่สุขภาพและอนามัยอย่างร้ายแรง ประเทศต่างๆ ได้พยายามเลิกการเสพฝิ่นโดยเด็ดขาดแล้ว จึงเห็นเป็นการสมควรให้เลิกการเสพฝิ่นและจำหน่ายฝิ่นในประเทศไทย จึงมีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 37 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2504 ให้เลิกการเสพฝิ่นและจำหน่ายทั่วราชอาณาจักร และกำหนดดำเนินการให้เสร็จสิ้นเด็ดขาดภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2502 โดยกำหนดการตามลำดับดังนี้

- 1) ประกาศให้ผู้เสพฝิ่นขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตให้เสพฝิ่นภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2501
- 2) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2502 ห้ามมิให้ร้านฝิ่นจำหน่ายฝิ่นแก่ผู้ที่ไม่ได้รับใบอนุญาตให้สูบฝิ่น
- 3) ยุบเลิกร้านจำหน่ายฝิ่นภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2502
- 4) ให้กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงมหาดไทยร่วมกันจัดตั้งสถานพยาบาลและพักฟื้นผู้อดฝิ่น
- 5) ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2502 ผู้กระทำผิดฐานเสพฝิ่นหรือมูลฝิ่น นอกจากจะต้องรับโทษตามกฎหมายแล้วยังจะต้องถูกส่งไปรับการรักษา ณ สถานพยาบาลและพักฟื้นผู้อดฝิ่นไม่เกิน 90 วัน อีกด้วย

ผลการดำเนินงานปรากฏว่ามีผู้ติดฝิ่นที่ขึ้นทะเบียนทั้งสิ้น 70,985 คน เป็นชาย 69,961 คน หญิง 1,024 คน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2502 ทางราชการได้ระดมตำรวจตรวจตราตามร้านฝิ่นทั่วราชอาณาจักรเพื่อมิให้ผู้ที่ไม่ได้รับใบอนุญาตเข้าเสพฝิ่นในร้านค้าฝิ่น และมีให้ร้านฝิ่นให้แก่มูลฝิ่นที่ได้รับใบอนุญาตในวันที่ 30 มิถุนายน 2502 ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของการเสพฝิ่นและการจำหน่ายฝิ่น เจ้าพนักงานสรรพสามิตพร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าควบคุมร้านฝิ่นทุกแห่ง โดยเจ้าพนักงานสรรพสามิตได้ตรวจรับฝิ่น มูลฝิ่นที่เหลือและกล่องสูบฝิ่นทั้งหมดจากร้านจำหน่ายฝิ่น และเมื่อเวลา 01.00 น. ของวันที่ 1 กรกฎาคม 2502 กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกระทรวงการคลัง ได้จัดการทำลายกล่องสูบฝิ่น ซึ่งรวบรวมจากร้านฝิ่นในจังหวัดพระนครธนบุรีโดยเผาไฟที่ท้องสนามหลวง มีจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์หัวหน้าคณะปฏิวัติเป็นประธานและควบคุมการเผาทำลายเอง กล่องฝิ่นที่เผาทำลายในคืนวันนั้น จำนวน 9,001 คัน ต่อมาได้เผาทำลายกล่องฝิ่นซึ่งเก็บไว้ในคลังฝิ่นที่กองโรงงาน กรมสรรพสามิตจำนวน 25,238 คัน

ส่วนกลองที่เผาทำลายในต่างจังหวัดมีจำนวน 11,288 คัน รวมกลอง
สูบฝิ่นที่เผาทำลายทั้งสิ้น 45,527 คัน นอกจากนี้ยังได้แก้ไขกฎหมาย
วาดวยฝิ่นเพิ่มโทษผู้ละเมิดให้สูงขึ้น ซึ่งได้ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่
1 กรกฎาคม 2502 เป็นต้นมา จากประกาศของคณะปฏิวัติ
ดังกล่าวข้างต้นเป็นอันนับแต่รุ่งอรุณของวันที่ 1 กรกฎาคม 2502
การเสพและจำหน่ายฝิ่นในประเทศไทยก็เป็นสิ่งผิดกฎหมาย
นอกจากทางรัฐบาลจะได้จัดให้ผู้ผลิตและค้ายาเสพติด แต่ปัญหา
ยาเสพติดไม่ได้ลดลง เพียงแต่การซื้อขายมีการดำเนินการซ่อนเร้นและ
วิธีการที่ลึกลับซึ่งแยบยลยิ่งขึ้น นอกจากนี้ตัวยาเสพติดได้เปลี่ยนรูปไป
เป็นเฮโรอีน ซึ่งผลิตด้วยการเปลี่ยนตัวยาสำคัญในฝิ่น คือ มอร์ฟีน
ด้วยวิธีทางเคมี เป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์ร้ายแรงกว่าฝิ่นก็กลับ
ระบาดในเมืองไทย

2. เฮโรอีน

เฮโรอีน เป็นยาเสพติดร้ายแรงที่สร้างปัญหาให้กับสังคมไทย
ตลอดจนระยะเวลา 40 ปี พบครั้งแรกราวเดือนกันยายน พ.ศ. 2502
เฮโรอีนได้ระบาดในหมู่ผู้ติดฝิ่นอยู่เดิม เพราะสูบได้ง่ายใช้เผาใน
กระดาษตะกั่วแล้วสูดไอ ไม่ต้องมีบ้องฝิ่น และไม่มีกลิ่นเวลาสูบ
การหลบหนีกฎหมายก็ทำได้ง่ายกว่าการสูบฝิ่นหากพิจารณาจากปริมาณฝิ่น
ซึ่งเป็นต้นตอของเฮโรอีนที่ผลิตได้ในประเทศ อาจกล่าวได้ว่า
ประเทศไทยไม่น่าจะมีปัญหาเกี่ยวกับการผลิตยาเสพติดชนิดนี้
แต่ด้วยเงื่อนไขการเป็นทางผ่านที่สำคัญเส้นทางหนึ่งของยาเสพติด
จากสามเหลี่ยมทองคำ ทำให้บริเวณชายแดนไทยมีโรงงานผลิต
เฮโรอีนแบบชั่วคราวตั้งอยู่บริเวณชายแดนไทยจำนวนหนึ่ง ในปี 2532
เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทำลายโรงผลิตเฮโรอีนรวม 12 แห่ง ส่วนใหญ่อยู่ใน
จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย โดยเฉพาะที่ตำบลลาวี
อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย และในเขตอำเภอเชียงดาวจังหวัด

เชียงใหม่ เป็นที่ตั้งที่สำคัญมีอิทธิพลของกลุ่มว่า (WNA) ครอบคลุมอยู่ ส่วนโรงผลิตบริเวณตะเข็บชายแดนประเทศไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในเขตอำเภอเชียงของ และอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย เป็นของกลุ่มชาวเขาและจีนฮ่อ โดยได้ฝิ่นดิบจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเข้ามาป้อนโรงงาน

เนื่องจากการผลิตเฮโรอีนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับอย่างสำคัญกับเส้นทางลำเลียงและมีผลกระทบถึงกันระหว่างโรงงานทั้งหมดในบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ จึงจำเป็นต้องศึกษาสภาพโรงงานผลิตในสหภาพพม่าและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวด้วย ในปี 2532 มีโรงงานผลิตเฮโรอีนในเขตสหภาพพม่าใกล้แนวชายแดนประเทศไทย จำนวน 13 แห่ง อยู่ในเขตอิทธิพลของขุนสาและแนวรวม 10 แห่ง กลุ่มว่า พอกาชาพม่า 1 แห่ง

สำหรับแหล่งที่มาของเคมีภัณฑ์สำคัญที่ใช้ผลิตเฮโรอีนในภาคเหนือของประเทศไทย คือ น้ำยาอะเซติกแอนไฮไดรด์ บางส่วนมาจากเมืองเมดาน เกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย โดยเข้ามาทางเรือที่จังหวัดกระบี่ เคมีภัณฑ์ชนิดอื่น ๆ เช่น อีเทอร์ แอลกอฮอล์ แอมโมเนีย ผงถ่าน กรดไฮโดรคลอริก ปกติซื้อจากร้านเคมีภัณฑ์ในจังหวัดเชียงใหม่ จะมีอยู่บ้างที่โรงผลิตในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอนส่งคนมาซื้อเคมีภัณฑ์ถึงกรุงเทพฯ แล้วจัดส่งไปยังจังหวัดแม่ฮ่องสอนโดยตรง ในส่วนของโรงผลิตในสหภาพพม่าได้นำยาอะเซติกแอนไฮไดรด์จากประเทศจีนและประเทศอินเดีย คลอโรฟอร์มมาจากประเทศไทย

3. กัญชา

การปลูกกัญชาในลักษณะเพื่อเป็นการค้าอย่างจริงจังเริ่มต้นเมื่อสหรัฐอเมริกาเข้ามาตั้งฐานทัพในประเทศไทยในปี 2507 ลูกค้ายาเสพติดอเมริกันทำให้คนไทยเห็นช่องทางที่จะร่ำรวยจากการค้ากัญชาจึง

ลักลอบปลูกกันมาก เมื่อสงครามเวียดนามสงบฐานทัพสหรัฐอเมริกาถอนตัวกลับ กัญชาก็กลายเป็นยาเสพติดส่งออกที่ขึ้นชื่อของไทย แต่การลักลอบปลูกในช่วงนั้นจนกระทั่งถึงประมาณปี 2524 จำกัดอยู่ในพื้นที่จังหวัดนครพนม สกลนคร และมุกดาหารเท่านั้น ช่วงปี 2525-2527 ได้มีการขยายพื้นที่ปลูกไปยังจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับ เช่น ยโสธร กาฬสินธุ์ และอุดรธานี

ตั้งแต่ปี 2527 เป็นต้นมาการขยายพื้นที่เพาะปลูกกัญชาได้ขยายอย่างรวดเร็วเนื่องจากผลตอบแทนสูง จึงมีการลักลอบปลูกอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปีในพื้นที่ของ 14 จังหวัดคือ นครพนม สกลนคร มุกดาหาร กาญจนบุรี ปราจีนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ลำปาง ตาก นครศรีธรรมราช ชุมพร พัทลุง สงขลา สตูล และตรัง พร้อมทั้งมีแนวโน้มว่าในพื้นที่ภาคเหนือโดยเฉพาะบนภูเขา ก็เริ่มปลูกกัญชาอย่างต่อเนื่องแล้วเช่นกัน การที่ผลผลิตกัญชาในประเทศไทยลดลงในระยะหลังมีสาเหตุสำคัญคือรัฐบาลใช้มาตรการตัดพื้นที่ทำลายอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทำให้นายทุนและกลุ่มผู้ปลูกบางส่วนข้ามไปปลูกในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว บริเวณใกล้ชายแดนไทย คือ แขวงคำม่วน สุวรรณเขต และกำแพงนครเวียงจันทน์

4. กลุ่มยาแอมเฟตามีน

ในภาวะที่เศรษฐกิจกำลังขยายตัวและเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตจากเกษตรกรรมไปสู่อุตสาหกรรม ทำให้มีการใช้แอมเฟตามีนกันมากขึ้นในหมู่นักงานตามโรงงาน คนขับรถที่ต้องทำงานแข่งกับเวลา และในกลุ่มคนที่ทำงานกลางคืนตามสถานเริงรมย์ ซึ่งขยายจำนวนมากขึ้นตามความเจริญเติบโตของสังคมอุตสาหกรรม แหล่งผลิตกลุ่มยาแอมเฟตามีน ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบด้วยยาที่เรียกกันในหมู่ผู้โชวยามาหรือยาขยัน ที่สำคัญอยู่ในพื้นที่ภาคกลาง เช่น

จังหวัดปทุมธานี ราชบุรี สระบุรี และกรุงเทพมหานคร โดยนำเข้าวัตถุดิบในการผลิต คือ อีฟีดรีน (Ephedrine) จากต่างประเทศ การผลิตแบ่งเป็น 2 ระดับ ระดับแรกเป็นการผลิตหัวเชื้อ คือ การนำอีฟีดรีนเป็นสารตั้งต้นในการผลิตเป็นหัวเชื้อเมทแอมเฟตามีน ซึ่งมีลักษณะเป็นเกล็ดสีขาวและความเข้มข้นของตัวยาสสูง อีกระดับหนึ่งเป็นการผลิตอัดเม็ด โดยการนำเอาหัวเชื้อมาผสมกับสิ่งเจือปนต่าง ๆ เช่น แป้ง กาเฟอีน สีแล้วนำไปอัดเป็นเม็ด แหล่งผลิตกลุ่มยาแอมเฟตามีนในกรุงเทพมหานครขยายตัวหรือเพิ่มจำนวนขึ้นมาก เพราะนอกจากจะสนองต่อความต้องการของตลาดแล้ว การผลิตหัวเชื้อหรือผลิตอัดเม็ดไม่จำเป็นต้องใช้บริเวณมาก สามารถหลบจากการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ได้ง่าย สารเคมีและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้หาได้ง่ายในกรุงเทพฯ การเดินทางของนักเคมีชาวต่างประเทศก็สะดวกรวมทั้งกรุงเทพฯ ยังเป็นศูนย์กลางการติดต่อซื้อขายและกระจายตัวยายังภูมิภาคต่าง ๆ ด้วย

5. สารระเหย

เป็นสารเสพติดอีกประเภทหนึ่งที่น่าไปใช้ในทางที่ผิดเฉพาะกลุ่มเป้าหมายในเด็กและเยาวชน สภาพการแพร่ระบาดได้เริ่มปรากฏเด่นชัดในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) เนื่องจากพบว่ามียุวกวัยรุ่นสูดดมสารระเหยประเภทกาว ทินเนอร์กันมากทั่วทุกภาคของประเทศ ซึ่งในเวลานั้นยังไม่มีตัวเลขการศึกษาที่ชี้ชัดถึงอันตรายและภัยที่น่ากลัว และโดยเงื่อนไขที่ว่าผู้เข้ารับการบำบัดการติดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นการรักษาโรคภัยอันเนื่องมาจากสารระเหยไม่ใช่การบำบัดการติดยาเสพติดโดยตรง นอกจากนี้กฎหมายควบคุมการใช้สารระเหยคือพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.2533 มีผลบังคับใช้ในวันที่ 20 มกราคม 2533

6. ยาเสพติดชนิดอื่น ๆ

นอกจากยาเสพติดทั้ง 5 ชนิดที่กล่าวข้างต้น ช่วงปี 2532 ได้มีการพยากรณ์ว่าจะมียาเสพติดชนิดอื่นทั้งที่ผิดกฎหมายและเป็นยาถูกกฎหมายมีบทบาทมากขึ้น เนื่องจากยาเสพติดเดิมถูกปราบปรามอย่างเข้มงวด และมาตรการในการควบคุมการจำหน่ายยามีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ

ยาเสพติดและกลุ่มยาที่คาดว่าจะมีบทบาทเพิ่มขึ้นในช่วงนั้นได้แก่ โคเคน ซึ่งมีแหล่งผลิตในอเมริกา มีการลักลอบนำเข้าเพื่อให้ชาวต่างชาติที่มาประเทศไทยเสพ เมธาโดนเป็นยาที่ใช้ในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดประเภทฝิ่นและอนุพันธ์จากฝิ่น ปรากฏว่ามีการรั่วไหลจากการควบคุมของทางราชการนำไปใช้หรือจำหน่ายโดยผิดกฎหมาย ยาอีกชนิดที่มีแนวโน้มจะเป็นปัญหาได้แก่ ยาแก้ไอที่มีส่วนผสมของโคเดอีน มีการนำเข้าหรือผลิตในประเทศ และนำไปจำหน่ายในลักษณะยาสามัญประจำบ้านในภูมิภาค

บทที่ 2

ปัญหาหายาเสพติดในปัจจุบัน(พ.ศ.2533-2542)

สถานการณ์ปัญหาหายาเสพติดในปัจจุบันอาจกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

1. สถานการณ์ปัญหาเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า)

1.1 การผลิตยาบ้าภายนอกประเทศ

สถานการณ์การผลิตยาบ้าภายนอกประเทศยังคงมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะบริเวณชายแดนภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก ซึ่งการผลิตบริเวณภาคเหนือดำเนินการโดยชนกลุ่มน้อย

สารเคมีอื่น ๆ และอุปกรณ์การผลิตอัดเม็ดยาบ้า ยังคงนำออกจากประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ สารเคมีอาทิ คาเฟอีน สำหรับอุปกรณ์การผลิตอัดเม็ดที่สำคัญ คือ เครื่องอัดเม็ดประเภทโรตารีคุณภาพสูง ยังคงมีชาวสารการลักลอบนำออกจากประเทศไทยมากขึ้น

1.2 การผลิตยาบ้าภายในประเทศ

ชนกลุ่มน้อยในประเทศมีแนวโน้มทำการผลิตอัดเม็ดยาบ้า โดยเฉพาะชาวเขากลุ่มม้งพบความเคลื่อนไหวการผลิตอัดเม็ดยาบ้าในจ.ตาก และจ.สุโขทัย สถานการณ์การผลิตอัดเม็ดโดยชนกลุ่มน้อยในพื้นที่บนเขาภายในประเทศไทยน่าที่จะมีความรุนแรงของสถานการณ์มากขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงต่อการถูกจับกุมการนำเข้าเป็นเม็ดจากประเทศเพื่อนบ้าน การผลิตยาบ้าโดยกลุ่มผลิตเก่ามีความเคลื่อนไหวมากขึ้น พฤติกรรมการผลิตยาบ้าที่พบในช่วงปีที่แล้วจนกระทั่งปัจจุบัน คือ การผลิตแบบครัวเรือน (Kitchen Lab) ซึ่งเป็นการผลิตแบบง่าย ๆ ใช้เทคโนโลยีและการลงทุนไม่สูง บางกลุ่มใช้เครื่องอัดเม็ดขนาดเล็กแบบ Single punch สถานการณ์ที่น่าสนใจ คือ การนำผงเมทแอมเฟตามีนมาจากแหล่งผลิตภายในประเทศ หรือจากต่างประเทศในขณะ

ที่แหล่งผลิตบางกลุ่มเป็นเพียงการนำยาบ้าชนิดอัดเม็ดมาทำการบดเป็นผงแล้วผสมสารอื่น ๆ และอัดเม็ดเข้าไปใหม่ทำให้ได้ปริมาณเม็ดยาบ้ามากขึ้น

1.3 การค้ายาบ้า

การค้ายาบ้าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ค้ารายใหญ่ในพื้นที่ภาคอีสานตอนบนมีแนวโน้มลดลง แต่กลับพบการแตกตัวของผู้ค้ารายย่อยมากขึ้น

การค้ายาบ้าในพื้นที่ภาคกลาง มีความรุนแรงอย่างต่อเนื่องทั่วพื้นที่ กลุ่มที่มีพฤติการณ์ค้าส่งรายใหญ่ยังคงเป็นกลุ่มผู้ผลิตในอดีต กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่เป้าหมายหลักในการค้าส่งรายใหญ่

การค้ายาบ้าในพื้นที่ภาคใต้ มีความรุนแรงของกลุ่มการค้าส่งระดับกลางและกลุ่มการค้ารายย่อยกระจายเพิ่มขึ้นทั้งในเขตเมืองและชนบท

การค้ายาบ้าในพื้นที่ภาคเหนือ ข่ายงานการค้ายาบ้าในพื้นที่ภาคเหนือยังคงอยู่ในกลุ่มผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น

1.4 การแพร่ระบาดของยาบ้า

ปัญหาการแพร่ระบาดของยาบ้ายังคงมีความรุนแรงและกระจายในทุกกลุ่ม เจื่อนไขทางด่านอุปทานยังคงมีปริมาณที่มากเพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการของผู้เสพได้อย่างไม่จำกัด ราคาไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก เจื่อนไขทางด่านอุปสงค์ยังคงมีการขยายกลุ่มผู้เสพเพิ่มขึ้นอย่างรุนแรง กลุ่มผู้เสพยาบ้าจำแนกเป็น 2 ประเภทได้แก่ กลุ่มผู้เสพที่ใจแล้วยังไม่มีอาการเสพติด ซึ่งมีประมาณร้อยละ 80 และกลุ่มผู้เสพติดซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นพิจารณาจากจำนวนผู้เข้ารับการรักษาที่มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี

2. สถานการณ์ปัญหาเฮโรอีน

2.1 สถานการณ์การผลิตภายนอกประเทศ

ในปี 2542 มีข่าวสารการตั้งโรงงานผลิตเฮโรอีนในพื้นที่บริเวณชายแดนไทยทางภาคเหนือ ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มปริมาณการผลิตมากขึ้นอีก

2.2 สถานการณ์การลักลอบนำเข้า

เฮโรอีนมีแนวโน้มความถี่ของการนำเข้ามากขึ้น ส่วนใหญ่จะนำเข้าทางด่านชายแดน จ.แม่ฮ่องสอน จ.เชียงใหม่ และจ.เชียงราย เป็นหลัก

2.3 สถานการณ์การส่งออกเฮโรอีน

กลุ่มการค้าเฮโรอีนเพื่อการส่งออกมีความเคลื่อนไหวมากขึ้น โดยประเทศปลายทางที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย เนเธอร์แลนด์ เส้นทางส่งออกต่างประเทศที่สำคัญ คือ ที่สนามบินดอนเมือง และเส้นทางภาคใต้ออกทางชายแดน ไทย-มาเลเซีย

2.4 สถานการณ์ปัญหาการแพร่ระบาดของเฮโรอีนภายในประเทศ

ปัญหาการแพร่ระบาดของเฮโรอีนมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา สาเหตุหลักจากราคาขายเฮโรอีนมีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะราคาหลักจากแหล่งจำหน่ายต้นทางบริเวณชายแดนภาคเหนือ ด่าน จ.เชียงราย และ จ.เชียงใหม่

3. สถานการณ์ปัญหาฝิ่น

ในช่วงปี 2541 และปี 2542 มีการลักลอบปลูกหลายครั้งในพื้นที่เดียวกัน และมีแนวโน้มที่จะปลูกเพื่อการค้ามากขึ้น ฝิ่นดิบที่เหลือจากการตัดพื้นที่บางส่วนหนึ่งจะถูกบริโภคโดยชาวบ้านบางส่วนจะถูกลำเลียงส่งไปยังผู้บริโภคในภูมิภาคต่าง ๆ สถานการณ์แพร่ระบาดฝิ่น พบว่าผู้เสพส่วนใหญ่ยังคงเป็นผู้เสพเดิมและมักจะเสพ

กันในกลุ่มผู้ที่มีอายุมาก คือ ตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป และภาคเหนือ เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของฝิ่นมาก

4. สถานการณ์ปัญหาภัยคุกคาม

สภาพปัญหา ยังคงดำรงอยู่อย่างต่อเนื่องทั้งการผลิต (เพาะปลูก) การค้า การแพร่ระบาด และการลำเลียง

4.1 การผลิต (เพาะปลูก)

ในปี 2542 พื้นที่ที่มีการลักลอบปลูกมากที่สุด ได้แก่ พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จ.สกลนคร จ.นครพนม และ จ.มุกดาหาร

4.2 ลักลอบนำเข้าและส่งออก

ปัญหาการลักลอบนำเข้าภัยคุกคามโดยเฉพาะภัยคุกคามแห่งจาก ประเทศเพื่อนบ้าน พบว่ามีการเกิดขึ้นในทุกภาค โดยจุดมุ่งหมาย ของการลักลอบนำเข้านอกจากจะเพื่อนำมาจำหน่ายให้กับผู้ใช้ใน ประเทศแล้ว เป้าหมายสำคัญ คือ การลักลอบเพื่อส่งไปยังต่าง ประเทศ โดยส่งออกที่ทำอากาศยานดอนเมือง จังหวัดชายฝั่ง ทะเลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

4.3 การค้า

การลักลอบปลูกภัยคุกคามและลักลอบนำเข้าภัยคุกคามจาก ประเทศเพื่อนบ้าน ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถานการณ์การค้าลักลอบค้าตามจังหวัดแนวชายแดนได้ลดความรุนแรง ลงอย่างมาก กลุ่มการค้าในพื้นที่ได้เปลี่ยนไปค้ายาบ้าแทน

4.4 การแพร่ระบาด

ปัญหาการแพร่ระบาดไม่รุนแรงมากนักเมื่อเทียบกับ ยาเสพติดชนิดอื่น

5. สถานการณ์ปัญหาสารระเหย

ปัจจุบันแม้ว่าปัญหาสารระเหยยังคงดำรงอยู่ โดยเฉพาะ

อย่างยิ่ง ปัญหาการใช้สารระเหย แต่จากสถิติผู้เข้ารับการรักษา พบว่าผู้เข้ารับการรักษาสารระเหยมีจำนวนน้อยมาก เพียงประมาณร้อยละ 2 ในแต่ละปี

6. สถานการณ์ปัญหาเอ็กซ์ตาซี โคเคน และเคตามีน
ขณะนี้ผู้เสพยาเอ็กซ์ตาซีที่มีพฤติกรรมในการเสพยาเป็นกลุ่ม มีการรวมกลุ่มขนาดเล็กลง เดิมมักจะรวมกลุ่มกันจำนวนมากประมาณ 100-300 คน เพื่อจัดงานปาร์ตี้รื่นเริงตามสถานบันเทิงต่าง ๆ เปลี่ยนพฤติกรรมการเสพยาโดยหลังจากเที่ยวสถานบันเทิงต่าง ๆ แล้ว มักจะรวมกลุ่มกันประมาณ 20-30 คน การแพร่ระบาดของเอ็กซ์ตาซี ยังขยายตัวไปสู่พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ พื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดมากคือ อ.หาดใหญ่ จ. สงขลา

การแพร่ระบาดของเคตามีน ยังคงมีอยู่ในกลุ่มผู้เสพยาเดิม ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับผู้เสพยาเอ็กซ์ตาซี และเริ่มมีการลักลอบนำเข้า เคตามีนจากต่างประเทศ

การแพร่ระบาดของโคเคนยังคงจำกัดอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร กลุ่มผู้เสพยาโคเคนยังคงเป็นกลุ่มที่มีฐานะการเงินและมีชื่อเสียงทางสังคมที่ดี การซื้อขายในขณะนี้ยังคงกระทำกันอยู่ในวงจำกัดของผู้เสพยาที่มีความคุ้นเคยกัน

บทที่ 3

มาตรการ โครงสร้างการบริหารงานและ แนวทางในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

การดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในประเทศไทย เป็นการดำเนินการทั้งด้านการลดความต้องการในการใช้ยาเสพติดหรือการลดอุปสงค์ (Demand Reduction) ควบคู่ไปกับการลดปริมาณยาเสพติดหรือการลดอุปทาน (Supply Reduction) โดยมีมาตรการรองรับการดำเนินงาน 4 มาตรการหลักได้แก่ มาตรการป้องกันยาเสพติด มาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มาตรการปราบปรามยาเสพติด และมาตรการควบคุมพืชเสพติด

1 มาตรการป้องกันยาเสพติด

เป็นการดำเนินงานที่มุ่งเน้นที่ตัวคนและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ที่มีอิทธิพลต่อการใช้ยาเสพติดของบุคคล โดยการพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้และทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับยาเสพติด สามารถดำรงชีวิตได้โดยไม่ใช้ยาเสพติด ด้วยการให้การศึกษาก่อนหน้า (Preventive Education) การสร้างความรู้ (Knowledge) และเจตคติ (Attitude) พร้อมไปกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ทั้งในด้านครอบครัวและชุมชน ตลอดจนการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

2 มาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

เป็นการดำเนินงานเพื่อแก้ไขสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ติดยาเสพติดให้เลิกจากการเสพยาเสพติด และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ การดำเนินงานตามมาตรการนี้มีขั้นตอนมาตรฐาน 4 ขั้นตอนได้แก่

2.1) การเตรียมการก่อนรักษา (Pre-admission) เป็นการเตรียมตัวผู้ติดยาเสพติดให้พร้อมที่จะเข้ารับการบำบัดรักษา

ทราบถึงกระบวนการ และอุปสรรคระหว่างการทำบำบัดรักษาตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นในการบำบัดรักษาและเกิดความตั้งใจในการเลิกยาเสพติด นอกจากนี้ยังต้องเตรียมความพร้อมของญาติพี่น้องและครอบครัวหรือผู้ที่เกี่ยวข้องให้ทราบถึงบทบาทในการมีส่วนร่วมที่จะสนับสนุนให้ผู้ติดยาเสพติดเลิกใช้ยาเสพติดในขั้นตอนต่างๆ

2.2) การถอนพิษยา(Detoxification)เป็นการบำบัดอาการทางกายที่เกิดจากการอยากใช้ยาเสพติด มีทั้งการถอนพิษยาโดยใช้ยาชนิดอื่นทั้งที่เป็นยาแผนปัจจุบันและยาสมุนไพร หรือการถอนพิษยาโดยไม่ใช้ยาอื่น เช่น การหักดิบ และการรักษาทางจิตเวช

2.3) การฟื้นฟูสมรรถภาพ (Rehabilitation) เป็นการปรับสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ติดยาเสพติดให้มีความเข้มแข็งสามารถกลับไปอยู่ในสังคมได้ โดยการฟื้นฟูสมรรถภาพมีทั้งการฟื้นฟูทางร่างกาย จิตใจ อาชีพ และสังคม

2.4) การติดตามดูแลหลังรักษา(After Care)เป็นการติดตามดูแลผู้ที่เลิกยาเสพติดแล้วและกลับเข้าสู่สังคม เพื่อคอยให้คำปรึกษาและแนะนำให้ผู้นั้นสามารถดำเนินชีวิตได้โดยไม่หันไปใช้ยาเสพติดอีก

การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในปัจจุบันมี 3 ระบบคือ

1) ระบบสมัครใจ(Voluntary System) เป็นระบบที่เปิดโอกาสให้ผู้ติดยาเสพติดที่ต้องการเลิกยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชน โดยไม่มีการลงทะเบียนประวัติอาชญากรรม หน่วยงานรับผิดชอบได้แก่กระทรวงสาธารณสุข

2) ระบบต้องโทษ(Correctional System) เป็นการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดที่ได้กระทำความผิดและถูกคุมขัง หน่วยงานรับผิดชอบได้แก่ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงยุติธรรม

3)ระบบบังคับบำบัด(Compulsory System) เป็นการใช้

กฎหมายบังคับผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานที่ที่จัดตั้งขึ้น ซึ่งการดำเนินงานตามระบบนี้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2534

3 มาตรการปราบปรามยาเสพติด

เนื่องจากการทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีลักษณะเป็นองค์รอาชญากรรม และเป็นความผิดที่ไม่มีผู้เสียหายร้องทุกข์ ดังนั้นการปราบปรามยาเสพติดจึงต้องอาศัยงานการข่าวเป็นสำคัญ ในการที่จะได้มาซึ่งข้อมูลและดำเนินการสืบสวน เพื่อหาพยานหลักฐานการกระทำผิดต่อไป โดยการปราบปรามผู้กระทำผิดมีเป้าหมายสำคัญที่ผู้ผลิต ผู้กระจายสำคัญและผู้สมคบ นอกจากจับกุมผู้กระทำผิดโดยตรงแล้ว เพื่อเป็นการตัดปัจจัยที่ชักจูงให้เกิดการกระทำผิดคือทรัพย์ ได้มีการดำเนินการยึดและอายัดทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติมาตรการปราบปรามผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534

นอกจากการปราบปรามผู้กระทำผิดโดยตรงแล้ว ยังได้กำหนดมาตรการในการปราบปรามเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสนับสนุนให้เกิดการทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยกำหนดเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พ.ศ. 2542

4 มาตรการควบคุมพืชเสพติด

มาตรการควบคุมพืชเสพติดเป็นมาตรการที่มุ่งลดพื้นที่การปลูกพืชเสพติด ได้แก่ ฝิ่น และกัญชา โดยมีการดำเนินงานใน 3 มาตรการย่อย คือ

4.1) มาตรการการพัฒนา เป็นมาตรการที่ใช้แนวทางการพัฒนาชนบทแบบผสมผสานควบคู่ไปกับแนวทางการอนุรักษ์ พัฒนา และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมกับการป้องกันและ

แก้ไขปัญหายาเสพติด

4.2) มาตรการการตัดทำลาย เป็นมาตรการที่ใช้การตัดฟันทำลายพืชเสพติดที่สำรวจพบในพื้นที่

4.3) มาตรการการป้องกันและปราบปราม เป็นการดำเนินการเพื่อ ป้องกันและปราบปรามไม่ให้มีการลักลอบปลูกพืชเสพติด โดยใช้การปฏิบัติการทางจิตวิทยา และการประชาสัมพันธ์

5 โครงสร้างการบริหารงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โครงสร้างการบริหารงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในปัจจุบัน เป็นโครงสร้างที่กำหนดขึ้นตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 141/2541 มีโครงสร้างโดยสรุป ดังนี้

ระดับชาติ

1. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมศุลกากร เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีก 6 ท่าน โดยมีเลขาธิการ ป.ป.ส.เป็นกรรมการและเลขานุการ สำนักงาน ป.ป.ส.เป็นหน่วยงานรับมติ ป.ป.ส. ไปปฏิบัติและประสานให้เกิดการปฏิบัติ

2. คณะอนุกรรมการที่แต่งตั้งโดย ป.ป.ส. 5 คณะ ได้แก่

- คณะอนุกรรมการบริหารแผนและงบประมาณมีเลขาธิการ ป.ป.ส.เป็นประธาน ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของ 13 กระทรวง และผู้แทนหน่วยงานกลางด้านแผน งบประมาณ และบุคลากร อีก 3 หน่วย

- คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผล มีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ประกอบด้วยสวนราชการที่เกี่ยวข้องของ 9 หน่วย และผู้แทนหน่วยงานกลางด้านแผน งบประมาณ และการตรวจสอบอีก 3 หน่วย

- คณะอนุกรรมการประสานการป้องกันยาเสพติด มีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 15 หน่วย

- คณะอนุกรรมการประสานการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธาน ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงาน 14 หน่วย

- คณะอนุกรรมการประสานการปราบปรามยาเสพติด มีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นประธาน ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 6 หน่วยและหน่วยงานในกรมตำรวจ 14 หน่วย

3. ศูนย์ปฏิบัติการยาเสพติดแห่งชาติ (ศ.ปส.ช.)

มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ว่าการศูนย์ฯ ศ.ปส.ช.เป็นกลไกที่ ตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่รับนโยบายจาก ป.ป.ส. ไปปฏิบัติ โดยมีองค์กรใน ระดับจังหวัดเป็นหน่วยปฏิบัติให้กับ ศ.ปส.ช.

ระดับกระทรวง

ในกระทรวงที่มีหน่วยงานในสังกัดหลายหน่วยเกี่ยวข้องให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ประสานงานภายในกระทรวง ปัจจุบันมีหลายกระทรวงที่มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นรับผิดชอบ เช่น

- 1) กระทรวงมหาดไทย
- 2) กระทรวงสาธารณสุข
- 3) กระทรวงศึกษาธิการ
- 4) กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ระดับจังหวัด

ในระดับจังหวัดมีกลไกการบริหารงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2 ลักษณะคือกลไกในรูปกรรมการและกลไกรับผิดชอบการปฏิบัติ

กลไกรูปกรรมการ

มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระดับจังหวัด/กรุงเทพมหานคร (ปปส.จ./ปปส.ก.) มีผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นประธาน ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นกรรมการ มีสำนักงานจังหวัด/สำนักอนามัยกรุงเทพมหานครเป็นเลขานุการ มีหน้าที่ประสานแผนและงบประมาณการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกับแผนการแก้ปัญหาสังคมและเศรษฐกิจอื่นภายในจังหวัด

กลไกรับผิดชอบการปฏิบัติ

มีศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด/กรุงเทพมหานคร (ศ.ปส.จ./ศ.ปส.ก.) เป็นองค์กรรับผิดชอบในการปฏิบัติ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ มีโครงสร้างภายในศูนย์ดังนี้

* ฝ่ายป้องกันยาเสพติด มีปลัดจังหวัด/ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชุมชนกรุงเทพมหานครเป็นหัวหน้า

* ฝ่ายบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มีนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด/ผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานครเป็นหัวหน้า

* ฝ่ายปราบปรามยาเสพติด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด/ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลเป็นหัวหน้า

* ฝ่ายอำนวยการ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้คัดเลือกผู้เหมาะสมเป็นหัวหน้า

ระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต

กำหนดให้มีศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต มีนายอำเภอ/ปลัดอำเภอทำหน้าที่หัวหน้ากิ่งอำเภอ/ผู้อำนวยการเขต เป็นผู้อำนวยการศูนย์ ประกอบด้วยหน่วยงานในพื้นที่ โดยมีปลัดอำเภอฝ่ายกิจการพิเศษ/หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนเป็นเลขานุการ

6 แนวทางการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด นอกจากการดำเนินการเพื่อลดอุปสงค์และอุปทานโดยการใช้มาตรการทั้ง 4 มาตรการแล้ว รัฐบาลและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ยังได้กำหนดนโยบายและแนวทางที่สำคัญขึ้น ดังนี้

6.1 คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 141 / 2541

รัฐบาลได้ออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 141/2541 ขึ้นเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2541 เพื่อกำหนดกลไกการดำเนินงานให้เป็นเอกภาพสามารถควบคุมการขยายตัวของปัญหาและลดปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้ได้อย่างรวดเร็ว โดยกำหนดแนวปฏิบัติสำคัญไว้ 13 เรื่อง คือ

- 1) กระตุ้นให้ประชาชนมีสำนึกและออกมาต่อต้านการกระทำผิดยาเสพติดโดยใช้การปฏิบัติการจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์เชิงรุก
- 2) กำหนดพื้นที่ปัญหาให้ชัดเจนและให้การผสมผสานมาตรการด้านยาเสพติดควบคู่กับมาตรการทางเศรษฐกิจและสังคม โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม
- 3) กำหนดเป้าหมายไม่ให้ผู้ที่ไม่เคยติดยาเสพติดเสพยาเสพติดและให้ผู้ติดยาเสพติดเลิกเสพยาเสพติด
- 4) ป้องกันยาเสพติดทุกระดับและให้ทุกหน่วยราชการให้ความสำคัญ สนับสนุนและผลักดันให้เกิดกระบวนการป้องกันในทุกระดับ
- 5) ให้สถานบำบัดทั้งรัฐและเอกชนให้บริการตามความเหมาะสมกับชุมชน
- 6) ประยุกต์ใช้กฎหมายทุกอย่างเพื่อดำเนินการต่อผู้กระทำผิดอย่างเฉียบขาด
- 7) ประสานหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้ดำเนินการอย่างเข้มงวด จริงจังและสอดคล้องกัน ตลอดจนให้มีการประชาสัมพันธ์

ผลการดำเนินงานตามกระบวนการ

8) ให้ความสำคัญกับงานการข่าวและนำข้อมูลมาใช้ในการปราบปราม การปฏิบัติการจิตวิทยาเพื่อรื้อถอน ขจัด ทำลายขบวนการอาชญากรรมยาเสพติด และกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่สนับสนุนการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

9) ลดเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดตลอดจนพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม

10) ดำเนินการทางการเมืองระหว่างประเทศเพื่อลดการเพิ่มปริมาณยาเสพติดในประเทศ

11) กำหนดให้การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นภารกิจประจำและสำคัญของทุกหน่วยงาน

12) ให้ความสำคัญคุ้มครองบุคคลและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

13) ลงโทษเจ้าหน้าที่ผู้ประพฤติมิชอบอย่างเด็ดขาด

ในการดำเนินงานตามนโยบายนี้ ให้ดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์ราษฎร-รัฐร่วมใจต้านภัยยาเสพติด โดยผนึกกำลังของประชาชนและหน่วยราชการในการต่อต้านปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง และต่อเนื่องด้วยระบบบริหารและจัดการที่ชัดเจนเข้มแข็งมีเอกภาพ

6.2 กรอบความคิดในการดำเนินงาน

ก. การป้องกันและปราบปรามการนำเข้ายาเสพติดจากต่างประเทศ

ยาเสพติดที่เป็นปัญหาสำคัญในขณะนี้ คือ ยาบ้า ซึ่งปัจจุบันแหล่งผลิตจะอยู่ในประเทศเพื่อนบ้าน รัฐบาลพยายามที่จะตัดอุปทานของยาบ้าที่ลักลอบนำเข้าควบคุมไปกับการแก้ปัญหายาภายในประเทศ โดยการกำหนดการดำเนินงานที่สำคัญดังนี้

1) แผนยุทธศาสตร์สกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดชายแดนภาคเหนือ พ.ศ.2542-2544 โดยอนุมัติแผนเมื่อวันที่

16 กันยายน 2541 มีวัตถุประสงค์เพื่อลดปัญหาการนำเข้ายาเสพติดจากแหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้าน ระยะเวลาดำเนินการ 3 ปี ตั้งแต่ ตุลาคม 2541-กันยายน 2544 พื้นที่เป้าหมายประกอบด้วย

- จังหวัดหลัก 4 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน และตาก

- จังหวัดรอง 3 จังหวัด ได้แก่ พะเยา น่าน เพชรบูรณ์

- จังหวัดเฝ้าระวัง 7 จังหวัด ได้แก่ เลย หนองคาย นครพนม มุกดาหาร จันทบุรี ตราด สระแก้ว

การดำเนินการตามแผนเป็นไปตามยุทธศาสตร์ 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างแนวป้องกันยาเสพติดบริเวณ

ชายแดน

โดยมุ่งเน้นการสร้างความมั่นคงบริเวณชายแดน มีมาตรการที่สำคัญ คือ กำหนดวางมาตรการดำเนินงานในพื้นที่ หมู่บ้าน และช่องทางสำคัญ การจัดระเบียบภายใน หมู่บ้าน เพื่อการป้องกันและควบคุมพฤติการณ์บุคคลไม่ให้อุปยาหาความไม่สงบเรียบร้อย เพิ่มขีดความสามารถการดำเนินการด้านยาเสพติดแก่หน่วยงานและกองกำลังชายแดน วางมาตรการและแนวทางปฏิบัติในการป้องกันผลกระทบจากการดำเนินงานด้านยาเสพติดแนวชายแดน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การรณรงค์ ปฏิบัติการจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์

โดยมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักต่อปัญหาเสพติดในกลุ่มประชาชนในพื้นที่ชายแดน มีมาตรการสำคัญ คือ การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด การปฏิบัติการจิตวิทยาต่อกลุ่มประชากรชาวเขาในหมู่บ้านชายแดน และการประชาสัมพันธ์

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การปราบปรามขบวนการผลิตและการค้ายาเสพติดในพื้นที่สวนใน

โดยมุ่งเน้นการปราบปรามทำลายขบวนการค้ายาเสพติด

รายสำคัญในพื้นที่ภาคเหนือที่เชื่อมโยงกับกลุ่มการค้ายาเสพติดชายแดน มีมาตรการที่สำคัญคือ การปราบปรามขบวนการค้ายาเสพติดสำคัญ การสืบสวนสกัดกั้นเคมีภัณฑ์และยาเสพติด การเสริมประสิทธิภาพ ในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นเอกภาพ และการพัฒนางาน ขาวกรองและประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่สืบสวนปราบปราม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ

โดยมุ่งเน้นให้ประเทศเพื่อนบ้านร่วมมือในการลดปริมาณ การผลิตและค้ายาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย มีมาตรการที่สำคัญ คือ สร้างความร่วมมือในระดับชาติกับพม่า เพื่อเพิ่มระดับความร่วมมือ ในการแก้ไขปัญหาการผลิตและการค้ายาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อ ประเทศไทย สร้างความร่วมมือในระดับชาติกับลาวในการลดปริมาณการผลิตและ การค้ายาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งยาบ้าบริเวณชายแดนที่ส่งผลต่อ ประเทศไทย สถาปนาความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด กับจีนเพื่อลดเงื่อนไขการผลิตยาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อ ประเทศไทย ขยายความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในลักษณะพหุภาคีใน ระดับอนุภูมิภาคเพื่อลดปริมาณการผลิตและค้ายาเสพติด

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การผนึกกำลังรวมเพื่อบริหารจัดการปัญหา ยาเสพติด

โดยมุ่งเน้นที่จะสร้างความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการ จัดการตามแผนยุทธศาสตร์มีมาตรการที่สำคัญ คือ จัดองค์กรบริหารจัดการ ในพื้นที่แบบผนึกกำลังรวมและสร้างประสิทธิภาพในการประเมิน ชี้นำปัญหา หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องได้แก่ ศูนย์อำนวยการ ประสานงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดชายแดนภาคเหนือ (ศอ.ปน.) มีแม่ทัพภาคที่ 3 เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ ตามคำสั่งสำนัก นายกรัฐมนตรี ที่ 192/2541 เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2541 มีผู้ว่าราชการ จังหวัดเชียงราย ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ว่าราชการจังหวัด แม่ฮ่องสอน ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา

ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ รองเลขาธิการ ป.ป.ส. รองผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 5 รองผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 6 รองผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ผู้บังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์ฯ เสนาธิการกองทัพภาคที่ 3 เป็นเลขานุการ

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา สรุปผลการดำเนินงานจับกุม ตั้งแต่ 17 ตุลาคม 2541 ถึง 20 กันยายน 2542 ได้ดังนี้

1. ยาบ้า	13,141,276	เม็ด
2. เฮโรอีน	94,297.31	กรัม
3. มึน	23,746.52	กรัม

2) แผนยุทธศาสตร์สกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติด

ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ.2543-2544

แผนยุทธศาสตร์ฯ นี้กำหนดขึ้นเพื่อสกัดกั้นการลักลอบนำเข้า ยาเสพติดจากประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และบั่นทอนทำลายโครงสร้างการค้ายาเสพติดตามแนวชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีระยะเวลาดำเนินการ 3 ปี พ.ศ. 2542-2544 พื้นที่เป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์ฯ ได้กำหนดเป็น 3 ลักษณะได้แก่

ก) พื้นที่เป้าหมายหลัก ได้แก่ พื้นที่ที่มีสถานการณ์การลักลอบนำเข้ายาเสพติดมากที่สุดหรือเป็นพื้นที่ที่มีโครงสร้างอิทธิพล/ผลประโยชน์ที่เกี่ยวกับยาเสพติดมาก ประกอบด้วยพื้นที่ 12 อำเภอ ใน 6 จังหวัด

ข) พื้นที่เป้าหมายรองได้แก่ พื้นที่ที่มีสถานการณ์ปัญหาในระดับความรุนแรงรองลงมาจากพื้นที่เป้าหมายหลักที่ต้องเร่งดำเนินการเช่นกัน ประกอบด้วยพื้นที่ 16 อำเภอ ใน 5 จังหวัด

ค) พื้นที่เป้าหมายเฝ้าระวังปัญหา ได้แก่ พื้นที่ที่เริ่มมีข่าวสาร

ว่าเป็นพื้นที่ลักลอบนำเข้าและสถานการณ์ปัญหาอาจขยายตัวมากขึ้น ประกอบด้วยพื้นที่ 3 อำเภอ ใน 3 จังหวัด

การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ กำหนดมาตรการดำเนินการ 4 มาตรการ ได้แก่

มาตรการที่ 1 มาตรการทางการข่าว

มาตรการที่ 2 มาตรการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เป้าหมาย ตามแนวชายแดน

มาตรการที่ 3 มาตรการปราบปรามกลุ่มการค้ายาเสพติด ในพื้นที่รอยต่อส่วนใน

มาตรการที่ 4 มาตรการจัดระบบการบริหารจัดการปัญหา ยาเสพติดแนวชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข. การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายในประเทศ

การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายในประเทศ ให้ดำเนินการตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 141/2541 ภายใต้ ยุทธศาสตร์ราชฎร-รัฐร่วมใจต้านภัยยาเสพติด ด้วยการผนึกกำลังและความร่วมมือจากประชาชน องค์กรประชาชน และราชการอย่างมีเอกภาพโดยมีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด(ป.ป.ส.) เป็นองค์กรนโยบาย มีองค์กรปฏิบัติตั้งแตกระดับชาติจนถึงจังหวัดได้แก่ ศูนย์ปฏิบัติการยาเสพติดแห่งชาติ และศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้การดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายในประเทศ นอกจากจะดำเนินการทั้งการปราบปรามการแพร่ระบาดของ การป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเป้าหมายต่างๆ การดำเนินการให้การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และการควบคุมพืชเสพติด แล้ว รัฐบาลยังกำหนดนโยบายและโครงการสำคัญเสริมการดำเนินการปกติ ได้แก่

1) คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบการกำหนดมาตรการ การปฏิบัติตนขั้นต้นของเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เข้าไปช่วยเหลือหรือรับ ความช่วยเหลือหรือคบค้าสมาคมกับบุคคล ซึ่งมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด เป็นการป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนร่วม ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยออกเป็นระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2542 ซึ่งระเบียบ ดังกล่าวมีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ 29 มกราคม 2542 โดยมีสาระ สำคัญดังนี้

- จัดให้มีระบบการข่าวและศูนย์รับแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- ให้สื่อมวลชน/ประชาชนแจ้งการกระทำของเจ้าหน้าที่ ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจดำเนินการทางวินัยกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ตลอดจนโทษอาญาในความผิด เกี่ยวกับยาเสพติด

2) คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินงานตามโครงการหมู่บ้าน/ชุมชนเฉลิมพระเกียรติปลอด ยาเสพติด ภายใต้คำขวัญ “รักในหลวง ห่วงลูกหลาน ร่วมกันต้าน ยาเสพติด” เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องใน โอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระเกียรติพระชนมพรรษา 6 รอบ โดยใช้หลักเกณฑ์พิจารณา คือ ไม่มีผลติ ไม่มีขาย ไม่มีเสพ ในหมู่บ้าน ซึ่งขณะนี้หมู่บ้าน/ชุมชนที่สามารถรวมเป็น “หมู่บ้าน/ชุมชน เฉลิมพระเกียรติ ปลอดยาเสพติด” จำนวนทั้งสิ้น 6,035 แห่ง จาก 76 จังหวัด (ข้อมูลถึงวันที่ 17 มิถุนายน 2542) ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินโครงการโรงเรียนสีขาวเฉลิมพระเกียรติ

ปลอดยาเสพติดเพื่อรวมเฉลิมพระเกียรติด้วย มีเป้าหมายให้สถานศึกษาทุกประเภทในสังกัด จำนวน 40,000 แห่ง เขารวมโครงการ

3) เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสนใจเล่นกีฬาและออกกำลังกาย เป็นการเนนการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดต่อไป รัฐบาลได้สนับสนุนให้มีการจัดตั้งลานกีฬาต้านยาเสพติดขึ้น ซึ่งขณะนี้มีลานกีฬาทันยาเสพติดทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด รวมทั้งสิ้น 4,113 แห่ง ในการจัดตั้งลานกีฬาจะได้รับการสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์กีฬาจากกองทุนลานกีฬาทันยาเสพติด ซึ่งขณะนี้มียอดเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ 24 ล้านบาท

4) นโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา แนวทางในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มเยาวชนในสถานศึกษามีดังนี้

4.1 แบ่งกลุ่มเป้าหมาย นักเรียน นักศึกษา ออกเป็น 4 กลุ่ม ตามพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด คือ

4.1.1 กลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด

4.1.2 กลุ่มนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติด

4.1.3 กลุ่มนักเรียนที่ติดยาเสพติด

4.1.4 กลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมในการค้ายาเสพติด

4.2 กำหนดมาตรการในการดำเนินงานในลักษณะผสมผสาน มาตรการให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งด้านป้องกันปราบปราม บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยดำเนินมาตรการดังนี้

4.2.1 ดำเนินมาตรการป้องกันยาเสพติดแก่กลุ่มนักเรียนที่ยังไม่เคยใช้ยาเสพติดโดยการให้การศึกษทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ให้ข้อมูลข่าวสารโดยใช้สื่อมวลชนทุกแขนง เพื่อมุ่งให้ความรู้และปรับเปลี่ยนเจตคติให้ต่อต้านการผลิต การค้า และการใช้ยาเสพติด จัดกิจกรรมทางเลือกลานกีฬา ดนตรี นันทนาการ

และการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง ครอบครัวและสังคม เน้นการสร้างทางเลือกให้นักเรียนหันไปใช้ยาเสพติด ใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อนเพื่อให้ความช่วยเหลือกันในเรื่องการเรียนให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อนในการแก้ไขปัญหาชีวิต

4.2.2 ดำเนินมาตรการให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำและหยุดพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดแก่นักเรียน นักศึกษาที่เริ่มมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด โดยครูอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว และอาจารย์ฝ่ายปกครองจะประสานงานร่วมมือกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ในการแก้ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนด้านต่าง ๆ ของนักเรียน

4.2.3 ดำเนินมาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนที่มีปัญหาติดยาเสพติด โดยการส่งนักเรียนที่ติดยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด โดยแพทย์ พยาบาล ผู้เชี่ยวชาญ และเมื่อผ่านกระบวนการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษาแล้ว ให้มีการดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจแก่นักเรียนและนักศึกษาในสถานศึกษาเพื่อมิให้นักเรียนต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปรับการฟื้นฟูสมรรถภาพในโรงพยาบาล โดยมีสถาบันครอบครัวร่วมมือดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การดำเนินงานให้คำปรึกษาแนะนำและฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียน นักศึกษาที่มีปัญหาติดยาเสพติดและเริ่มใช้ยาเสพติดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการและกรุงเทพมหานคร จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกระบวนการแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานบำบัดรักษาในพื้นที่ ภายในเดือนธันวาคม 2542 นี้ จะดำเนินการฝึกอบรมครู-อาจารย์ระดับ

มัธยมและอาชีวศึกษาทุกสังกัดทั่วประเทศ จำนวน 10,470 คน จาก 3,490 โรงเรียน ทุกจังหวัดทั่วประเทศ ใช้งบประมาณตามมาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจปีงบประมาณ 2542 จำนวน 19.8 ล้านบาท

4.2.4 ดำเนินมาตรการปราบปรามกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมในการค้ายาเสพติด โดยสถาบันการศึกษาประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามในการดำเนินงานตามมาตรการนี้ เมื่อโรงเรียนพบว่าไม่สามารถใช้กฎระเบียบของโรงเรียนดำเนินการแก้ไขปัญหาค้ายาเสพติดในโรงเรียนได้ การดำเนินงานให้ดำเนินการเหมาะสมตามประเภทของนักเรียนที่มีการจำแนกและเน้นการให้โอกาสกับนักเรียน โดยการตรวจปัสสาวะให้ดำเนินการเฉพาะกลุ่มเสี่ยง

5) นโยบายในการป้องกันปราบปรามนักค้ายาเสพติด

5.1 ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ความร่วมมือโดยกำชับพนักงานสอบสวนคดียาเสพติดทำความเข้าใจในสำนวนว่าเห็นควรให้มีการปรับอย่างสูงตามกฎหมายระบุไว้ด้วยนอกเหนือจากจำคุก

5.2 ให้สำนักอัยการสูงสุดให้ความร่วมมือโดยพนักงานอัยการควรบรรยายในคำฟ้อง ขอให้ศาลพิพากษาลงโทษปรับจำเลยเฉพาะคดีสำคัญ นอกจากนี้ ในเรื่องการยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับให้พนักงานอัยการบรรยายฟ้องให้ชัดเจนด้วยว่า จำเลยผู้ต้องโทษปรับมีทรัพย์สินเพื่อเป็นแนวทางให้ศาลอาจมีคำสั่งให้ยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับก็ได้

6) แนวทางดำเนินงานต่อผู้ติดยาเสพติด เนื่องจากได้กำหนดให้ปฏิบัติต่อผู้ติดยาเสพติดเสมือนผู้ป่วยโดยให้โอกาสในการเข้ารับการรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ จึงได้กำหนดนโยบายให้มีการขยายบริการในการให้การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพแก่ผู้ติดยาเสพติดอย่างทั่วถึง ตามแนวทางดังนี้

6.1 กำหนดให้โรงพยาบาลในสังกัดของรัฐและในสังกัด

การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้บริการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพโดยพิจารณาตามความเหมาะสมกับของโรงพยาบาลแต่ละแห่ง

6.2 กำหนดให้ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศ.ปส.จ.) พิจารณาจัดตั้งศูนย์บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเพิ่มเติมตามความจำเป็นและความเหมาะสม โดยใช้รูปแบบ 3 รูปแบบ ดังนี้

6.2.1 ค่ายบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

6.2.2 สถานฟื้นฟูสมรรถภาพภายในจังหวัดของทางราชการและเอกชน

6.2.3 สถาบันทางศาสนาในการดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพ

7) กำหนดให้จัดการแข่งขันกีฬาตามโครงการกีฬาสีวัยต้านภัยยาเสพติดโดยมีการแข่งขันตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด จนถึงระดับภาค และระดับชาติ โดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลและอำเภอ จัดการแข่งขันเพื่อคัดเลือกนักกีฬาจากในพื้นที่ ซึ่งมีผู้เข้าแข่งขันแบ่งเป็น 4 ช่วงอายุ คือ วัยเด็ก อายุไม่เกิน 14 ปี วัยเยาวชน อายุ 15-25 ปี วัยผู้ใหญ่ อายุ 26-44 ปี และวัยสูงอายุ อายุตั้งแต่ 45 ปี ขึ้นไป ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้กีฬาเป็นสื่อสำหรับเด็ก เยาวชนและประชาชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

8) การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการในการดำเนินการเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ ได้มีการประสานและขอความร่วมมือจากสถานประกอบการในการจัดการรณรงค์ป้องกันโดยการให้ความรู้ผ่านสื่อและการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมทางเลือก เช่น กีฬาในสถานประกอบการต่าง ๆ นอกจากการรณรงค์ป้องกันแล้ว ในกรณีที่สถาน

ประกอบการนั้น ๆ เป็นแหล่งจำหน่ายยาเสพติด หรือมีส่วนช่วยยาเสพติด เช่น สถานีบริการน้ำมัน และสถานเริงรมย์ เป็นต้นได้มีมาตรการในการดำเนินการโดยให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ส. สั่งปิดชั่วคราว หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบการของสถานประกอบการนั้น ๆ

9) การสกัดกั้นและปราบปรามเคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด ในการผลิตยาเสพติดแต่ละชนิด จำเป็นต้องใช้สารเคมีเป็นส่วนผสม ดังนั้นเพื่อเป็นการตัดวัตถุประสงค์สำคัญที่จะนำมาผลิตเป็นยาเสพติด จึงได้ดำเนินมาตรการในการควบคุมเคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด จำนวน 29 ชนิด เพื่อมิให้รั่วไหลไปสู่แหล่งผลิตได้ โดยได้ดำเนินมาตรการต่างๆคือ

- มาตรการทางกฎหมาย ปัจจุบันมีกฎหมายควบคุมสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด 5 ฉบับ คือ พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 พ.ร.บ. วัตถุประสงค์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 พ.ร.บ.ควบคุมโคคาอีน พ.ศ.2495 พ.ร.บ.วัตถุอันตราย พ.ศ.2535 และ พ.ร.บ.ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.2533

- มาตรการทางการสืบสวนปราบปราม เจ้าหน้าที่สืบสวนปราบปรามจะดำเนินการสืบสวนหาข่าว ติดตาม ตรวจสอบการลักลอบเคลื่อนย้ายสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด รวมทั้งการเข้าตรวจค้นและจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเคมีภัณฑ์

- มาตรการความร่วมมือระหว่างประเทศ การดำเนินการควบคุมเคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดของไทย นอกจากจะเป็นวิธีแก้ไขที่สาเหตุของปัญหาเสพติดแล้ว ยังเป็นการแสดงเจตจำนงและเตรียมความพร้อมที่จะเข้าเป็นภาคีสมาชิกในอนุสัญญาขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1988 โดยเคมีภัณฑ์ที่ถูกควบคุม

จำนวน 29 ชนิด ของไทยได้ครอบคลุมเคมีภัณฑ์ที่อยู่ในความควบคุมตามอนุสัญญาดังกล่าว และในปี 2535 ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการควบคุมเคมีภัณฑ์ และสารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด (Precursor Chemical Control Committee) ประกอบด้วยผู้แทนจากรัฐมนตรี 5 หน่วยที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแลการใช้ การผลิต การนำเข้า-ส่งออก หรือกิจกรรมอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสารเคมีที่นำไปใช้ในการผลิตยาเสพติด คือ กรมศุลกากร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมการค้าภายใน กรมโยธาธิการ ร่วมกับผู้แทนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปราบปรามยาเสพติดโดยตรงอีก 2 หน่วยงาน คือ สำนักงาน ป.ป.ส. และกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อกำหนดมาตรการที่จะควบคุม เฝ้าระวังและติดตามเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้นที่อาจมีการลักลอบนำไปใช้ผลิตยาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท โดยต้องไม่ให้เกิดภาวะขาดของการซื้อ-ขาย-ผลิตและการใช้ประโยชน์ที่ถูกต้องตามกฎหมายนอกจากนี้ในปี 2537 โครงการควบคุมยาเสพติดแห่งสหประชาชาติได้ให้ประเทศไทยเป็นประเทศนำร่องในการดำเนินโครงการควบคุมเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยได้ดำเนินงานที่สำคัญต่าง ๆ เช่น การจัดฝึกอบรมหลักสูตร การควบคุมเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้นและการสืบสวนปราบปรามเกี่ยวกับยาเสพติดและเคมีภัณฑ์ การจัดทำชุดอุปกรณ์ทดสอบเคมีภัณฑ์ที่ใช้ผลิตยาเสพติด การจัดทำคู่มือปราบปรามสารเคมีให้กับเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการ การประสานงานระหว่างกลุ่มอาเซียนและกลุ่มประชาคมยุโรป เพื่อจัดทำข้อตกลงในการควบคุมเคมีภัณฑ์ เป็นต้น และปัจจุบันได้กำหนดเป็นแผนงานในโครงการควบคุมยาเสพติดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภายใต้แผนปฏิบัติการ ในอนุภูมิภาคเพื่อการควบคุมยาเสพติด โดยได้ขยายการดำเนินงาน

ไปยังประเทศข้างเคียงภายใต้กรอบบันทึกความเข้าใจ (MOU) 7 ฝ่าย คือ ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม จีน และ UNDCP

ค. การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ

เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคนี้ ปัญหายาเสพติดในประเทศไทยดูจะรุนแรงมากกว่าประเทศอื่น ๆ ด้วยตั้งอยู่ตรงกลางล้อมรอบไปด้วยประเทศที่เป็นแหล่งผลิตยาเสพติด ประกอบกับเส้นทางคมนาคมของไทยมีความเจริญก้าวหน้ามากกว่า จึงทำให้ไทยกลายเป็นประเทศทางผ่านยาเสพติดแหล่งสำคัญในเขตนี้ ดังนั้นการแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยเน้นหนักที่การแสวงหาความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเผชิญกับปัญหายาเสพติดเหมือนกับประเทศไทย จึงเป็นวิธีการที่ดีและเหมาะสมกับสภาพในปัจจุบัน นับแต่อดีตประเทศไทยมีนโยบายมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านมาโดยตลอด รวมทั้งความร่วมมือด้านยาเสพติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเริ่มเป็นรูปธรรมมากขึ้นในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2533-2535 โดยสามารถจำแนกการดำเนินความร่วมมือได้ดังนี้ คือ

1) ความร่วมมือในระดับทวิภาคี ได้แก่ความร่วมมือระหว่างไทย-พม่า ความร่วมมือไทย-ลาว ความร่วมมือไทย-กัมพูชา และความร่วมมือไทย-เวียดนาม ซึ่งในระยะแรก ๆ สำนักงาน ป.ป.ส. ในฐานะหน่วยงานกลางได้ประสานงานกับประเทศดังกล่าว ในลักษณะของการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลด้านยาเสพติด การให้ทุนการศึกษา ศึกษาดูงานแก่เจ้าหน้าที่ด้านยาเสพติดของประเทศเหล่านั้น ต่อมาเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเอื้อต่อความสัมพันธ์กับไทย สำนักงาน ป.ป.ส. จึงจัดการฝึกอบรมดูงาน ให้กับเจ้าหน้าที่จากพม่า ลาว และเวียดนาม ภายใต้แผนความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและวิชาการของกรมวิเทศสหการและพัฒนาต่อมาจนมีการปฏิบัติการร่วมด้านปราบปรามยาเสพติดตามแนวพรมแดนขึ้น

2) ความร่วมมือ 3 ฝ่าย ไทย-พม่า-ลาว เกิดขึ้นเมื่อปี 2535 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศลาว พม่า และไทยซึ่งมีพรมแดนติดต่อกันและมีปัญหาการผลิตและค้ายาเสพติดในประเทศของตนได้มีเวทีหารือร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดในอนุภูมิภาคนี้ นับแต่นั้นได้มีการจัดประชุมระดับรัฐมนตรีของ 3 ประเทศขึ้นเป็นประจำทุก 2 ปี และการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสเป็นประจำทุกปี โดยทั้งสามประเทศหมุนเวียนเป็นเจ้าภาพจัดประชุม

3) ความร่วมมือ 3 ฝ่าย ไทย-พม่า-UNDCP มีการลงนามร่วมกันเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2535 โดยสำนักงานป.ป.ส. ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีให้ดำเนินโครงการร่วม 3 ฝ่าย ระหว่างไทย พม่า และ UNDCP คือ โครงการ Drug abuse control in border area of Myanmar and Thailand

4) ความร่วมมือภายใต้กรอบบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศกัมพูชา ลาว พม่า จีน ไทย เวียดนาม และ UNDCP เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2536 โดย UNDCP ได้นำแนวความคิดความร่วมมือในลักษณะอนุภูมิภาค (Subregional Strategy) มาใช้เพราะเห็นว่าประเทศในอนุภูมิภาคที่ประสบปัญหาเสพติดเหมือนกันควรจะร่วมมือกันแก้ไขปัญหาโดยได้จัดทำบันทึกความเข้าใจเพื่อความร่วมมือในการควบคุมยาเสพติดในอนุภูมิภาคขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาการผลิต ค้า และลำเลียงและการแพร่ระบาดของยาเสพติดในอนุภูมิภาคนี้ โดยมุ่งเน้นกิจกรรมลดอุปสงค์ยาเสพติด (Demand Reduction) ลดอุปทานยาเสพติด (Supply Reduction) และกิจการด้านการปราบปรามยาเสพติดภายใต้การดำเนินโครงการ 11 โครงการ

5) ความร่วมมือในกรอบของอาเซียน เมื่อปี พ.ศ. 2519 องค์การอาเซียนได้ประกาศปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยหลักการในการต่อต้านการโฆษณาเสพติดในทางที่ผิด (ASEAN- Declaration of

Principles to Combat the Abuse of Narcotic Drugs) ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือ 4 ด้าน คือ ด้านป้องกัน ด้านปราบปราม ด้านบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยา และด้านการวิจัย และวันที่ 25 กรกฎาคม 2541 ซึ่งมีการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนครั้งที่ 31 ณ กรุงมะนิลา ได้มีการลงนามในปฏิญญารวมว่าด้วยการปลอดยาเสพติดในอาเซียน โดยได้กำหนดแนวทางสำหรับประเทศสมาชิกในการดำเนินการเพื่อให้ปลอดยาเสพติด ทั้งด้านการผลิต การลักลอบค้าและลำเลียง และการใช้ยาเสพติดภายในปี 2020 และในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 24-29 กรกฎาคม 2543 ณ กรุงเทพมหานครได้เปลี่ยนเป็นภายในปี 2015 โดยในปัจจุบันประกอบด้วยประเทศสมาชิก จำนวน 10 ประเทศ คือ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา

6) ความร่วมมือในกรอบคณะกรรมการร่วม (Joint Commission-JC) เป็นการประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยผ่านกระทรวงการต่างประเทศภายใต้กรอบความร่วมมือในรูปคณะกรรมการร่วมระหว่างไทยกับเพื่อนบ้าน โดยประกอบด้วยคณะกรรมการร่วมไทย-พม่า คณะกรรมการร่วมไทย-กัมพูชา คณะกรรมการร่วม ไทย-ลาว และคณะกรรมการร่วม ไทย-มาเลเซีย โดยมีการประชุมร่วมกันเป็นประจำทุกปีซึ่งครอบคลุมทั้งความร่วมมือด้านยาเสพติดด้วย

บทที่ 4

ผลกระทบของยาเสพติดกับความมั่นคงแห่งชาติ

ปัญหาเสพติดมีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อศักยภาพของคนในชาติ ซึ่งเป็นพลังอำนาจที่สำคัญในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ของประเทศ และก่อให้เกิดความสูญเสียต่อรัฐอย่างมหาศาลในหลาย ๆ ด้านด้วยกัน โดยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1 ผลกระทบด้านสังคมจิตวิทยา

- ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม เพราะยาเสพติดบางประเภททำให้คนมีนิสัยก้าวร้าวรุนแรงและประกอบอาชญากรรม ในหลายรายปรากฏว่าการเสพยาเสพติด ทำให้คนมีนิสัยใจคอก้าวร้าว อาชญากรบางคนยอมรับว่าใช้ยาเสพติดเพื่อให้มีความกล้าเพียงพอที่จะประกอบอาชญากรรม นอกจากนี้ผู้ติดยาเสพติดยังต้องพยายามหาเงินมาเพื่อบำบัดความต้องการเสพยาเสพติดของตน โดยอาจใช้วิธีการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น ฉกชิงวิ่งราว ทำการโจรกรรม ปล้นทรัพย์ หรือเป็นโสเภณี ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาด้านความสงบสุขของประชาชนทั่วไป

- ปัญหาต่อเยาวชนและวัยรุ่น ปัจจุบันเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติติดยาเสพติดมากขึ้น โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในครอบครัวแตกแยกพ่อแม่วิวาทเกลียดชังกัน ไม่ได้ได้รับความอบอุ่น จึงหันไปหาสิ่งอื่น เช่น หันไปหาเสพติดเมื่อติดแล้วก็ก่ออาชญากรรม เพื่อหาเงินซื้อยาเสพติด สร้างปัญหาสังคมอื่น ๆ ขึ้นมา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่สามารถดูแลการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างทั่วถึง

- ก่อให้เกิดปัญหาโสเภณี หญิงโสเภณีจำนวนไม่น้อยที่เป็นโสเภณีเพราะมูลเหตุจูงใจเบื้องต้นจากการติดยาเสพติด

- ก่อให้เกิดปัญหาการว่างงาน นายจ้างไม่ว่าจากรัฐบาล หรือเอกชน ไม่ปรารถนาที่จะจ้างบุคคลที่ติดยาเสพติดไว้ทำงาน และ ผู้ติดยาเสพติดจะหมกมุ่นอยู่แต่เรื่องที่จะหายาเสพติดมาเสพ เพื่อบำบัด ความต้องการเท่านั้น มิได้คิดถึงการประกอบอาชีพใด ๆ ขาดความ กระตือรือร้นที่จะขวนขวายหาอาชีพอื่น ทำให้กลายเป็นคนว่างงาน ในที่สุด

- ปัญหาสังคมอื่น ๆ เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาการ หย่าร้าง ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง ปัญหาคนไร้ที่พึ่ง และปัญหาการสงเคราะห์ ผู้ติดยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลให้คนในสังคม ซึ่งเป็นศักยภาพหลักในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เกิดความ เสื่อมถอยทั้งทางกาย ทางความคิดและศีลธรรม ทำให้สังคมที่ควร จะพัฒนาก้าวหน้าได้ตามศักยภาพที่มีอยู่ต้องถูกบั่นทอน ไม่สามารถ พัฒนาไปได้ตามความมุ่งหมาย

นอกจากนี้ ปัญหายาเสพติดยังก่อให้เกิดผลกระทบ ต่อเกียรติและศักดิ์ศรีของประเทศซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญต่อภาพลักษณ์ ของประเทศในประชาคมโลก เนื่องจากยาเสพติดถูกยกขึ้น เป็นปัญหาที่สำคัญในการดำเนินนโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งถูกยกมาเป็นข้ออ้างในการแทรกแซงจากประเทศอื่น ๆ

2 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

- ด้านการลงทุน

นอกจากปัญหายาเสพติดจะเป็นตัวการสำคัญที่จะทำลาย ทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นพลังสำคัญต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แล้ว ในปัจจุบันกระแสสังคมโลกมีการรณรงค์ต่อต้านการค้ายาเสพติด อย่างมาก ประเทศใดที่เป็นแหล่งค้าหรือทางผ่านของการค้ายาเสพติด ก็จะถูกผลกระทบจากการต่อต้านของประชาคมโลกในเรื่องความร่วมมือ

หรือการลงทุนข้ามประเทศ รวมทั้งสินค้าที่ผลิตจากประเทศนั้น ๆ ก็จะถูกต่อต้านซึ่งส่งผลเสียต่อเศรษฐกิจในภาพรวมได้

- ด้านงบประมาณ

ในการแก้ไขปัญหาเสพติดนั้น หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์การระหว่างประเทศได้ทุ่มงบประมาณในการแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างมหาศาล รัฐบาลทุกรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พร้อมทั้งได้จัดสรรงบประมาณประจำปี ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในด้านการป้องกันยาเสพติด การปราบปรามยาเสพติด ตลอดจนการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด โดยมีจุดมุ่งหมายเพียงเพื่อยับยั้งและทำลายยาเสพติดให้หมดสิ้นไป

ตารางที่ 1
แสดงงบประมาณเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ของหน่วยงานต่าง ๆ ในปี 2537-2541

หน่วยงาน	งบประมาณ (บาท)				
	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541
กระทรวงกลาโหม	-	10,000,000	10,000,000	63,251,000	2,700,000
กระทรวงมหาดไทย	131,788,805	171,863,900	220,347,000	391,979,200	349,865,040
กระทรวงยุติธรรม	30,651,800	11,167,800	11,249,650	2,333,650	4,863,965
กระทรวงสาธารณสุข	220,340,400	213,180,300	313,132,700	336,872,200	349,951,900
กระทรวงศึกษาธิการ	8,427,490	16,804,000	14,563,400	26,453,000	20,862,400
สำนักนายกรัฐมนตรี	238,815,500	250,572,600	289,754,200	328,374,100	289,124,300
หน่วยงานอื่น ๆ	22,712,438	19,102,200	11,058,300	21,499,900	29,050,200
รวม	652,736,433	692,690,800	870,105,250	1,170,763,050	1,046,417,805

ที่มา : สำนักนโยบายและแผน สำนักงาน ป.ป.ส. กรุงเทพฯ

ตารางที่ 2
แสดงตัวอย่างงบประมาณความช่วยเหลือจากต่างประเทศ
เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ประเทศ	ปี	งบประมาณความช่วยเหลือ
ประเทศสหรัฐอเมริกา	2517-2540	US\$ 59,913,778
องค์การสหประชาชาติ	2516-2543	950,747,965 บาท
ประชาคมยุโรป	2532-2542	ECU 3,905,967.25
ประเทศญี่ปุ่น	2535-2539	Y 681,761,316

ที่มา : ส่วนติดตามและประเมินผล สำนักนโยบายและแผน สำนักงาน ป.ป.ส. กรุงเทพฯ

ในการพัฒนาประเทศหรืองบประมาณความช่วยเหลือจากต่างประเทศดังกล่าวก็สามารถที่จะนำเงินไปใช้ในการพัฒนาด้านต่าง ๆ แทนได้

6.3 ผลกระทบด้านการทหาร

ประชาชนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ หากติดยาเสพติดกันมาก จะกลายเป็นประชาชนที่ขาดคุณภาพ ขาดประสิทธิภาพในการทำงาน ส่วนหนึ่งซึ่งเป็นกองกำลังในการป้องกันประเทศก็จะกลายเป็นกองกำลังที่อ่อนแอได้ ซึ่งสามารถพิจารณาจากตัวอย่างข้อมูลทหารที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้รับรายงานจากกองทัพภาคที่ 3 และจากศาลทหาร ดังต่อไปนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับทหารที่มีการเสพสารเสพติดและข้อมูลด้านบำบัดรักษาของกองทัพภาคที่ 3

- ผลการสุ่มตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะของพลทหารใหม่และพลทหารเก่าในช่วงปี 2539-2542 สรุปได้ดังนี้

1) การสุ่มตรวจปัสสาวะพลทหารผลัด 1/39, 2/39 จำนวน 1,214 ราย พบสารเสพติดประเภทยาบ้า จำนวน 15 ราย

2) การสุ่มตรวจปัสสาวะพลทหารผลัด 1/40, 2/40 จำนวน 1,116 ราย พบสารเสพติดประเภทยาบ้า จำนวน 129 ราย

3) การสุ่มตรวจปัสสาวะพลทหารผลัด 1/41, 2/41 จำนวน 2,159 ราย พบสารเสพติดประเภทยาบ้า จำนวน 31 ราย

4) การสุ่มตรวจปัสสาวะพลทหารผลัด 1/42 จำนวน 4,794 ราย พบสารเสพติดประเภทยาบ้า จำนวน 1,166 ราย

- การดำเนินการด้านบำบัดรักษา ช่วงปี 2539-2543 สรุปได้ดังนี้

1) การดำเนินการบำบัดรักษาปี 2539 มีผู้ป่วยที่เป็นทหาร

เข้ารับการรักษา จำนวน 75 ราย จากจำนวนผู้ป่วยทั้งสิ้น 392 ราย

2) การดำเนินการบำบัดรักษาปี 2540 มีผู้ป่วยที่เป็นทหารเข้ารับการรักษา จำนวน 135 รายจากจำนวนผู้ป่วยทั้งสิ้น 300 ราย

3) การดำเนินการบำบัดรักษาปี 2541 มีผู้ป่วยที่เป็นทหารเข้ารับการรักษา จำนวน 49 รายจากจำนวนผู้ป่วยทั้งสิ้น 269 ราย

4) การดำเนินการบำบัดรักษาปี 2542 มีผู้ป่วยที่เป็นทหารเข้ารับการรักษา จำนวน 72 รายจากจำนวนผู้ป่วยทั้งสิ้น 219 ราย

โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่จะติดสารเสพติดประเภทยาบ้า เฮโรอีน ผีน สารระเหย กัญชา และพิษสุราเรื้อรัง ตามลำดับ

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของทหารในช่วงเดือน มกราคม - มิถุนายน 2543 ของศาลทหารกรุงเทพมหานครปรากฏว่ามีจำนวนคดียาเสพติดในฐานความผิดต่าง ๆ ดังนี้

- ฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองมีจำนวนคดีทั้งสิ้น 205 คดี

- ฐานเสพยาเสพติดให้โทษ มีจำนวนคดีทั้งสิ้น 28 คดี

- ฐานจำหน่ายยาเสพติดให้โทษ มีจำนวนคดีทั้งสิ้น 14 คดี

โดยส่วนใหญ่จะเป็นคดียาเสพติดประเภทยาบ้า

จากตัวอย่างข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่ามีทหารที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้กองกำลังของประเทศอ่อนแอ ไร้ซึ่งพลังอำนาจ ทำให้ประเทศชาติต้องเสี่ยงกับภาวะการขาดความมั่นคงได้ ทั้งนี้ประเทศชาติจะดำรงคงอยู่อย่างสงบ

ปลอดภัยจากอันตรายทั้งภายในและภายนอกประเทศได้นั้น ขึ้นอยู่กับพลังอำนาจด้านต่าง ๆ คือ พลังอำนาจทางการเมือง พลังอำนาจทางเศรษฐกิจ พลังอำนาจทางสังคมวิทยา และพลังอำนาจทางทหาร และการป้องกันประเทศ ซึ่งยาเสพติดสามารถส่งผลกระทบต่อพลังอำนาจด้านต่าง ๆ ข้างต้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบต่อพลังอำนาจทางเศรษฐกิจและทางสังคม ซึ่งจะทำให้ประเทศไม่มีกำลังในการเพิ่มผลผลิต ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ เกิดปัญหาอาชญากรรม การสูญเสียกำลังงบประมาณแผ่นดิน ประชาชนขาดคุณภาพ กองกำลังในการป้องกันประเทศชาติอ่อนแอลง ผลที่ตามมาคือ การขาดความมั่นคงของประเทศในที่สุด

บทที่ 5

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด

1 การดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรม

สำหรับกฎหมายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่มีอยู่ในปัจจุบัน นั้นมีปัญหาด้านการบังคับใช้ที่ยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร โดยที่การดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมจะมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ในการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้มีหลายหน่วยงานด้วยกัน ได้แก่ สำนักงาน ป.ป.ส. ตำรวจ อัยการ ฝ่ายปกครอง ศาล และกรมราชทัณฑ์ ซึ่งปัญหาในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายมีหลายประการด้วยกัน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ ปัญหาด้านความสมบูรณ์ ของตัวบทกฎหมายและการออกกฎหมายใหม่ และปัญหาด้าน การดำเนินงานและบริหารจัดการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ในส่วนของปัญหาด้านความสมบูรณ์ของตัวบทกฎหมายและการออกกฎหมายใหม่ นั้น เนื่องจากกฎหมายป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดที่มีอยู่ในปัจจุบันบางฉบับจำเป็นต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้การดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดเกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ โดยประกอบด้วยเรื่องต่างๆ ดังนี้

- เรื่องการบังคับบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

ในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดนั้น ระบบที่ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ คือระบบบังคับรักษาตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534 ซึ่งปัจจุบันยังไม่ได้มีการบังคับใช้แต่อย่างใด (เนื่องจากขณะ นั้น ไม่มีกฎกระทรวง ระเบียบต่าง ๆ มารองรับ เพื่อนำสู่การปฏิบัติ) ซึ่งหาก พ.ร.บ. ฉบับนี้มีผลบังคับใช้จะทำให้

- 1) ผู้ติดยาเสพติดสามารถได้รับการฟื้นฟูให้หายโดยเร็ว และกลับสู่สังคมได้อย่างแท้จริง
- 2) ไม่ก่อให้เกิดการเรียนรู้อุบัติกรรมทางอาชญากร
- 3) ไม่มีประวัติต้องโทษ
- 4) สถานภาพของผู้ติดยาเสพติดคือ “ผู้ป่วย”

ต่อมาเมื่อมีการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 “มาตรา 237 วรรคแรก ในคดีอาญา ซึ่งระบุนัดว่าการจับกุมและคุมขังบุคคลใดจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่ง หรือหมายของศาล หรือผู้นั้นได้กระทำผิดซึ่งหน้า มีเหตุจำเป็นจะต้องได้รับการแจ้งขอกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับโดยไม่ชักช้า กับจะต้องได้รับโอกาสแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งถูกจับไว้วางใจทราบในโอกาสแรกและ ผู้ถูกจับซึ่งยังถูกควบคุมอยู่ ต้องถูกนำตัวไปศาลภายในสี่สิบแปด ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับกุมนำตัวไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน เพื่อศาลพิจารณาว่ามีเหตุที่จะขังผู้ถูกจับไว้ตามกฎหมายหรือไม่ เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” จึงมีประเด็นที่ต้องแก้ไข พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534 หลายประการ อาทิ

- 1) ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องสงสัยว่าเสพให้ศาลสั่ง ภายใน 24 ชั่วโมง ซึ่งเดิมพนักงานสอบสวนสามารถนำตัวผู้ต้องสงสัยว่าติดยาเสพติดไปยังศูนย์ฟื้นฟูฯ ได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งของศาลก่อน
- 2) ให้ศาลเป็นผู้สั่งคุมขังบุคคลที่ต้องสงสัยว่าติดยาเสพติด เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในศูนย์ฟื้นฟูฯ
- 3) ศูนย์ฟื้นฟูฯ ต้องตรวจพิสูจน์ให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน ถ้าไม่เสร็จขอขยายได้อีกไม่เกิน 15 วัน
- 4) ให้สิทธิผู้ถูกตรวจพิสูจน์ว่าติดยาเสพติดอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ได้ภายใน 7 วัน เป็นต้น

กรมคุมประพฤติได้ยกร่างเสนอแก้ไข พ.ร.บ. นี้แล้ว โดยขณะ

นี้อยู่ระหว่าง กรม. เสนอเรื่องสู่การพิจารณาของรัฐสภา

- เรื่องอำนาจคนของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส.

ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. สามารถเข้าตรวจค้นในที่รโหฐานได้ โดยแสดงบัตรเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เท่านั้น แต่หลังจากที่มีการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 238 ในคดีอาญาระบุว่า “การค้นในที่รโหฐานจะกระทำไม่ได้ เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุใดคนหนึ่งได้โดยไม่ต้องมีคำสั่ง หรือหมายของศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” จึงทำให้ในปัจจุบัน เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เกิดความไม่มั่นใจในอำนาจของตนในการเข้าตรวจค้นในเคหะสถานซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. นำเรื่องเสนอต่อตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดแล้ว

- เรื่องการทำลายหรือนำไปใช้ประโยชน์ซึ่งยาเสพติดของกลางก่อนคดีถึงที่สุด

ตามบทบัญญัติของกฎหมาย 3 ฉบับ คือ พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522, พ.ร.บ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 และ พ.ร.ก. ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 นั้น จะพบว่ามีปัญหาไม่สามารถทำลายหรือนำไปใช้ประโยชน์ซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1, 2 วัตถุออกฤทธิ์ทั้ง 4 ประเภท และสารระเหยทุกประเภทได้ก่อนคดีถึงที่สุด ซึ่งเป็นภาระหน้าที่อย่างยิ่งต่อเจ้าหน้าที่และสูญเสียงบประมาณโดยใช่เหตุในการเก็บรักษาของกลาง โดยไม่ก่อให้เกิดผลดีแก่ประเทศอย่างใด จึงเห็นควรให้สามารถทำลายหรือนำไปใช้ประโยชน์ซึ่งยาเสพติดของกลางดังกล่าวได้ ก่อนคดีถึงที่สุดภายใต้เงื่อนไขที่ว่า

- 1) จำเลยไม่โต้แย้งเรื่องประเภท จำนวน น้ำหนักของกลาง
- 2) ศาลต้นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ริบยาเสพติดของกลาง

3) ไม่มีผู้ใดมารับเป็นเจ้าของที่แท้จริงและไม่รู้เห็นเป็นใจด้วย
 4) พนกำหนดระยะเวลา 30 วัน นับแต่มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง
 ขณะนี้ (เดือนสิงหาคม 2543) ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่าง
 พระราชบัญญัติดังกล่าวทั้ง 3 แล้ว โดยผ่านความเห็นชอบจาก
 สภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2543 และอยู่ระหว่างการ
 พิจารณาของวุฒิสภา

นอกจากนี้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เพื่อให้ได้มาซึ่งพยาน
 หลักฐานที่จะสามารถดำเนินคดีกับตัวการสำคัญได้ ยังขาดกฎหมาย
 ที่จำเป็นเพื่อการดังกล่าว ดังนี้

- ขาดกฎหมายที่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการเข้าถึง
 ข้อมูล ข่าวสาร(ดักฟัง) เพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน
 ในการดำเนินคดีกับตัวการสำคัญซึ่งบงการอยู่เบื้องหลัง
 ประกอบกับวิวัฒนาการของเทคโนโลยีในปัจจุบันได้พัฒนา
 ไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ผู้กระทำความผิดได้นำเอาเทคโนโลยี
 เหล่านี้มาใช้ในการกระทำความผิด จึงยากต่อการที่จะ
 สืบสวนติดตามหากไม่มีกฎหมายดักฟังรองรับ
 ให้เจ้าหน้าที่เข้าถึงข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นได้
- ผู้ที่ถูกจับกุมได้ในคดียาเสพติดนั้น ส่วนใหญ่เป็นระดับล่าง
 หรือผู้รับจ้างลำเลียงยาเสพติดเท่านั้น ไม่สามารถสืบสาว
 ไปถึงตัวการสำคัญระดับสูง ๆ ขึ้นไปได้เพราะผู้ที่ถูกจับกุมจะ
 ไม่ยอมให้การซัดทอดไปถึงบุคคลที่เป็น ผู้จ้าง เนื่องจาก
 ถึงแม้จะให้การซัดทอดไป ก็ไม่ทำให้ผู้ถูกจับได้รับการ
 ลดโทษแต่อย่างใด และอาจจะเป็นอันตรายต่อตัวเองและ
 ครอบครัวด้วย ดังนั้นจึงควรมนำวิธีการต่อรองการลงโทษ
 (Plea Bargaining) มาใช้ในประเทศไทย
- ขาดกฎหมายคุ้มครองความปลอดภัยของพยาน เนื่องจาก

รัฐบาลยังไม่มีระบบคุ้มครองความปลอดภัยของพยาน และจนถึงปัจจุบันยังไม่มีการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองพยาน ทั้งที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 244 ระบุว่า “บุคคลซึ่งเป็นพยานในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครองการปฏิบัติที่เหมาะสมและค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ผู้เป็นพยานจึงไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควรในการให้ข้อมูล อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคดีของศาล

ส่วนปัญหาด้านการดำเนินงานและบริหารจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- การใช้ระยะเวลาในการดำเนินคดีในชั้นตอนต่าง ๆ เป็นเวลานาน เช่น การตรวจพิสูจน์ การสืบพยาน เป็นต้น
- พนักงานสอบสวนสั่งไม่ฟ้องเนื่องจากพยานหลักฐานไม่ชัดเจน
- ในการพิพากษาตัดสินลงโทษ มีการลดโทษ/ยกฟ้อง เพราะมีเหตุอันควรสงสัย รวมทั้งการขาดการตรวจสอบประวัติผู้ต้องหา และการรวบรวมพยานหลักฐานที่ดี ส่งผลต่อการพิจารณาลงโทษผู้ต้องหาของศาลอาจไม่รุนแรงเพียงพอ ทำให้ไม่เด็ดขาดและเกรงกลัว รวมทั้งไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงการลงโทษ

เรื่องนี้ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้ประสานขอข้อมูลจากกรมราชทัณฑ์ ในเรื่องจำนวนนักโทษคดียาเสพติด ที่รอการประหารชีวิต พบว่า ณ วันที่ 3 สิงหาคม 2543 มีนักโทษที่รอการประหารชีวิต จำนวน 13 ราย โดยก่อนหน้านี้มีนักโทษคดียาเสพติดที่ถูกประหารชีวิตไปแล้ว จำนวน 2 ราย คือ ในปี 2542 จำนวน 1 ราย และปี 2543 จำนวน 1 ราย อย่างไรก็ตาม นักโทษที่รอการประหารชีวิตดังกล่าวมีสิทธิ์ที่จะ

ยื่นหนังสือขอพระราชทานอภัยโทษได้ โดยขั้นตอนการขอพระราชทานอภัยโทษดังกล่าวอาจใช้เวลาตั้งแต่ 3 เดือน ถึง 4 ปี

นอกจากประเด็นปัญหาต่าง ๆ ข้างต้นแล้ว การดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมยังมีปัญหาอื่น ๆ อีกเช่น

- ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องของบางหน่วยไม่รายงานคดีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (คดีร้ายสำคัญ คดีที่สั่งไม่ฟ้อง คดีที่ศาลยกฟ้อง) ให้สำนักงาน ป.ป.ส. ทราบ
- ไม่มีการเร่งรัดและติดตามคดียาเสพติดอย่างต่อเนื่องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี และขาดการสนับสนุนและเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และอุปกรณ์แก่อนุชนานาปราชยาเสพติด
- ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการล่อซื้อ
- การทำงานแบบตางหน่วยตางดำเนินการ ขาดการประสานงาน เป็นต้น

นอกจากนี้ในปัจจุบันการแพร่ระบาดของยาบ้ายังคงมีความรุนแรงจนเกิดมีกระแสวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับประเด็นการแก้ปัญหาในหลายแง่มุมด้วยกัน โดยแง่มุมหนึ่งเห็นควรให้มีการปรับเปลี่ยนสถานภาพทางกฎหมายของยาบ้าจากการเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 กลับไปเป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 โดยมีเหตุผลสนับสนุนต่าง ๆ เช่น

- การปราบปรามยาบ้ายิ่งปราบยิ่งมาก ควรลดความสำคัญของยาบ้าโดยการลดโทษและลดราคายาบาลงโดยให้รัฐบาลเป็นผู้ผลิตเสียเอง
- การห้ามหรือเพิ่มโทษ มีแต่จะทำให้ราคายาบ้าแพงขึ้นดึงดูดผู้คามากขึ้น

- ผลของการปราบปรามทำให้เกิดปัญหานักโทษเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และในทางการแพทย์ผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้ป่วยมิใช่อาชญากรต้องบำบัดรักษาไม่ใช่ นำคนป่วยไปรับโทษทางอาญาเป็นต้น ซึ่งได้มีบทวิเคราะห์ต่อข้อวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับปัญหาแอมเฟตามีนดังกล่าว ดังต่อไปนี้

ก. ประเด็นที่ให้รัฐเป็นผู้ผลิตยาบ้า ในทางปฏิบัติเป็นไปได้ยาก เนื่องจาก

1) จากการศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศพบว่า ยาบ้าถือว่าเป็นยาเสพติดประเภทร้ายแรง (hard drugs) จึงไม่ค่อยมีประเทศไหนไหนนโยบายให้สามารถดำเนินการผลิตได้โดยรัฐ เพราะเท่ากับเป็นการเพิ่มปริมาณยาเสพติดเข้าสู่ตลาด และรัฐจะกลายเป็น ผู้ผลิตยาเสพติดรายใหญ่ที่สุด (natural monopoly)

2) ยังไม่มีหลักฐานว่าจะสามารถลดจำนวนผู้ผลิตและผู้จำหน่ายยาเสพติดลงได้ สมมติฐานที่ว่าราคายาบ้าต่ำลงจะไม่จูงใจให้มีผู้ผลิตรายใหม่ และไปลดจำนวนผู้ผลิตรายเดิมที่ไม่มีประสิทธิภาพให้ออกจากตลาดไปอาจจะไม่เป็นจริงเสมอไป

3) กลุ่มผู้ผลิตและผู้ค้ายังต้องการที่จะรักษาฐานการค้าและกำไรให้เท่าเดิม จะทำให้ตลาดยาเสพติดมีการแข่งขันกันรุนแรงมากขึ้น

4) ราคาลดลงและสามารถหาได้ง่ายจะกลายเป็นช่องโอกาสให้กลุ่มผู้เสพรายใหม่ตัดสินใจเลือกเสพยาบ้าแอมเฟตามีน จะเกิดการเพิ่มจำนวนผู้ใช้ยาเสพติดมากขึ้น การแพร่ระบาดจะทำให้ตลาดยาเสพติดขยายวงกว้าง เป็นหนทางนำไปสู่การผลิตในที่สุดก็กลายเป็นวงจรปัญหาอุปสงค์สร้างอุปทานตามมา

ข. ข้อวิพากษ์วิจารณ์ในประเด็นที่มาตรการปราบปรามส่งผลให้ราคายาบ้าสูงขึ้น

โดยหลักการแล้วการปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิดคดียาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่องจะทำให้ปริมาณยาเสพติดขาดแคลน และราคาสูงขึ้น มาตรการปราบปรามจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคายาเสพติดในระยะสั้น กลไกราคาจำหน่ายของแอมเฟตามีนที่เปลี่ยนแปลงไปยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายประการเป็นต้นว่า

1) ราคาขึ้นอยู่กับกระบวนการสร้างตลาดยาเสพติด เช่น ในระยะแรกให้ลองเสฟฟรี เป็นการล่อลวงให้เกิดการติดยาเสพติด จากนั้นก็ชักชวนหรือใช้ให้เป็นผู้จำหน่าย โดยใช้เทคนิคการตลาดระบบการขายตรงแบบลูกโซ่

2) ราคาแอมเฟตามีนที่สูงมาจากความต้องการยาเสพติดมีมาก หรือความนิยมในการใช้ ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าในตลาดการค้ายาบ้านั้นอำนาจเป็นของผู้ซื้อมากกว่าผู้ผลิต

3) ราคาเปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรมกระเสพยาบ้า ส่วนใหญ่จะเริ่มต้นจากการทดลองใช้เพื่อความสนุกสนาน การใช้เป็นครั้งคราว การเสฟช่วงสั้น ๆ จนกระทั่งถึงการใช้เป็นประจำ ปริมาณการใช้ในแต่ละครั้งและความถี่ต่อการใช้จะมีปริมาณมากตามระยะเวลาการเสฟติดของแต่ละบุคคล

นอกจากนี้การที่จะปรับเปลี่ยนสถานภาพทางกฎหมายของยาบ้าและอนุพันธ์ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ไปเป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 นั้น สามารถเปรียบเทียบให้เห็นถึงผลดีและผลกระทบข้างเคียงได้ดังนี้

ผลดี

1) ด้านกระบวนการยุติธรรม หากจำนวนคดียาเสพติด

สามารถลดลงได้จริง อาจจะลดกระแสของข้อวิพากษ์วิจารณ์ในประเด็นที่ว่า การปรับเปลี่ยนสถานภาพทางกฎหมายของยาบ้าส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมและทำให้จำนวนนักโทษเพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม สถิติผลการปราบปรามจับกุมคดียาเสพติดจะเป็นสิ่งที่สะท้อนปรากฏการณ์ของปัญหา ยาเสพติดที่เป็นอยู่ในสังคม ปัญหา ยาเสพติดในสังคมอาจจะรุนแรงกว่าตัวเลขทางสถิติการจับกุมและสถิติการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดก็ได้

2) ไมลงโทษทางกฎหมายและสังคมต่อกลุ่มผู้ติดยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้เยาวชนที่สมควรได้รับการบำบัดรักษาไม่ต้องถูกคุมขังและได้เรียนรู้ในสิ่งที่ไม่ดีกลับออกไป หรือสำหรับผู้เสพจะไม่ถูกประณามโดยสังคม

3) ด้านการบำบัดรักษา ในการบำบัดอาการขาดยาเบื้องต้นสามารถหายาเสพติดเพื่อทุเลาอาการขาดยาได้ในระดับไม่ไปก่อปัญหาต่อสังคม

ผลกระทบข้างเคียง

หากกำหนดประเภทให้ยาบ้ากลับไปเป็นวัตถุออกฤทธิ์ประเภท 2 ตามเดิม จะส่งผลกระทบต่อหลายประการ กล่าวคือ

1) ด้านเภสัชวิทยา การเสพยาบ้าจะกระตุ้นประสาทให้เกิดความตื่นตัว คึกคัก ไม่มีอาการง่วงนอน ไม่อยากอาหาร และทำให้มีอาการที่ต้องการทางจิต ซึ่งมีผลทำให้เกิดพฤติกรรมในการเสพยาบ้าจนกลายเป็นการเสพติดได้ในที่สุด ครั้นเมื่อมีการใช้เป็นประจำ ต่อเนื่อง และปริมาณมากพอสมควรจะเกิดพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงเป็นรู้สึกกระวนกระวายใจ ก้าวร้าว ไม่นอน ร่างกายจะทรุดโทรม น้ำหนักลด เกิดอาการใจสั่น และหวาดระแวง (paranoid)

2) ด้านโรคจิตโรคประสาทที่สืบเนื่องมาจากการใช้ยาบ้า (amphetamine psychosis) เมื่อปี 2540 สำนักพัฒนาการป้องกัน

และแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหายาเสพติดกับภาวะทางจิตเวช โดยการสุ่มตัวอย่างจากผู้ป่วยใน โรงพยาบาลศรีธัญญาที่เป็นผู้ป่วยใหม่ 122 คน และผู้ป่วยเก่า 128 คน รวมทั้งสิ้น 250 คน เมื่อศึกษาวิจัยถึงปัจจัยเสี่ยงที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเป็นโรคจิตปรากฏว่า ส่วนใหญ่ไม่มีบุคคลในครอบครัวหรือญาติพี่น้องที่เป็นโรคจิต ส่วนใหญ่ไม่ได้ประสบอุบัติเหตุหรือถูกทำร้าย ส่วนใหญ่ไม่ดื่มสุรา ไม่มีผู้ใดที่เป็นโรคซึ่งจะส่งผลต่อการเป็นโรคจิต แต่เมื่อศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดกลับพบว่า เกินกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ป่วยเหล่านี้ใช้แอมเฟตามีน ในเมื่อไม่มีปัจจัยเสี่ยงอย่างอื่น จึงได้มีการวินิจฉัยว่าอาการของผู้ป่วยโรคจิตเกิดจากการใช้ยาเสพติดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยาบ้า

3) ด้านจำนวนคดีและผู้ต้องโทษ บทลงโทษที่ลดน้อยลงก็เชื่อว่า จะเป็นผลทำให้จำนวนคดีและจำนวนผู้ต้องโทษในคดียาเสพติดลดลงด้วย

4) ด้านการปราบปรามองค์กรการค้ายาเสพติดข้ามชาติ ช่องว่างของบทลงโทษตามกฎหมายยาเสพติดในเชิงเปรียบเทียบระหว่างประเทศที่แตกต่างกัน (law loophole) จะเป็นเหตุให้นักค้ายาเสพติดหลบหนีจากการกระทำความผิดในประเทศที่มีบทลงโทษหนักหรือมีมาตรการที่รุนแรงไปยังประเทศที่มีบทลงโทษที่เบากว่า

จากข้อมูลต่าง ๆ ข้างต้น เห็นควรกำหนดประเภทของยาบ้าให้เป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ต่อไปด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1) ด้านกฎหมาย โดยปกติแล้วสิ่งใดที่ผิดกฎหมายจะมีการควบคุมโดยเข้มงวดดังนั้นจะทำให้การควบคุมยาบ้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) ด้านอาชญวิทยา การกระทำความผิดคดียาเสพติดส่วนใหญ่มีมูลเหตุจูงใจมาจากด้านเศรษฐกิจ มาตรการลงโทษองค์กร

อาชญากรรมด้านยาเสพติดจึงต้องมีทั้งโทษต่อตัวผู้กระทำความผิดของกลางที่ใช้ในการกระทำความผิด และทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดด้วย การที่ผู้กระทำผิดได้รับโทษสูงสุดถึงขั้นประหารชีวิต นอกจากจะสร้างความเกรงกลัวต่อผู้กระทำผิดแล้วยังเป็นมาตรการเชิงป้องปรามสำหรับผู้ที่คิดจะกระทำความผิดในอนาคตได้

3) ด้านการศึกษาเปรียบเทียบจากต่างประเทศ พบว่าประเทศที่เผชิญหน้ากับปัญหายาเสพติดชนิดโคเคนแรงก็จะต้องใช้มาตรการที่เข้มงวดกับตัวยานั้น กรณีตัวอย่างประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดให้ยาบ้าอยู่ในกลุ่มเดียวกับโคเคน และไม่มีประเทศใดที่ยินยอมให้ยาเสพติดประเภทรุนแรง (hard drugs) เป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย ปัญหาบา้าจึงน่าจะเน้นในเรื่องการแก้ไขปัญหาโดยการบำบัดรักษาและการฟื้นฟู (rehabilitation) มากกว่าการทำให้ยาเสพติดเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย (legalization)

4) ด้านการบำบัดรักษา จะเป็นประโยชน์ต่อการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ทั้งนี้เพราะตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534 ได้กำหนดให้กระทำใดเฉพาะยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ประเภท 2 หรือประเภท 5 เท่านั้น จะทำให้ผู้ติดยาบ้าเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูได้โดยถูกต้องตามกฎหมายและเป็นทางเลือกให้แก่ผู้ติดยาเสพติดมากขึ้นโดยไม่ต้องถูกคุมขัง ทำให้ผู้ใช้ยาบ้าเข้ามาอยู่ในระบบที่ทางการสามารถควบคุมและดูแลได้อย่างทั่วถึง

5) ด้านการเมือง มาตรการทางกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงกลับไปกลับมาบ่อยครั้งจะทำให้ขาดความน่าเชื่อถือในการกำหนดนโยบายและการดำเนินมาตรการด้านยาเสพติดของรัฐในระยะยาวได้ ประชาชนส่วนใหญ่อาจจะไม่ยอมรับ และจะเกิดผลต่อความมั่นคง

ของประเทศได้

6) ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ การแก้ไขปัญหาภัยร้ายด้วยการควบคุมการผลิต การค้า และการแพร่ระบาดโดยเข้มงวด จะทำให้ได้รับความร่วมมือระหว่างประเทศใน ภูมิภาคนี้มากขึ้น ในทางตรงข้ามการผ่อนคลายมาตรการต่าง ๆ จะเป็นปัญหาต่อท่าทีของการขอความร่วมมือในระยะยาวต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งบางประเทศที่ได้รับผลกระทบต่อปัญหาภัยร้ายน้อยและมองว่าเป็นปัญหาภายในประเทศไทยเท่านั้น

2 ปัญหาทางการบริหารและการดำเนินงานขององค์กรระดับปฏิบัติ

2.1 ความเป็นเอกภาพและความต่อเนื่องในการดำเนินงาน

การดำเนินงานตามแผนด้านต่าง ๆ ยังขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้การดำเนินงานแก้ไขปัญหาไม่ไปในทิศทางเดียวกัน ต่างหน่วยต่างดำเนินการ ขาดความเป็นเอกภาพ การแก้ไขปัญหาเสพติดในภาพรวมจึงยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร

2.2 การให้ความสำคัญและความจริงจังในการดำเนินงาน

การดำเนินงานแก้ไขปัญหาเสพติดของบางหน่วยงานยังขาดการให้ความสำคัญในการดำเนินงาน เนื่องจากบางหน่วยงานพิจารณาว่าการดำเนินงานดังกล่าวเป็นเพียงงานฝากไม่ใช่ภารกิจหลักของหน่วย แม้จะเป็นนโยบายของรัฐบาลและถือเป็นภารกิจเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ แต่ก็ยังขาดความจริงจังและจริงใจในการปฏิบัติงาน โดยดำเนินการแก้ไขปัญหาเป็นการเฉพาะหน้าไม่ได้คิดแก้ปัญหาในเชิงองค์รวม เช่นการแก้ปัญหาเสพติดของเยาวชนในสถานศึกษา โดยไม่ได้นำครอบครัวให้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย หรือการขาดการกำหนดวิธีการปฏิบัติงานที่ชัดเจนกับไม่มีรายละเอียดในเชิงวัดผลได้ เช่นโครงการโรงเรียนสีขาว ปราบกฏการปิดบังข้อมูลไม่ยอมรับว่ามีปัญหา

ยาเสพติดเกิดขึ้นในสถานศึกษาของตนเพื่อปกป้องรักษาชื่อเสียงเหล่านี้เป็นต้น ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวจะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการแก้ปัญหา ยาเสพติดให้สำเร็จลุล่วงลงได้

2.3 ความขาดแคลนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์

เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา ประกอบกับเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ นับแต่ปี พ.ศ.2540 เป็นต้นมา ทำให้เกิดปัญหาความขาดแคลนทั้งด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์อันเป็นกลไกสำคัญยิ่งในการแก้ไขปัญหายาเสพติด แผน/โครงการต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดจำนวนมาก จึงมีอาจจะนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลได้

2.4 การขาดระบบติดตามและประเมินผลที่เป็นรูปธรรม

ปัจจุบัน การดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องยังขาดระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในเชิงสังกัตที่เป็นรูปธรรมซึ่งจะสามารถประเมินได้ว่าในแต่ละปีมีการใช้งบประมาณในการแก้ไขปัญหายาเสพติดจำนวนเท่าใดของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหาดังกล่าวดีขึ้นมากน้อยเพียงใดเพื่อนำเป็นข้อมูลประกอบการปรับแผนการใช้งบประมาณที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2.5 เจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนเกี่ยวข้องกับขบวนการค้ายาเสพติด

เนื่องจากผลตอบแทนจากการค้ายาเสพติดที่สูงอาจเป็นสิ่งจูงใจให้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ความสนับสนุน คຸມครอง แสวง และรับประโยชน์จากการกระทำผิดกฎหมายยาเสพติดของขบวนการค้ายาเสพติดได้ จากข้อมูลของสำนักงาน ป.ป.ส. ปี 2542 พบว่ามีจำนวนเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับการร้องเรียนจำนวน 1,684 ราย และถูกชี้มูลได้จำนวน 46 ราย ที่เหลืออยู่ระหว่างดำเนินการตรวจสอบ จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าปัญหาเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมี

ส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเริ่มมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การดำเนินการปราบปรามยาเสพติดไม่ได้ผลเท่าที่ควร

3 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

จากข้อมูลความร่วมมือในกรอบต่าง ๆ ซึ่งให้เห็นว่าประเทศไทยมีความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกับประเทศต่าง ๆ ในอนุภูมิภาคและประสบความสำเร็จในการควบคุมปัญหายาเสพติดได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในอนุภูมิภาคยังมีแนวโน้มอยู่ในระดับที่รุนแรงมากขึ้น ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการความร่วมมือดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

3.1) ปัญหาระดับนโยบาย รัฐบาลของบางประเทศพิจารณาว่าปัญหายาเสพติดไม่ใช่ปัญหาเร่งด่วนของประเทศจึงยังไม่เกิดความมุ่งมั่นจริงจังในการดำเนินการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมองว่าปัญหาการผลิต การค้า ลำเลียง และการแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไม่ใช่รากเหง้าของสังคมของตน แต่เป็นปัญหานำเข้าโดยเจ้าอาณานิคม อีกทั้งกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งในอดีตและปัจจุบันล้วนเป็นคนนอกที่เข้ามาใช้ดินแดนเป็นพื้นที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ดังนั้นยาเสพติดจึงไม่ใช่ปัญหาเร่งด่วนที่รัฐบาลประเทศตนให้ความสำคัญแต่อย่างใด ถึงแม้รัฐบาลไทยจะให้ความสำคัญในการสร้างสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น แต่ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติดระหว่างประเทศยังอยู่ในระดับต่ำ เพราะรัฐบาลของประเทศนั้นให้ความสำคัญสูงสุดกับการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติตนเอง

3.2) ศักยภาพในการดำเนินการแก้ไขปัญหาแตกต่างกัน ประเทศต่าง ๆ ในอนุภูมิภาคมีศักยภาพในการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากมีอุปสรรค

หลายประการไม่ว่าจะเป็นปัญหาความขัดแย้งของการเมืองภายใน ปัญหาขาดแคลนงบประมาณ อุปกรณ์เครื่องมือ และบุคลากรที่ชำนาญการในด้านปราบปราม ด้านควบคุมพืชเสพติด ด้านป้องกันและปราบปราม และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยา

3.3) กฎหมายยาเสพติดของประเทศในอนุภูมิภาคไม่เอื้อต่อความร่วมมือระหว่างกันในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น ลาว มีกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดเพียงมาตราเดียวหรือกัมพูชา เมื่อมีการจับผู้ต้องหา ซึ่งกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้ส่วนใหญ่ จะลงโทษด้วยการปรับมากกว่าจำคุก เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณในการดูแลผู้ต้องขัง เป็นต้น

จากปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้น ทำให้การดำเนินความร่วมมือระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคในการแก้ไขปัญหายาเสพติดยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

4 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

สภาพเศรษฐกิจและสังคมไทยในปัจจุบันเอื้อต่อการแพร่ระบาดของปัญหายาเสพติดมากขึ้นและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐในการแก้ไข/ลดปัญหาดังกล่าว โดยสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

4.1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ปัญหาวิกฤติทางการเงิน การคลังและเศรษฐกิจส่วนรวมในปี พ.ศ.2540 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย และความเป็นอยู่ของประชาชน ปัญหาการจัดเก็บภาษีไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องปรับลดงบประมาณในปีพ.ศ. 2540 ถึง 3 ครั้ง ก่อให้เกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยธุรกิจซบเซาขาดสภาพคล่องทางการเงิน โรงงานอุตสาหกรรมและบริษัทร้านค้าต้องลดจำนวนคนงาน ลดเงินเดือน ค่าจ้างของพนักงานและคนงาน

ในขณะที่ธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ รวมทั้งบริษัทห้างร้าน และธนาคารบางส่วนต้องปิดกิจการ ผลที่ตามมาคือ ในปีพ.ศ. 2541 มีผู้ว่างงานจำนวน 1.31 ล้านคน โดยคิดเป็นร้อยละ 4 ของจำนวนแรงงานทั้งหมด ประกอบกับสถานประกอบการส่วนใหญ่ที่ยังเปิดกิจการต่างต้องการแรงงานขั้นต่ำ เป็นกลุ่มผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา ดังนั้นโอกาสการหางานทำของผู้จบการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาจึงมีน้อย ส่งผลให้มีผู้ทำงานต่ำกว่าระดับการศึกษาจำนวนหนึ่งและมีผู้ว่างงานจำนวนไม่น้อยเดินทางกลับไปหางานทำในภูมิลำเนาเดิม โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในภาคการเกษตร

สภาพเศรษฐกิจตกต่ำและความยากลำบากในการหางานทำเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่การกระทำหรือการประกอบอาชีพในทางที่ผิดกฎหมาย เช่น เสพหรือค้ายาเสพติด โดยจากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดร่วมกับกระทรวงมหาดไทย พบว่ากลุ่มอาชีพที่มีปัญหาเสพติดมากที่สุดได้แก่ กลุ่มผู้ว่างงาน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเยาวชนนอกสถานศึกษาที่ไม่ได้ทำงาน โดยรวมกลุ่มเสพยาเสพติดในชุมชน

ผลกระทบของวิกฤติเศรษฐกิจยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในส่วนของกระบวนการจำหน่ายยาเสพติด โดยมีการใช้เทคนิคการขายตรง และสร้างแรงจูงใจต่อผู้ขาย โดยเฉพาะการให้นักเรียนที่ติดยาทำหน้าที่เป็นสายส่ง (Agent) และให้ค่าตอบแทนเป็นยาเสพติด เช่น ถิ่นขายได้ 1 เม็ดได้ยาฟรี 1/4 เม็ด (1 ขา) เป็นต้น

นอกจากนั้นปัญหาการตัดลดงบประมาณในภาคราชการ ยังส่งผลกระทบต่อการทำงานแก้ไขปัญหาเสพติด โดยขอจำกัดด้านงบประมาณและอุปกรณ์เครื่องมือที่จำเป็นในการทำงานทำให้ปัญหาเสพติดขยายตัวเพิ่มมากขึ้น

4.2) ปัจจัยด้านสังคม ประกอบด้วยประเด็นต่างๆ ดังนี้คือ

- ความอ่อนแอของชุมชน โดยเฉพาะชุมชนเมือง ที่ผู้คนอยู่รวมกันในลักษณะต่างคนต่างอยู่ ขาดความสัมพันธ์ระหว่างกัน ขาดความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เปิดโอกาสให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน

- ระบบคิดและวิถีการดำรงชีวิตของสมาชิกในชุมชนที่มีแนวคิดและมีค่านิยมแบบสังคมนะวันตก โดยเฉพาะสังคมนะวันตกในเมื่องใหญ่ที่ให้ความสำคัญกับวัตถุและความทันสมัย (Modernization) นิยมความสะดวกสบาย เป็นเหตุให้คนต้องทำงานหนัก หรือเลือกประกอบอาชีพที่ให้ผลตอบแทนสูง ผลที่เกิดขึ้นคือ ความผูกพันทางด้านจิตใจความเอาใจใส่ระหว่างกันในครอบครัวลดลง การไม่มีเวลาให้กันนำไปสู่การเกิดปัญหาครอบครัวแตกแยก อัตราการหย่าร้างสูงขึ้น เด็กขาดความอบอุ่นและรู้สึกแหว่งแหว่งประกอบกับครอบครัวในปัจจุบันมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น จึงไม่มีญาติผู้ใหญ่ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย คอยดูแลเด็กแทนพ่อแม่ เพื่อนจึงกลายเป็นผู้ที่สำคัญที่สุดที่เด็กสามารถพูดคุยและปรับทุกข์ได้ทุกเรื่อง เด็กส่วนหนึ่งกลายเป็นเด็กที่ติดเพื่อน ในกรณีที่คบเพื่อนไม่ดีย่อมจะมีโอกาสเสี่ยงสูงที่อาจเข้าไปพัวพันกับยาเสพติดได้

ส่วนในชุมชนชนบท แม้ว่าจะมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ดีงามและเข้มแข็ง อาทิเช่น เป็นการอยู่รวมกันด้วยความรักใคร่ผูกพันอย่างแน่นแฟ้นภายในชุมชน เป็นต้น แต่หากไม่สามารถจูงใจให้วัยรุ่นเห็นความสำคัญและตระหนักถึงคุณค่าของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดังกล่าว ก็ไม่สามารถที่จะใช้เป็นปัจจัยเสริมในการป้องกันการใช้จ่ายในยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่นได้ โดยเฉพาะหากขาดการส่งเสริมและสนับสนุนจากรัฐบาล ความเข้มแข็งของชุมชนย่อมจะไร้ซึ่งความหมาย

- ระดับการศึกษาของคนไทยส่วนใหญ่อยู่ในระดับ

ค่อนข้างต่ำ โดยส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ปีพ.ศ. 2542) ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของโอกาสทางการศึกษา ทำให้ผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำไม่มีสิทธิเลือกงาน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่ต้องใช้แรงงานหนัก แต่ได้รายได้ต่ำ และเนื่องจากถูกรอบงำจากวัฒนธรรมบริโภคนิยม ทำให้ต้องเพิ่มเวลาในการทำงาน เพื่อให้ได้ค่าตอบแทนมากขึ้น อันอาจนำไปสู่การพึ่งพายาเสพติดได้

นอกจากนั้นการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบันยังใช้รูปแบบของการเรียนการสอนแบบระดับอุดมศึกษา เช่น ไม่มีครูประจำชั้นเรียน นักเรียนจะย้ายห้องเรียนตามวิชาที่กำหนดไว้ ทำให้การสอดส่องดูแลและควบคุมความประพฤติของนักเรียนขาดความเข้มงวด ประกอบกับมีการกำหนดให้มีกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนต้องใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียนทำกิจกรรมกลุ่มซึ่งทำให้กลับบ้านไม่ตรงเวลา สิ่งเหล่านี้ล้วนเอื้อต่อการที่เด็กจะถูกชักจูงเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ง่าย

ปัญหาด้านการศึกษาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ รัฐไม่สามารถจัดการให้สถานศึกษาทุกแห่งมีคุณภาพเท่าเทียมกันได้ ปกติแล้วโรงเรียนในชนบทจะมีคุณภาพต่ำกว่าโรงเรียนในเขตเมือง ประชาชนจึงเลือกที่จะส่งบุตรหลานเข้าไปเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานสูงสุด การที่นักเรียนจากชนบทเข้ามาศึกษาในเมืองและพักอาศัยที่หอพัก ก่อให้เกิดปัญหานานับประการอันเนื่องมาจากการขาดการดูแล เอาใจใส่และขาดความอบอุ่นจากผู้ปกครอง เด็กกลุ่มนี้มีแนวโน้มสูงที่จะเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

จากปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าทั้งสองปัจจัยสามารถเป็นได้ทั้งส่วนเสริมและผลักดันให้เกิดการแพร่ระบาดของยาเสพติด ทำให้มีคนจำนวนมากเข้าไป

เกี่ยวข้อง/พัวพันในกระบวนการค้ายาเสพติดที่ให้ผลตอบแทนสูง
คุ้มค่ากับการเสี่ยง กอปรกับความต้องการใช้ยาเสพติดมีอยู่ในทุกกลุ่มคน
จึงทำให้ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดรุนแรงมากขึ้น ทั้งหมดนี้
ล้วนเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาของเจ้าหน้าที่รัฐ

บทที่ 6

ข้อเสนอแนะแนวทางการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

1 กระบวนการยุติธรรม

การดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องยังมีปัญหาหลายประการดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จำเป็นต้องมีการปรับปรุงการบริหารดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนี้

1.1) ความรวดเร็วและเด็ดขาด หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งรัดการบริหารดำเนินงานในภารกิจที่หน่วยตนรับผิดชอบเพื่อให้บรรลุผลอย่างรวดเร็วและเด็ดขาด เช่น เจ้าหน้าที่สืบสวนเร่งรัดจับกุมผู้ผลิตและผู้ค้า ฝ่ายตรวจพิสูจน์เร่งรัดการตรวจพิสูจน์ ศาลพิพากษาลงโทษทั้งจำคุกและปรับในอัตราโทษสูงสุดตามที่กฎหมายระบุไว้ เป็นต้น

1.2) กรณีการขอพระราชทานอภัยโทษในคดียาเสพติด ควรกำหนดเป็นนโยบายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกราบบังคมทูลความเห็นไม่ควรอภัยโทษให้แก่จำเลยในคดียาเสพติดเมื่อค่านึงว่าคดียาเสพติดเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคม

1.3) ควรกำหนดแนวทางสำหรับการพิจารณาลดโทษและการปล่อยชั่วคราวในคดียาเสพติดเป็นกรณีพิเศษให้แตกต่างจากคดีอาญาทั่วไป โดยกำหนดให้คดียาเสพติดเป็นคดีนโยบาย ซึ่งศาลจะต้องพิจารณาด้วยความละเอียดรอบคอบถึงผลที่สังคมจะได้รับหากลดโทษให้แก่จำเลยคดียาเสพติด

1.4) ควรมีการกำหนดวงเงินค้ำประกันในคดียาเสพติดให้สูงกว่าคดีทั่วไปเพื่อป้องกันผู้ต้องหาหลบหนี

1.5) ควรมีการสนับสนุนและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและอุปกรณ์ต่าง ๆ แก่หน่วยงานปราบปรามยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ

1.6) ควรมีการจัดทำระบบข้อมูลเกี่ยวกับประวัติผู้ต้องหา คดียาเสพติด ที่มีการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศเพื่อความเป็นเอกภาพในการพิจารณาคดี อันจะส่งผลต่อการพิจารณาลงโทษผู้ต้องหาของศาลที่รุนแรงเหมาะสมกับการกระทำความผิดนั้น ๆ

1.7) ควรให้มีผู้แทนจากภาคประชาชนที่มาจากการเลือกตั้งเข้าไปมีส่วนร่วมในการพิจารณาให้สิทธิต่างๆแก่ผู้ต้องโทษคดียาเสพติดตามกฎหมายระเบียบของกรมราชทัณฑ์

2 กฎหมาย

2.1 ขอเสนอกฎหมายใหม่

* การดักฟัง

เหตุผลและความจำเป็นต้องมีกฎหมายให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการดักฟัง

ปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการติดต่อสื่อสารถึงกันอย่างกว้างขวาง เป็นผลให้ผู้กระทำความผิดนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการกระทำความผิด ซึ่งยากต่อการสืบสวนติดตามจับกุมตัวมาลงโทษได้เพราะกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ โดยเฉพาะการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเนื่องจากนักค้ายาเสพติดรายใหญ่จะไม่เข้ามายุ่งเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดโดยตรง หรือไม่ปรากฏตัวพร้อมกับผู้กระทำความผิดหรือไม่ยุ่งเกี่ยวกับตัวยาเสพติดโดยเด็ดขาด แต่จะเป็นผู้บงการอยู่เบื้องหลังโดยกำหนดแผน ให้ผู้เกี่ยวข้องกับ

การกระทำความผิดปฏิบัติตาม ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะใช้วิธีส่งทางโทรศัพท์ และการส่งทางโทรศัพท์นั้นก็จะมีส่งโดยตรงกับผู้ลงมือกระทำความผิด แต่จะส่งผ่านลูกน้องระดับรองลงไปเป็นผู้ส่งการเป็นลำดับ ไปจนถึงผู้ลงมือกระทำความผิด ดังนั้น ในบางคดีจึงจำเป็นต้องมีการ ดักฟังทางโทรศัพท์หลายจุดพร้อมกัน เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารทางลับที่ได้มานั้นเชื่อมโยง เขาใจได้ถึงแผนการที่จะลงมือในการกระทำความผิด เมื่อเจ้าหน้าที่ทราบแผนการดังกล่าวก็สามารถประเมินสถานการณ์ ต่าง ๆ ทำการวางแผนเพื่อจับกุม และในที่สุดก็สามารถจับกุมตัวผู้ลงมือกระทำความผิดและผู้บงการเกี่ยวข้องของทั้งหลายได้ ดังนั้นจำเป็นต้องมีอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนากฎหมายต่าง ๆ ให้ทันกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มิฉะนั้น “คนชั่วที่กระทำความผิดโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ก็จะลอยนวล” เพราะเหตุเพียงไม่มีกฎหมายให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเสาะหาพยานหลักฐานโดยการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางลับหรือการดักฟังทางโทรศัพท์ ปัญหาที่ตามมา ก็คือความผิดที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่ออย่างใหญ่หลวงต่อประเทศชาติและประชาชนผู้สุจริตยิ่งกว่าการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ต้องสงสัย ประกอบกับข้อเท็จจริงที่ยอมรับกันโดยทั่วไปและที่ปรากฏทางสื่อมวลชน ในปัจจุบันคือมีการลักลอบดักฟังทางโทรศัพท์ไม่ว่าในทางการเมือง หรือการติดตามคดีอาญารายสำคัญ ๆ เป็นต้น ดังนั้น จึงไม่ใช่เรื่องแปลกอีกต่อไปหากประเทศไทยจะมีกฎหมายรองรับให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถทำการลักลอบดักฟังทางโทรศัพท์หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ได้โดยชอบ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 37 ได้บัญญัติเป็นข้อยกเว้นให้สามารถกระทำได้ โดยประสานระหว่างการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและการให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการดักฟังการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นในการป้องกันมิให้มีการก่ออาชญากรรมและการสืบสวนคดีที่มีการกระทำความผิด โดยกำหนดเงื่อนไขในการดักฟังทางโทรศัพท์ไว้ เพื่อมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ในการดักฟังทางโทรศัพท์

กล่าวถึงกระทบทกระเทือนเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันของบุคคล โดยไม่มีเหตุอันควร

การมีกฎหมายรองรับดังกล่าว จะส่งผลดีให้การใช้อำนาจในการ ลักลอบดักฟังทางโทรศัพท์นี้เป็นไปอย่างรัดกุม รอบคอบ ตรวจสอบได้ และโปร่งใส โดยจะต้องมีองค์กรหรือมาตรการต่าง ๆ โดยละเอียด ทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจอย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอน

สำนักงาน ป.ป.ส. ได้จัดการสัมมนาเรื่อง “แนวทางการดำเนิน มาตรการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร” ระหว่างวันที่ 19-21 เมษายน 2543 ณ จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับฟังความคิดเห็น ของผู้แทนส่วนราชการหรือ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการ ที่จะนำมาตรการทางกฎหมายในการเข้าถึงข้อมูลการติดต่อสื่อสาร ส่วนบุคคลมาบังคับใช้ในประเทศไทย ซึ่งสรุปสาระสำคัญและ แนวทางในการร่างกฎหมายที่เป็นมติจากการสัมมนาได้ดังนี้

1) ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาทุกคนมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ประเทศไทยจำเป็นต้องมีกฎหมายว่าด้วยการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสอดคล้องกับผลจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นที่สำนักงาน ป.ป.ส. ได้ส่งแบบสอบถามความเห็นไปยังส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 25 แห่ง ปรากฏว่าทุกส่วนราชการและ หน่วยงานที่ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยว่า ประเทศไทยควรมี กฎหมายในลักษณะนี้

2) บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการเข้าถึงข้อมูลข่าว สารจะต้องสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 37 โดยจะต้องนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการรักษาความ มั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม อันดี ของประชาชนเท่านั้น

3) ชื่อของกฎหมายฉบับนี้จะต้องมีความชัดเจนและ สื่อความหมายให้เข้าใจได้ว่าเป็นมาตรการที่จะนำไปใช้ในการเข้าถึง ข้อมูลในการติดต่อสื่อสารส่วนบุคคล เพื่อปราบปรามผู้กระทำ

ความผิดอาญาเท่านั้น มิได้เป็นการลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน
ผู้สุจริต

4) การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายฉบับนี้จะต้องอยู่ภายใต้การกำกับและควบคุมของผู้บังคับบัญชาและภายใต้การพิจารณาอนุญาตของศาล ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจน รัดกุม รอบคอบ ไม่เปิดช่องให้ใช้อำนาจโดยพลการ และจำเป็นจะต้องมีบทลงโทษเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายฉบับนี้ในทางที่มีชอบในสถานหนัก

5) ข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจะต้องเก็บรักษาไว้เป็นความลับจะนำไปใช้ใดเฉพาะเพื่อเป็นพยานหลักฐานในขั้นตอนการดำเนินคดีและการพิจารณาของศาลเท่านั้น

6) ประเภทของความผิดที่จะนำกฎหมายฉบับนี้ไปใช้ได้จะต้องเป็นความผิดทางอาญาที่มีผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติ เศรษฐกิจ หรือสังคมอย่างรุนแรง ที่กระทำโดยบุคคลกลุ่มบุคคลหรือองค์กรอาชญากรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ห้ามนำไปใช้กับการกระทำความผิดอาญาทุกฐานความผิด

7) เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการติดต่อสื่อสารมีการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง หากหน่วยงานภาครัฐมีเทคโนโลยี เครื่องมือ องค์ความรู้หรือบุคลากรไม่เพียงพอ อาจให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานบางขั้นตอนได้ ทั้งนี้โดยจะต้องมีการกำกับและควบคุมที่เคร่งครัด

8) ที่ประชุมเห็นว่า แมกฎหมายฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม แต่ก่อนที่จะออกเป็นกฎหมาย ควรจะมีการรับฟังข้อคิดเห็นจากประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรขอความร่วมมือจากสื่อมวลชนเพื่อประชาสัมพันธ์ สร้างเสริมความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนโดยทั่วไปก่อน

9) การออกกฎหมายฉบับนี้จะทำให้ประเทศไทยมีกฎหมายที่สอดคล้องกับนานาชาติ เพราะแม้แต่ประเทศที่มีความสำคัญต่อการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพประชาชนอย่างสูง อาทิ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ออสเตรเลีย เป็นต้น ก็มีกฎหมายในลักษณะนี้ ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยสามารถร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดได้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งมีอยู่ในทุกประเทศและมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงต่อประเทศชาติและสังคมยิ่งขึ้น

ประโยชน์ของการมีกฎหมายดังกล่าว

1) ทำให้ผลการปราบปรามอาชญากรรมร้ายแรงต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เช่น คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร คดียาเสพติด คดีทุจริตคอร์รัปชัน คดีฉ้อโกง ประชาชนโดยผู้จัดการหรือกรรมการ การก่อการร้ายแบ่งแยกดินแดน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น

2) เมื่อมีกฎหมายดังกล่าวที่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการได้แล้ว จะลดขีดความสามารถของผู้กระทำความผิดลงได้ในระดับหนึ่ง และผู้ที่คิดจะกระทำความผิดโดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสมัยใหม่จะไม่กล้าใช้วิธีนี้กระทำความผิดอีกต่อไป หรือหากจะกระทำความผิดต่อไปก็ต้องพบกับปัญหาและอุปสรรคมากมาย และถูกจับกุมในที่สุด ซึ่งเป็นวิธีการป้องกันอย่างหนึ่ง

3) เป็นการรองรับการใช้อำนาจในการลักลอบค้าฝิ่นโดยชอบด้วยกฎหมาย เจ้าหน้าที่ไม่ต้องกังวลว่าจะเป็นการกระทำที่มิชอบอีกต่อไป และเทพันท์ก็ยังสามารถใช้อำนาจเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีได้ ซึ่งศาลต้องรับฟังเพราะไม่ขัดกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226

4) เป็นมาตรการเสริมหรือสนับสนุนกฎหมายต่าง ๆ ให้สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น กรณีสมคบในมาตรา 8 แห่ง พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 กฎหมายนี้เพียงแต่บัญญัติฐานความผิดใหม่เรื่อง “สมคบในคดียาเสพติด” ขึ้นมาเท่านั้น แต่ไม่ได้บัญญัติเรื่องการให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการหาหรือรวบรวมพยานหลักฐานในข้อหาสมคบดังกล่าวด้วย

5) มาตรฐานของความยุติธรรมหรือความถูกต้องที่แท้จริงไม่เสียไป และยังคงอยู่บนพื้นฐานของการยอมรับของสังคมโลกว่า “ผู้กระทำความผิดที่แท้จริง ควรได้รับการลงโทษอย่างเหมาะสมไม่ควรที่จะหลุดพ้นความรับผิดชอบ เพราะเหตุเพียงกฎหมายไม่ได้บัญญัติให้อำนาจไว้”

6) ก่อให้เกิดความมั่นคงทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ กล่าวคือ รัฐสามารถปราบความเคลื่อนไหวลวงหนาก่อนมีการลงมือกระทำความผิดร้ายแรง

7) คุณภาพชีวิตและความปลอดภัยในทรัพย์สิน ตลอดจนเสรีภาพของประชาชนจะได้รับความคุ้มครองมากขึ้น หากเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถสืบทราบข่าวสารข้อมูลได้ก่อนล่วงหน้า เพื่อหาทางป้องกันแก้ไขก่อนความเสียหายจะเกิดขึ้น

8) ถ้าการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมประเภทร้ายแรงต่าง ๆ ลดลงจริง เพราะเหตุมีกฎหมายดักฟัง ผลที่ตามมาก็คือ รัฐสามารถลดงบประมาณจำนวนมหาศาลที่จะใช้ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้และนำงบประมาณส่วนนี้ไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ ต่อไป

9) สร้างภาพลักษณ์และความร่วมมือที่ดีระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมร้ายแรงข้ามชาติ

เพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดรอดพ้นความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายไปได้
ไม่ว่าจะกระทำความผิดที่ใดหรือหลบหนีไปประเทศใด

* การต่อรองคำรับสารภาพ (Plea Bargaining)

แนวคิด

การต่อรองคำรับสารภาพเป็นกระบวนการทางอาญาซึ่งเกิดจากความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องในคดี โดยพนักงานอัยการมีอำนาจที่จะใช้ดุลพินิจโดยเป็นผู้เสนอการทำความตกลงกับจำเลยหรือทนายจำเลย ภายในขอบเขตของกฎหมายและไม่ขัดต่อความยุติธรรม เพื่อให้จำเลยรับสารภาพโดยจำเลยจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนเป็นการแลกเปลี่ยนด้วยการที่อัยการลดข้อหาที่จะฟ้องและฟ้องในข้อหาที่มีโทษเบากว่า คือจำเลยให้การรับสารภาพในข้อหาใหม่เพื่อลดข้อหาจากความผิดอันมีลักษณะฉกรรจ์เป็นความผิดธรรมดา เช่น บุกรุกในเวลากลางคืนหรือบุกรุกโดยมีอาวุธปืน ฯลฯ เป็นบุกรุกธรรมดา หรือจากข้อหาปล้นทรัพย์โดยมีอาวุธเป็นข้อหาปล้นทรัพย์โดยไม่มีอาวุธ หรือจากข้อหาฆ่าผู้อื่นตายโดยเจตนาเป็นข้อหาฆ่าผู้อื่นตายโดยประมาท เป็นต้น ในกรณีที่อัยการฟ้องจำเลยเพียงข้อหาเดียวในความผิดหลายข้อหา และการที่อัยการให้คำมั่นสัญญาว่าจะสนับสนุนให้ศาลให้ความกรุณาบรรเทาโทษให้จำเลยในการพิจารณาพิพากษาลงโทษของศาลนั้นมักจะปรากฏออกมาในรูปของการคุมประพฤติ (probation) เพื่อให้โอกาสจำเลยกลับตัวเป็นคนดีอยู่ในสังคมร่วมกับคนอื่น ๆ อย่างปกติ ซึ่งอาจมีการกำหนดเงื่อนไขบางอย่างหรือไม่ก็ได้ และเมื่อพ้นกำหนดเวลาคุมประพฤติแล้วจำเลยนั้นก็มิมีสถานภาพเหมือนคนที่ไม่เคยกระทำผิดมาก่อน ไม่ถูกสังคมประณามว่าเป็น “คนคุก” เป็นที่รังเกียจของสังคมทั้งนี้การต่อรองคำรับสารภาพอาจจำแนกวิธีการได้ 5 วิธีด้วยกัน คือ

1) จำเลยสามารถตกลงให้การรับสารภาพเพื่อแลกเปลี่ยนกับข้อหาที่เบากว่าหรือข้อหาที่แตกต่างกันออกไป โดยจำเลยอาจคาด

หวังว่าการกระทำของจำเลยเช่นนี้จะมีผลต่อการใช้ดุลพินิจพิพากษาลงโทษของผู้พิพากษา กล่าวคือ ความผิดตามข้อหาที่จำเลยให้การรับสารภาพจะถูกพิพากษาลงโทษสูงสุดน้อยกว่าความผิดตามข้อหาเดิม

2) จำเลยต่อรองคำรับสารภาพโดยให้การรับสารภาพในข้อหาใดข้อหาหนึ่งในหลายข้อหาเพื่อแลกเปลี่ยนกับการสั่งไม่ฟ้องในข้อหาที่เหลือ

3) จำเลยอาจจะเจรจาต่อรองคำรับสารภาพกับอัยการ เพื่อให้อัยการเสนอให้ศาลลงโทษในข้อหาที่เบากว่าเพื่อแลกเปลี่ยนกับคำให้การรับสารภาพ

4) จำเลยสามารถต่อรองคำรับสารภาพได้โดยปล่อยให้เป็นการกระทำของศาลที่จะพิจารณาพิพากษาลงโทษโดยคาดหวังว่า โทษที่ตนจะได้รับจะน้อยลงถ้าหากรับสารภาพ

5) จำเลยอาจเจรจาต่อรองคำรับสารภาพ โดยการเลือกผู้พิพากษากล่าวคือ ในหลายเขตอำนาจศาล ผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีจะพิจารณาพิพากษาคดีแตกต่างกันไปตามวิธีการของแต่ละคน จำเลยอาจยอมให้การรับสารภาพเพื่อแลกเปลี่ยนกับการรับประกันจากอัยการว่า จะยื่นฟ้องจำเลยต่อผู้พิพากษาที่ไม่พิพากษาลงโทษหนัก

ประโยชน์ของการต่อรองคำรับสารภาพ มีดังนี้

1) เป็นการคุ้มครองประโยชน์ของคุณค่าทุกฝ่าย โดยทั่วไป การต่อรองคำรับสารภาพจะมีประโยชน์แก่คุณค่าทุกฝ่าย อันได้แก่ จำเลย ทนายความ อัยการ ศาล ตลอดจนสังคม การต่อรองคำรับสารภาพจึงทำให้ศาลสามารถดำเนินการกับคดีที่ค้างพิจารณาอยู่เป็นจำนวนมากให้แล้วเสร็จได้โดยเร็วและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2) มีลักษณะเป็นการยืดหยุ่นและเหมาะสม (Flexibility) กล่าวคือ การเจรจาต่อรองคำรับสารภาพจะทำให้ข้อถกเถียงในข้อเท็จ

จริงต่าง ๆ ยุติลง และทำให้สามารถกำหนดโทษจำเลยเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการแก้ไขจำเลยให้กลับตัวเป็นคนดีได้สะดวกขึ้น

3) การต่อรองคำรับสารภาพเป็นเครื่องมือประกอบการใช้ดุลพินิจที่จำเป็น เพื่อบรรเทาความรุนแรงจากการลงโทษตามตัวบทกฎหมายกับความยุติธรรมเป็นรายบุคคล บรรเทากรณีที่จำเลยต้องถูกสังคมประณามหรือรังเกียจ โดยเฉพาะในความผิดเกี่ยวกับเพศและยาเสพติด ใน Michigan ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และบุกรุกในยามวิกาลต้องถูกลงโทษจำคุกเป็นเวลา 15 ปี แต่หากเป็นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และบุกรุกในเวลากลางวันจะต้องถูกลงโทษจำคุกเพียง 5 ปีเท่านั้น จะเห็นได้ว่าเพียงเวลาในการกระทำผิดแตกต่างกันไม่นานแต่มีผลทำให้โทษจำคุกต่างกันถึง 10 ปี เป็นต้น

4) การดำเนินคดีอาญาจะกระทำในนามของรัฐมากกว่าในนามของผู้เสียหาย แต่การต่อรองคำรับสารภาพจะเป็นวิธีการที่ก่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อสังคมมาก โดยจำเลยจะต้องถูกศาลพิพากษาลงโทษเสมอ ซึ่งจะมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละกรณี อันเป็นการป้องกันอาชญากรรมได้อีกทางหนึ่งด้วย

5) การต่อรองคำรับสารภาพทำให้คดีสิ้นสุดลงโดยไม่มีการอุทธรณ์และฎีกาต่อไป ตรงกันข้ามกับการพิจารณาคดีตามปกติที่จะปรากฏการอุทธรณ์บ่อยครั้ง

8.2.2 การผลักดันร่างกฎหมายที่อยู่ในขั้นตอนเสนอสภา

เนื่องจากกฎหมายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดบางฉบับมีการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อเอื้อประโยชน์ในการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงเห็นควรให้มีการผลักดันร่างกฎหมายดังกล่าวให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว ดังนี้

1) การบังคับบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

- พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534
: ขณะนี้อยู่ระหว่าง กรม. เสนอเรื่องสู่การพิจารณาของ
รัฐสภา

2) การทำลายหรือนำไปใช้ประโยชน์ซึ่งยาเสพติด
ของกลางก่อนคดีถึงที่สุด

- พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

- พ.ร.บ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518

- พ.ร.ก. ป้องกันการโจรสลัดทะเล พ.ศ. 2533

(ร่างกฎหมาย 3 ฉบับข้างต้นได้ผ่านความเห็นชอบจากสภา
ผู้แทนราษฎรแล้ว และอยู่ระหว่างรอการพิจารณาให้ความเห็นชอบจาก
วุฒิสภาที่มาจาก การเลือกตั้ง)

3 ความร่วมมือระหว่างประเทศ

การแก้ไขปัญหา ยาเสพติดที่เหมาะสมกับสภาพใน
ปัจจุบัน ควรเน้นหนักที่การแสวงหาความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้าน
ซึ่งเผชิญกับปัญหา ยาเสพติดเหมือนกับประเทศไทย เพื่อรวม
กันแก้ไขปัญหาให้สำเร็จลุลวง โดยเห็นควรให้มีการดำเนินการดังนี้

1) การประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อ
หาแนวร่วมกดดันประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ของอนุภูมิภาคนี้ ในทุกกรอบ
ความร่วมมือและในการประชุมทุกระดับ โดยเฉพาะการประชุมระดับ
ผู้นำประเทศ เพื่อให้ประเทศต่าง ๆ ในอนุภูมิภาคตระหนักถึงปัญหา
ยาเสพติดร่วมกัน และถือเป็นนโยบายเร่งด่วนของประเทศที่จะต้องมุ่ง
มั่นดำเนินการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2) การเพิ่มศักยภาพในการดำเนินการแก้ไขปัญหา
ยาเสพติดของประเทศในอนุภูมิภาคให้มีระดับใกล้เคียงกัน โดยประเทศ
ที่มีความพร้อมมากกว่าทั้งด้านงบประมาณ บุคลากรและประสบการณ์
ในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้และ
ประสบการณ์ในการแก้ปัญหาร่วมกัน พร้อมทั้งทำหน้าที่ช่วยสนับสนุน
และส่งเสริมการดำเนินงานแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของประเทศอื่นๆ

ในอนุภูมิภาคอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมการดำเนินความร่วมมือระหว่างกันในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในอนุภูมิภาคให้มีความคืบหน้าและมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

3) การจัดประชุม สัมมนาเพื่อผลักดันให้ประเทศในอนุภูมิภาคมีกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดที่จะเอื้อต่อความร่วมมือระหว่างกันในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

4 แนวคิดในการประสานความร่วมมือของพหุภาคีและการแก้ปัญหาแบบองค์รวม

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าการดำเนินงานของส่วนราชการต่าง ๆ ในลักษณะ การสั่งการจากเบื้องบน (Top - down) ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเกิดการแสวงหารูปแบบการดำเนินงานแบบ ความคิดริเริ่มจากระดับล่าง (Bottom - up) ที่เน้นการพัฒนาคนให้เกิดความตระหนักในความสำคัญของปัญหา มีความรู้สึกเป็นเจ้าของปัญหาและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ในการดำเนินการตามแนวทางนี้ต้องอาศัยภาคีที่หลากหลายและมีการทำงานที่ต้องระดมความร่วมมือของภาคี ซึ่งมีทั้งภาคีภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับชุมชน/หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค และส่วนกลาง ทั้งนี้การทำงานของภาคีในแต่ละระดับต้องเกื้อกูลสนับสนุนกัน โดยอยู่บนพื้นฐานของการดำเนินงานที่สอดคล้องกับปัญหาในพื้นที่และแก้ปัญหาคือเป็นปัจจัยพื้นฐานหรือมีความเชื่อมโยงกับปัญหายาเสพติด

4.1 แนวคิดของการดำเนินงาน

ปัญหายาเสพติด จะต้องได้รับการแก้ไขโดยดำเนินการร่วมกับปัญหาอื่น ๆ ในพื้นที่ไปพร้อมกัน เช่น การประกอบอาชีพ การศึกษา การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นต้น โดยจะต้องระดมความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะการระดมการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน สร้างจิตสำนึก และรวมพลังดำเนินกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีเป้าหมาย คือ

1) สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการคิด ริเริ่ม และ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจและสังคมด้วยชุมชนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดเงื่อนไขหรือปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหายาเสพติด

2) สร้างกลไกและช่องทางที่ชัดเจน เพื่อให้ทุกฝ่ายได้เข้ามา มีส่วนรับผิดชอบในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในระดับพื้นที่ ตำบล อำเภอ และจังหวัด

4.2 แนวทางการดำเนินงาน

การดำเนินงานตามแนวคิดจะเป็นการดำเนินงานที่เป็นวงจร โดยเริ่มตั้งแต่การเตรียมการ การสร้างทีมงาน การวางแผน การปฏิบัติ ตามแผน และการติดตามประเมินผล โดยมีการเรียนรู้และปรับปรุง กลไก กระบวนการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้มีแนวทางการดำเนินงานหลัก ดังนี้

1. จัดเตรียมและชักจูงมทบบาทของทีมงานและภาคีในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ชุมชน/หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด
2. จัดประชุมทบทวนแนวคิด และปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานในพื้นที่ในระดับจังหวัด
3. สสำรวจข้อมูลสถานการณ์ของจังหวัดและพื้นที่อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ทราบปัญหาและการเคลื่อนไหวของสถานการณ์ที่แท้จริงของพื้นที่
4. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำวิสัยทัศน์/แผน/โครงการ กิจกรรมของหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในทุกระดับ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคีและการมีความเชื่อมโยงในทุกระดับ
5. กำหนดตัวชี้วัดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา

ในพื้นที่ร่วมกัน โดยภาคีต่าง ๆ ในแต่ละระดับ

6. นำเสนอและประสานแผน/งบประมาณ ต่อองค์กรที่เกี่ยวข้อง
ของในระดับตำบล อำเภอ และระดับจังหวัด

7. ดำเนินการติดตามและเรียนรู้การดำเนินงานของภาคีต่าง ๆ
ในพื้นที่ และรายงานผลให้กับองค์กรที่เกี่ยวข้องของในทุกกระดับ

8. จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงาน และ
การดำเนินกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดระหว่างพื้นที่

9. ประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อสรุปและเสนอแนวทาง
สำหรับใช้ในการปรับปรุง และขยายผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ
โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

5 องค์กรอำนวยการและรับนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 141/2541 ข้อ 6.10 ได้
จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการยาเสพติดแห่งชาติขึ้นเพื่อเป็นหน่วยงานกลาง
ในการอำนวยการแปลงการปฏิบัติตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 141/
2541 รวมทั้งนโยบายและแนวทางที่คณะกรรมการ ป.ป.ส.
กำหนดไปสู่การปฏิบัติให้เข้าถึงพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ
เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์สูงสุด คือ การลดระดับความรุนแรงของปัญหายา
เสพติดลงโดยเร็วด้วยการทำหน้าที่เป็นองค์กรอำนวยการศูนย์ป้องกัน
และปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศ.ปส.จ.) และกรุงเทพมหานคร
(ศ.ปส.ก.) ซึ่งเป็นองค์กรการดำเนินงานในระดับพื้นที่

ในปัจจุบันการดำเนินงานงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
ขององค์กรปฏิบัติในระดับพื้นที่คือ ศ.ปส.จ. และ ศ.ปส.ก. ดังกล่าว
ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติหลายประการ เช่น ขาดการประสาน
แผนระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ขาดการระดมและใช้ทรัพยากร
ร่วมกันระหว่างหน่วยต่าง ๆ ขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์ในงาน
ด้านยาเสพติดขาดความชัดเจนในระบบพิจารณาความดีความชอบ

เป็นต้น จึงเห็นควรเสนอแนวทางปรับปรุงการบริหารงานขององค์กรดำเนินงานในพื้นที่ ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญยิ่งในการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ลุ่่วงสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

5.1) ดานแผนงาน

ควรมีการวางแผนเชิงองค์รวมโดยยึดปัญหาในพื้นที่เป็นหลัก เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ มีการประสานแผนที่สอดคล้องกัน และมีการระดมทรัพยากรในการทำงานเพื่อใช้ร่วมกัน อันจะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2) ดานบุคลากร

ควรมีการจัดวางระบบบริหารงานด้านบุคลากรที่ชัดเจน เพื่อให้บุคลากรขององค์กรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและด้วยความเต็มใจ เช่น การกำหนดวิธีในการสับเปลี่ยน โอนย้าย (Rotation) ที่ชัดเจน การกำหนดเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ การกำหนดระบบความดีความชอบพิเศษขึ้นเพื่อป้องกันปัญหาเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นต้น

ภาคผนวก

กรอบการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาปัญหายาเสพติดกับความมั่นคง

๑. ศึกษาสภาพความเป็นมาของยาเสพติด
๒. ศึกษาสภาพปัจจุบันของยาเสพติด โดยเรียงลำดับจาก
  - ๒.๑ ประเภทของยาเสพติด
  - ๒.๒ แหล่งผลิตยาเสพติด
  - ๒.๓ กลุ่มเป้าหมาย
  - ๒.๔ วิธีดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกัน การประชาสัมพันธ์ การจัดระเบียบชุมชน
๓. มาตรการการปราบปรามและการป้องกัน
  - ๓.๑ การปราบปราม
  - ๓.๒ การป้องกัน
  - ๓.๓ การบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
  - ๓.๔ การควบคุมพืชประเภทยาเสพติด
๔. ผลกระทบของยาเสพติดกับความมั่นคงแห่งชาติ
  - ๔.๑ ผลกระทบด้านสังคมจิตวิทยา
  - ๔.๒ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ
  - ๔.๓ ผลกระทบด้านการป้องกันประเทศ
๕. ปัญหา และอุปสรรค
  - ๕.๑ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก

๕.๒ การประสานงาน

๕.๓ การจัดระเบียบชุมชน การจัดระเบียบชายแดน

๕.๔ ด้านเศรษฐกิจ

๕.๕ ด้านงบประมาณ

๖. ข้อเสนอแนะ

รายชื่อที่คณะกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหาเสพติด
กับความมั่นคง ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการการทหารสภาผู้แทน
ราษฎรโดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้

๑. นายปัญญา จินาคำ	ประธานคณะ อนุกรรมการ
๒. พลอากาศเอก จรุงญ วุฒิกาญจน์	รองประธาน คณะอนุกรรมการ คนที่ ๑
๓. นายวัยโรจน์ พิพิชภักดี	รองประธาน คณะอนุกรรมการ คนที่ ๒
๔. พลเรือตรี บรรพต สุดแสง	อนุกรรมการ
๕. นางสุมาลี อุทัยเฉลิม	อนุกรรมการ
๖. พลอากาศเอก กงศักดิ์ วันทนา	อนุกรรมการ
๗. พลเรือเอก จุมพล บัวทรัพย์	อนุกรรมการ
๘. พลตำรวจโท คมกฤษ พัฒน์พงศ์พานิช	อนุกรรมการ
๙. พลตำรวจตรี มงคล กมลบุตร	อนุกรรมการ
๑๐. พลอากาศตรี ประะเสริฐ จันทร์อินทร์	อนุกรรมการ
๑๑. พลตรี ชาญวิช ศรีธรรมวุฒิ	อนุกรรมการ
๑๒. พลอากาศตรี มานพ จิตต์จรัส	อนุกรรมการ
๑๓. พลอากาศตรี กฤษดา พิทักษ์สรยุทธ	อนุกรรมการ
๑๔. นายสุทธิ ตรีอรรถบุรณ์	อนุกรรมการ
๑๕. นายศิริพงษ์ บวรวัฒนะ	อนุกรรมการ
๑๖. นายปกศักดิ์ นิลอุบล	อนุกรรมการ

๑๗. นายยุทธนา วานิชอังกูร	อนุกรรมการ
๑๘. นายชูชาติ พูลศิริ	อนุกรรมการ
๑๙. นายปรีชา จำปรัตน์	อนุกรรมการ
๒๐. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกัน และปราบปราม ยาเสพติด	อนุกรรมการ
๒๑. เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๒๒. นางมาลี วรปัญญา	อนุกรรมการ
๒๓. พลโท กัมพล โภชนดา	เลขานุการ คณะอนุกรรมการ
๒๔. นาวาอากาศเอก อรรถ ฤทธิหวัง	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ คณะอนุกรรมการ
๒๕. นายอนุภาพ วินทกร	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ คณะอนุกรรมการ

สรุปผลการศึกษาของคณะอนุกรรมการ
สรุปผลการประชุมของ
คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหาเสพติด
กับความมั่นคง

ครั้งที่ ๑

วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

พิจารณาปัญหาเสพติดกับความมั่นคง

- พิจารณาการกำหนดกรอบปัญหาเสพติด

ที่ประชุมมีมติ กำหนดกรอบในการพิจารณาปัญหาเสพติดทั้งหมด

๖ กรอบ ดังนี้

๑. ศึกษาสภาพความเป็นมาของยาเสพติด
๒. ศึกษาสภาพปัจจุบันของยาเสพติด
๓. วิธีการปราบปราม
๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบในการฟื้นฟูผู้ป่วย และ
ความโยงโยยที่มีผลต่อยาเสพติด
๕. ปัญหาและอุปสรรค
๖. ข้อเสนอแนะ

ครั้งที่ ๒

วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

พิจารณาปัญหาเสพติดกับความมั่นคง
- ปัญหาเสพติดของหน่วยงานต่าง ๆ

ผู้มาชี้แจง

กระทรวงศึกษาธิการ

๑. นายสุวัฒน์ วิวัฒนานนท์	เลขานุการโครงการ โรงเรียนสีขาว
๒. นางจรรยาพร ธรณินทร์	เลขาธิการสำนักงาน คณะกรรมการการ ศึกษาเอกชน
๓. นายอภิชัย กุลชา	ผู้ช่วยเลขานุการ โครงการ โรงเรียนสีขาว

กองทัพบก

พลโท สีนาค รัตนพฤกษ์	รองเสนาธิการ กองทัพบก

กองทัพภาคที่ ๓

พันเอก ชาญชัย สุนทรเกต	รองเสนาธิการ กองทัพภาคที่ ๓

คณะกรรมการประสานงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ให้โทษของกองทัพเรือ

พลเรือโท จุมพล บัวทรัพย์

ผู้ช่วยเสนาธิการทหารเรือ
ฝ่ายกำลังพล

นาวาตรีสามารถ เต็ยดวง

ประจำแผนกการปกครอง
กองการปกครอง
กรมกำลังพลทหารเรือ

กระทรวงมหาดไทย

นายไพบูลย์ ทาระกู

หัวหน้าฝ่ายพัฒนา
ความมั่นคงภายใน

สภาความมั่นคงแห่งชาติ

นายฉัตรชัย บางชวด

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ ๖

ที่ประชุมได้กล่าวถึง หน่วยงานต่างๆ ที่ได้เชิญเข้าร่วมประชุม ซึ่งกล่าวถึงปัญหายาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน รวมถึงสิ่งที่ หน่วยงานต่าง ๆ ได้ดำเนินการแก้ไขและมีอุปสรรคทำให้การแก้ไข ปัญหาดังกล่าวไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ครั้งที่ ๓

วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๒

พิจารณาปัญหายาเสพติดกับความมั่นคง

- ด้านการแก้ไข้ปัญหา โดยดำเนินการในกรอบที่ได้กำหนดไว้

ที่ประชุมได้กล่าวถึงกำหนดกรอบในการพิจารณา โดยแบ่ง ๖ ข้อใหญ่ ๆ ซึ่งในการประชุมครั้งนี้ได้กล่าวถึงมาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งส่วนใหญ่ในที่ประชุมเห็นว่าการแก้ปัญหาเช่น การประสานงาน การข่าว ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงงบประมาณในการปราบปรามและเงินล่อซื้อมีความจำเป็นในการปราบปรามอย่างยิ่ง

ครั้งที่ ๔

วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๒

พิจารณาปัญหายาเสพติดกับความมั่นคง

- ด้านปัญหาของกองบัญชาการตำรวจภูธร ว่ามีปัญหและอุปสรรค
ข้อจำกัดรวมถึงปัญหาของกองบัญชาการตำรวจนครบาลว่ามีข้อแตกต่าง
ต่างอย่างไร

ผู้มาชี้แจง

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค ๑

พลตำรวจตรี นิสสัย บุญศิริ ผู้ช่วยผู้บัญชาการ
ตำรวจภูธร ภาค ๑

กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค ๕

พลตำรวจโท อร่าม จันทร์เพ็ญ ผู้บัญชาการ
ตำรวจภูธร ภาค ๕

กองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค ๗

๑. พันตำรวจเอก นอย วรรณไพบุลย์ ผกก. ๓
บก.อก. ภ.๗

๒. พันตำรวจเอก สมบัติ วัฒนไพศาล รอง ผบก.อก.ภ.๗

กองบัญชาการตำรวจนครบาล

๑. พลตำรวจตรี วิโรจน์ จันทร์งษ์
ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจนครบาล

๒. พันตำรวจเอก วีรพงษ์ ชื่นภักดี
ผู้กำกับแผนงานตำรวจนครบาล
๓. พันตำรวจโท สุพล นาคสุข ศูนย์ยาเสพติดนครบาล

มติที่ประชุม

๑. การขาดงบประมาณการล่อซื้อ
๒. ขาดเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทันสมัย
๓. กระบวนการยุติธรรม ซึ่งแต่ละหน่วยงานไม่ได้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน
๔. แหล่งผลิตซึ่งอยู่ต่างประเทศทำให้ยากต่อการปราบปรามและได้กล่าวถึงประสบการณ์ในการดำเนินการปราบปราม และมีความเห็นว่าการดำเนินการในโครงการต่างๆ เกี่ยวกับยาเสพติดยังไม่ประสบผลความสำเร็จตามที่หวังไว้

ครั้งที่ ๕

วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๒

พิจารณาปัญหายาเสพติดกับความมั่นคง

- ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม

ผู้มาชี้แจง

สำนักงานอัยการสูงสุด

นายเกษม ชาญไววิทย์ อธิบดีอัยการฝ่ายคดียาเสพติด

กรมราชทัณฑ์

๑. นายประกิจ กฤษณะ ผู้อำนวยการกองนิติการ

๒. นายวิทยา สุริยวงศ์ ผู้อำนวยการกองแผนงาน

ที่ประชุมเห็นว่าในด้านกระบวนการยุติธรรมควรปรับปรุงแก้ไข
ตลอดจนการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องและควรดำเนินการไปใน
ทิศทางเดียวกัน โดยกล่าวถึงปัญหาของหน่วยงานหลายๆ ด้านเช่น

- ด้านการฟื้นฟู การบำบัดรักษา

- ด้านบทลงโทษ และการอภัยโทษในคดียาเสพติด

ครั้งที่ ๖

วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๒

พิจารณาปัญหายาเสพติดกับความมั่นคง

- การหามาตรการและบทลงโทษทางด้านกฎหมายกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด

ที่ประชุมได้ตั้งข้อสังเกตว่าการแก้ไขปัญหายาเสพติดว่าการทำงานเป็นระบบราชการทำให้ขาดเอกภาพในการทำงาน และได้กล่าวถึงปัญหาการดำเนินการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีปัญหาในด้านป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมีดังนี้

๑. เกี่ยวกับการลงโทษที่มีความรุนแรง ที่มีการลงโทษเบาเกินไป
๒. มีการประกันตัวในชั้นศาล
๓. การลงโทษผู้เสพ และผู้ครอบครอง

ครั้งที่ ๓

วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหาเสพติดกับความมั่นคง
- พิจารณาด้านกระบวนการของศาล

ผู้มาชี้แจง

ศาลอาญา

๑. นายสมบัติ เตียววิเศษ	อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา
๒. นายรังสรรค์ ดวงพัฒน	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ ศาลอาญา
๓. นายชูชัย วิริยะสุนทรวงค์	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ ศาลอาญา
๔. นายพิศิษฐ์ สุดลาภา	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ ศาลอาญา
๕. นายพศวัต จงอรุณงามแสง	เลขานุการศาลอาญา
๖. นายวิจิต ลีธรรมชโย	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ ศาลอาญา

ศาลอุทธรณ์ ภาค ๓

นายสถิตย์ ไพเราะ

อธิบดีผู้พิพากษา ศาลอุทธรณ์
ภาค ๓

ศาลอุทธรณ์

นายจรัญ ภัคดีชนากุล

ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

ที่ประชุมเห็นว่าการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด ผลจากการจับกุมมีสถิติจำนวนมากและมีปัญหาเรื่องพยานหลักฐานที่ไม่ชัดเจน การจับกุมไม่สามารถจับกุมรายใหญ่ได้ และการแก้ไขปัญหาระดับศาลเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ ควรเพิ่มบทลงโทษในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการวางแผนปราบปรามให้เป็นเอกภาพชัดเจนมากขึ้น

ครั้งที่ ๘

วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหาเสพติดกับความมั่นคง

- พิจารณาศึกษาดูงานและเยี่ยมสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเสพติด โดยจะดำเนินการให้ครบทุกภาค

ที่ประชุมได้กล่าวถึงการไปเยี่ยมชมสถานที่และศูนย์บำบัดรักษาในสถานยาเสพติดในภาคต่าง ๆ โดยครั้งแรกจะเดินทางไปภาคเหนือ ณ จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดตาก รวมถึงการดำเนินการขอเครื่องบินกองทัพอากาศ เนื่องจากมีระยะทางไกลและมีเวลาน้อย

ครั้งที่ ๕

วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหายาเสพติดกับความมั่นคง

- ปัญหาด้านการสาธารณสุข การบำบัด การคุมประพฤติ

ผู้มาชี้แจง

กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

๑. นายจรูญ บุรณพันธุ์ศรี

อธิบดีกรมคุมประพฤติ

๒. นายสมยศ วัฒนภิรมย์

ผู้เชี่ยวชาญพิเศษสมรรถภาพ

ฟื้นฟูและกิจกรรมชุมชน

๓. นายสุรัตน์ ลิ้มลาวัลย์

ผู้อำนวยการศูนย์ฟื้นฟู

สมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

รักษาเสพติดกรมการแพทย์

กระทรวงสาธารณสุข

เรืออากาศโท สมิต วัฒนชัยบุญธรรม

รองผู้อำนวยการ

ฝ่ายการแพทย์

โรงพยาบาลธัญรักษ์

ที่ประชุมได้กล่าวถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ และได้กล่าวถึงการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เช่น พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ควรให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบแก้ไขโดยเร็ว และเห็นว่าอนาคตต่อไปจะมีผู้ติดยาเสพติดมีจำนวนมากขึ้น รวมถึงปัญหาในด้านงบประมาณในการที่จะบำบัดรักษา

ครั้งที่ ๑๐

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหาเสพติดกับความมั่นคง
- ด้านปัญหาเสพติดกับชุมชน

ผู้มาชี้แจง

๑. ผู้นำชุมชนโรงน้ำแข็ง
๒. นายณรงค์ สุวรรณเปี่ยม

ที่ประชุมเห็นว่าการดำเนินการของชุมชนโรงน้ำแข็งนั้นมีปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาเสพติดทางด้านงบประมาณในการดำเนินการ อีกทั้งรัฐบาลไม่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนแต่ประการใดและควรร่วมมือกันในหลายฝ่ายเพื่อนำเสนอข้อมูลในการพิจารณาหาแนวทางช่วยเหลือต่อไป

ครั้งที่ ๑๑

วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหาเสพติดกับความมั่นคง

- พิจารณาในส่วนของปัญหาเสพติดในส่วนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

ผู้มาชี้แจง

กรมการปกครอง

๑. นายทองทวี พิมเสน

ผู้อำนวยการส่วนยุทธการ
และการข่าว

๒. นายจรูญ ขยัน

หัวหน้าฝ่าย

กรมพัฒนาชุมชน

๑. นายสรรค์ชัย อินหว่าง

ผู้อำนวยการกองพัฒนา
อาสาสมัครและผู้นำท้องถิ่น

๒. นายวีระศักดิ์ ประภาวัฒน์เวช

นักวิชาการพัฒนาชุมชน ๗

ที่ประชุมได้กล่าวถึงปัญหา และการแก้ไขปัญหาเสพติดของชุมชนว่ามีปัญหาและมีทางแก้ไขอย่างไร รวมถึงได้ดำเนินการแก้ไขไปแล้วอย่างไรในการประชุมครั้งนี้ได้เชิญ กรมการปกครองและกรมพัฒนาชุมชน ร่วมพิจารณาแสดงความคิดเห็นตลอดจนพิจารณาถึงปัญหาทางด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่ต่อเนื่องอย่างเป็นรูปธรรม และรวมถึงโครงการต่าง ๆ ที่ได้จัดไว้เพื่อชุมชน ว่าได้ผลอย่างไร

ครั้งที่ ๑๒

วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหายาเสพติดกับความมั่นคง

- ด้านปัญหายาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับเยาวชน และผู้ใช้แรงงาน

ผู้มาชี้แจง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

๑. นายสมบัติ ชุติมานันท์   เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย

และแผน ๕

๒. นายอารยะ มาอินทร์   เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย

และแผน ๕

หน่วยงานกรุงเทพมหานคร

นายชุมพร พลรัตน์   รองผู้อำนวยการ

สำนักพัฒนาชุมชน

ที่ประชุมเห็นว่าปัญหายาเสพติด ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชนและผู้ใช้แรงงานวรรคการศึกษาควรมีบทบาทในด้านนี้รวมถึงการแก้ปัญหาดังตรงจุดเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงสำหรับการแก้ไขเพื่อให้เกิดผลมากที่สุด

ครั้งที่ ๑๓

วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหายาเสพติดกับความมั่นคง

- พิจารณาเรื่องสถานที่รับฟังการบรรยาย สถานที่เกี่ยวกับปัญหา
ยาเสพติดทางภาคเหนือ

ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องการเดินทางศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ
จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน ในวันที่ ๒๕-๒๖
พฤษภาคม ๒๕๔๓ ส่วนกำหนดการจะได้พิจารณาเพื่อความ
เหมาะสมต่อไป

ครั้งที่ ๑๔

วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหายาเสพติดกับความมั่นคง

- ปัญหาการดำเนินงานของหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ยาเสพติด
- ปัญหาการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาในรูปแบบต่างๆ

ผู้มาชี้แจง

คลื่นวิทยุ “คลื่นหญิงพิทักษ์เมือง”

๑. นางสาวสุทธีวรรณ เฟื่องคล้าย

ประสานงานรายการ

วิทยุพิทักษ์เมือง

๒. นางสาวนงลักษณ์ ชื่นภิรมย์

ผู้ช่วยผู้จัดการวิทยุ

พิทักษ์เมือง

กรมศุลกากร

๑. นายเรืองศักดิ์ ลอยกุลนันท์

ผู้อำนวยการสำนัก

สืบสวนปราบปราม

๒. นายอภิชาติ บุญเรืองศักดิ์

หัวหน้าฝ่ายปราบปราม

ยาเสพติด

ที่ประชุมรับทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถึงความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความร่วมมือ ทั้งสองฝ่ายและเห็นควรดำเนินการในต่างจังหวัดในลักษณะของ “คลื่นหญิงพิทักษ์เมือง” ให้การขยายวงกว้างและทางภาครัฐต้อง ให้การสนับสนุนจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอในการดำเนินการ

ครั้งที่ ๑๕

วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหายาเสพติดกับความมั่นคง

- กำหนดการศึกษาดูงานและรับฟังบรรยายสรุป
- การสรุปผลการประชุมเพื่อนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ที่ประชุมได้พิจารณา

๑. การเดินทางไปศึกษาดูงานและรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด ณ จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๒. การสรุปเพื่อนำเสนอต่อสภาจะได้ทำเป็นรูปเล่ม เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับการนำเสนอปัญหา ยาเสพติด

ครั้งที่ ๑๖

วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหายาเสพติดกับความมั่นคง

-การสรุปผลการประชุมเพื่อนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ที่ประชุมได้พิจารณา

๑. การสรุปเพื่อนำเสนอต่อสภา จะได้ทำเป็นรูปเล่มเพื่อให้
เกิดความเข้าใจ และเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับการนำเสนอปัญหา
ยาเสพติด

๒. ได้ตั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับกระทรวง
การต่างประเทศ และหน่วยงานของกระทรวงดังกล่าวว่ามีนโยบาย
วิธีดำเนินการที่มีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับยาเสพติดและ
อย่างไร

๓. การเดินทางไปศึกษาดูงานและรับฟังบรรยายสรุปในพื้นที่อื่น ๆ

ครั้งที่ ๑๗

วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหายาเสพติดกับความมั่นคง

- ด้านปัญหายาเสพติดกับความมั่นคงระหว่างประเทศ

ผู้ชี้แจง

กระทรวงการต่างประเทศ

๑. นางลักขณาจันทร์ เลหาพันธุ์ อธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ
๒. นายสมชัย จรรย์สมบูรณ์ ผู้อำนวยการสังคมวัฒนธรรมและสนเทศกรรมอาเซียน
๓. นายชเนศ สุจารีกุล ผู้อำนวยการกองสนธิสัญญากรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
๔. นายประวิตร ชัยมงคล ผู้อำนวยการกองสังคมองค์การระหว่างประเทศ
๕. นายภาสกร ศิริยะพันธุ์ หัวหน้าฝ่ายพม่า กองเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
๖. นางสาวารุณี ปันกระจำจําหน้าทีกองการทูต ๖ กองสนธิสัญญา
๗. นางสาวอรุวดี ศรีภิรมย์ จําหน้าทีการทูต ๖ กองการสังคม กรมองค์การระหว่างประเทศ

สภาความมั่นคงแห่งชาติ

นายฉัตรชัย บางชวด

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๖

ที่ประชุมเห็นว่าปัญหาเรื่องยาเสพติดเป็นของทุกฝ่ายที่จะต้องร่วมมือกันและให้ความรู้กับผู้ติดยาเสพติดถึงอันตรายของสิ่งเหล่านี้ โดยคาดว่าผู้เสพยาจะลดลง และได้รับทราบถึงนโยบายและการดำเนินการในปัญหายาเสพติดของหน่วยงานภายในกระทรวงการต่างประเทศ

ครั้งที่ ๑๘

วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหายาเสพติดและความมั่นคง

- การเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเสพติมาร่วมประชุมพิจารณา
- ทำการสรุปผลการพิจารณาในปัญหาเสพติ

ที่ประชุมได้พิจารณา

๑. การสรุปเพื่อนำเสนอต่อสภา จะได้ทำเป็นรูปเล่มเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับการนำเสนอปัญหาเสพติ โดยแบ่งเป็นส่วนต่างๆ รวมถึงการนำเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับในเรื่องยาเสพติมาร่วมพิจารณา

๒. ควรเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขกฎหมายว่ามีนโยบายวิธีการดำเนินการอย่างไร ที่ประชุมควรกำหนดกรอบการพิจารณาให้ชัดเจนเพื่อที่จะได้ตั้งข้อซักถามกับหน่วยงานต่อไป

๓. การดำเนินทางศึกษาดูงานและรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับการดำเนินการแก้ไขปัญหาเสพติทางภาคอีสาน และประเทศเพื่อนบ้าน

ครั้งที่ ๑๕

วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหายาเสพติดกับความมั่นคง

- ปัญหาปัญหาด้านกระบวนการยุติธรรม

ผู้มาชี้แจง

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑ นายสุรัตน์ พุ่มพวง

นักกฎหมายกฤษฎีกา

เลขาธิการองค์การอาหารและยา

๒ นายวิโรจน์ สุ่มใหญ่

ผู้อำนวยการ กองควบคุม

วัตถุเสพติด สำนักงานคณะกรรมการ

กรรมการอาหารและยา

กองนิติการหน่วยงาน ป.ป.ส.

๑. นายสุภาพ สวงโท

ผู้อำนวยการ กองนิติการ

๒. นายมานะ วัฒนศิริ

นิติกร ๖ ว ป.ป.ส.

ที่ประชุมได้พิจารณาถึงปัญหาทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดว่าจะมีแนวทางมาตรการอย่างไรและมีปัญหาอุปสรรคการดำเนินการอย่างไร และเห็นว่าควรทำแก้ไขกฎหมายเพื่อให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน

ครั้งที่ ๒๐

วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหายาเสพติดกับความมั่นคง

- เรื่องการเดินทางรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับ ปัญหายาเสพติด
ณ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่ประชุมพิจารณาเลื่อนกำหนดการเดินทางศึกษาดูงานที่ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ จากวันที่ ๒๐ - ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๓
โดยทำการปรับเปลี่ยนเป็นวันที่ ๗ - ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

ครั้งที่ ๒๑

วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหายาเสพติดกับความมั่นคง

- เรื่องศึกษาดูงานและเยี่ยมสถานที่เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด
- จัดทำรายงานและสรุปผลการประชุมเสนอต่อสภา

ที่ประชุมได้กำหนดการเดินทางไปรับฟังบรรยายการสรุปเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหายาเสพติดที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือวันที่ ๗-๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ และได้มอบหมายให้ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จัดทำสรุปผลการดำเนินการของคณะอนุกรรมการฯ ทั้งหมด

ครั้งที่ ๒๒

วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหายาเสพติดกับความมั่นคง

- พิจารณากำหนดการรับฟังบรรยายสรุป ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่ประชุมกำหนดให้ทำการเดินทางรับฟังบรรยายสรุป ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๓ ณ จังหวัดหนองคาย และมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ทำสรุปตั้งแต่เริ่มประชุมจนปัจจุบัน เพื่อจะได้นำรวบรวมข้อมูลของ ป.ป.ส. จัดทำ เป็นรูปเล่มเพื่อเป็นผลงานของ คณะอนุกรรมการเสนาอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๒๓

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหาเสพติดกับความมั่นคง

- จัดทำรายงานและสรุปผลการประชุมเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ที่ประชุมได้กล่าวถึงผลการเดินทางไป ณ จังหวัดหนองคาย และ
ฝั่ง ส.ป.ป.ลาว ว่ามีปัญหาในเรื่องยาเสพติดอย่างไร รวมถึงเรื่องการทำ
สรุปผลการพิจารณาเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๒๔

วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหายาเสพติดกับความมั่นคง

- พิจารณาการจัดทำรายงานและสรุปผลการประชุมเสนอต่อสภา

ที่ประชุมได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติม ผลการสรุปที่ผ่านมา เพื่อให้
เกิดความเหมาะสมและจะทำการจัดพิมพ์ เสนอต่อสมาชิกวุฒิสภา
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการการทหาร และคณะ
อนุกรรมการในคณะกรรมการการทหาร

ครั้งที่ ๒๕

วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหาเสพติดกับความมั่นคง

-พิจารณาการจัดทำรูปเล่มรายงาน

ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องรูปแบบของหนังสือ โดยผู้แทนจาก คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้นำเสนอรูปแบบปกของหนังสือต่อที่ประชุม หลังจากທີ່ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบปกใหม่ ที่ประชุมได้มอบหมายให้ผู้แทนจากสำนักงาน ป.ป.ส.นำรูปแบบปกไปปรับปรุง และนำเสนอต่อที่ประชุมในการประชุมครั้งต่อไป

ครั้งที่ ๒๖

วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๓

พิจารณาปัญหาเสพติดกับความมั่นคง
-พิจารณาการจัดทำรูปเล่ม

ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องรูปเล่มของรายงาน และเอกสารใน
ภาคผนวกโดยที่ประชุมจะพิจารณารายงานสรุปผลการเดินทางไป
พื้นที่ต่างๆ ในการประชุมครั้งต่อไปเพื่อนำสรุปผลการเดินทางใส่ไว้
ในภาคผนวก

สรุปผลการรับฟังบรรยายสรุปและการเดินทางไปตรวจเยี่ยมพื้นที่ จังหวัดสิงห์บุรี

๑. การดำเนินงานการแก้ไขปัญหายาเสพติดของจังหวัดสิงห์บุรี

๑.๑ สภาพปัญหาทั่วไป

เนื่องจากปัญหายาเสพติดในจังหวัดสิงห์บุรี เป็นไปตามภาวะเศรษฐกิจของจังหวัด ซึ่งจังหวัดสิงห์บุรีเป็นจังหวัดที่มีการคมนาคมสะดวกทำให้ผู้ค้าสามารถเปลี่ยนเส้นทางได้ตลอดเวลา การสกัดกั้นทำได้ยากขึ้น

ในด้านการจูงใจ การที่มีการประชาสัมพันธ์ในด้านราคาของยาบ้าว่ามีราคาแพงนั้น ทำให้เป็นสิ่งที่จูงใจให้มีผู้ค้ามากขึ้นเนื่องจากมีผลประโยชน์ตอบแทนสูง แต่ในด้านบทลงโทษตามกฎหมายไม่ชัดเจน

ในภาพรวมนั้น ควรมีเทคนิคในการดำเนินการพอสมควร ซึ่งเป็นหน้าที่ของภาครัฐ และไม่มีสิ่งจูงใจในการร่วมกันแก้ปัญหาของภาคเอกชน ภาครัฐมีข้อจำกัดมากมายเช่น ในด้านเครื่องมือเครื่องใช้ ขวัญกำลังใจ งบประมาณ

ในด้านการบำบัดรักษาในสถานพยาบาล เห็นว่า กฎหมายไม่ควรเอาโทษผู้เสพและควรเห็นเป็นผู้ป่วยไม่ใช่อาชญากร

๒. นโยบายการดำเนินการ และแนวทางการแก้ไขปัญหา

จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งมีภาระหน้าที่และวิธีการแก้ปัญหา จังหวัดสิงห์บุรี ได้รับการจัดให้เป็นจังหวัดที่อยู่ใน “โครงการนำร่อง” พหุภาคี (AFP)

ในด้านการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย จะได้มีการนำโครงการต่าง ๆ มารองรับในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย และวางกรอบการปฏิบัติเพื่อติดตามประเมินผล

ในด้านปัญหา จังหวัดสิงห์บุรีมีปัญหายาเสพติดในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ใช้แรงงาน นักเรียน นักศึกษา อย่างไรก็ตามไม่พบว่ามีแหล่งผลิตยาบ้า

ในด้านนโยบายป้องกันและปราบปราม จะปฏิบัติต่อผู้เสพในฐานะผู้ป่วยโดยใช้ยุทธศาสตร์ “ราษฎร - รัฐ ร่วมใจต้านภัยยาเสพติด”

แนวทางแก้ไข มีแนวทางที่จะลดปัญหาให้อยู่ในระดับที่สามารถควบคุมได้ โดยได้กำหนดเป็นกรอบการดำเนินการในช่วงปี ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔ กำหนดไว้ ๕ ยุทธศาสตร์

แนวทางในการปฏิบัติการฟื้นฟูสมรรถภาพและเพิ่มสมรรถภาพมากขึ้น โดยมีผลการดำเนินงานคือเพิ่มโรงพยาบาล ปรับปรุงคลินิก และดำเนินการครอบคลุมทั้งใน เชียงรุ๊ก - เชียงรับ มีการเปลี่ยนทัศนคติเก่า ๆ ที่ดำเนินการแล้วไม่ได้ผล

๑. มีการทำป้ายคัดเอาท์ “รักในหลวง ห่วงลูกหลาน ร่วมกันต้านยาเสพติด”

๒. ทำโปสเตอร์ในการป้องกันยาเสพติด

๓. ผลิตเอกสารข่าวแจกจ่ายสื่อมวลชน

๔. จัดรายการวิทยุให้ความรู้ (โครงการสิงห์ประสานใจ)

๕. เขียนบทความมอบให้สื่อมวลชนลงประชาสัมพันธ์

๖. จัดอบรมให้แก่อาสาสมัคร

๓. ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน

๑. เงินล่อซื้อไม่เพียงพอ ในปัจจุบันตำรวจไซ้บประมาณส่วนตัวในการล่อซื้อ และต้องรอจนคดีสิ้นสุดจึงจะได้รับเงินคืน ดังนั้นจึงควรมีการจัดสรรงบประมาณส่วนนี้ให้เพียงพอ

๒. เครื่องมือ เครื่องใช้ รถยนต์เก่า เทคโนโลยีไม่ทันสมัย

๓. ผู้ค้ายาเสพติดไม่กลัวการโดนจับ เนื่องจากผลประโยชน์

ตอบแทนสูง ทำให้มีคนเข้าสู่วงการนี้มากขึ้น

๔. มีผู้มีอิทธิพลสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง

๕. ข้าราชการในพื้นที่ไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

๖. การออกหมายค้นทำได้ช้าไม่ทันการณ์

๔. ขอเสนอแนะและข้อสังเกต

คณะอนุกรรมการ เห็นว่าโดยสรุปแล้วปัญหาในการป้องกันปราบปรามมีจำนวนมากเช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ เงินล่อซื้อที่มีไม่เพียงพอ แต่เห็นว่ามีความน่าพอใจในการดำเนินงาน และเห็นว่าทุกส่วนราชการมีความเต็มใจในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง โดยปัญหาต่าง ๆ ในทางสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สภาพการยอมรับของทั้งครอบครัวและสังคม มีการร่วมมือในการแก้ไข โดยเห็นว่ากฎหมายไม่เอื้อต่อการดำเนินการ ในด้านสิ่งล่อซื้อซึ่งเป็นผลประโยชน์ในจำนวนสูง ทำให้เกิดผู้ค้ารายใหม่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และยังได้ตั้งเป็นข้อสังเกตในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ๑. สถานศึกษา ๒. ผู้ใช้แรงงาน ๓. กลุ่มพิเศษ - นักโทษ โดยเห็นว่า ผู้ถูกคุมขังทั่วประเทศเป็นคดียาเสพติดทั้งสิ้นประมาณ ๖๗ %

๕. ผลการดำเนินการ

การประเมินผล แนวโน้มในปัจจุบันลดลงเป็นรูปธรรมมากขึ้น รวมทั้งมีงบประมาณของตนเองในการแก้ไขปัญหา รวมถึงมีการดูงานประเมินผล เช่น โรงพยาบาลอินทร์บุรีดำเนินงานมา ๑๗ ปีเป็นตัวอย่างการแก้ไขปัญหาสังคมที่ซับซ้อน แต่มีความหวังมากขึ้นเมื่อมีการหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมทั้งนี้ได้ทำการฉายสไลด์มาเสนอต่อที่ประชุม ทั้งนี้ยังได้กล่าวถึงโครงการ “โรงเรียนสีขาว” ปัญหาของผู้เสพที่เป็นผู้ใช้แรงงาน ปัญหาของเรือนจำคุมประพฤติ และสำนักงานคุมประพฤติ

สรุปผลการรับฟังบรรยายสรุป และการเดินทางไปตรวจเยี่ยมพื้นที่ จังหวัดยะลา

๑. การดำเนินงานการแก้ไขปัญหายาเสพติดของจังหวัดยะลา

๑.๑ สภาพปัญหาทั่วไป

จังหวัดยะลาเป็น ๑ ใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ประสบปัญหายาเสพติด แต่ประสบปัญหายาเสพติดน้อยกว่าจังหวัดอื่นๆ ใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะอาณาเขตไม่ติดกับทะเล ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ลดความรุนแรงของปัญหาได้ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการค้า การแพร่ระบาด หรือการเสพ จังหวัดยะลา มีจำนวนหมู่บ้านที่มีการใช้ยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๑๕

๑.๒ สภาพปัญหาเฉพาะ

จังหวัดยะลา บัตตานี นราธิวาส มีความเชื่อมโยงกับผู้ก่อการร้าย ในพื้นที่ โดยอาศัยผู้เสพติดดำเนินการ ส่วนใหญ่เป็นเยาวชนมุสลิม และจากข้อมูลการวิจัยของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดย สํารวจจากกลุ่มข้อมูลพบว่า ๕๑% มีแนวโน้มในการติดยาเสพติดสูงขึ้น ดังนั้นรัฐบาลควรหาแนวทางแก้ไขจาก

๑. เครื่องขายการคา

๒. แรงแก้ไขในโรงเรียน และทำอย่างต่อเนื่อง

๓. การดำเนินการป้องกันควรให้ ศอ.บต ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายความมั่นคงของชาติ ให้มีระบบมาตรการดำเนินงานที่ชัดเจน และหาแนวทางร่วมกับเอกชน องค์กรศาสนา

๑.๓ กลุ่มผู้ติดยาเสพติด

ผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่จะเป็น กลุ่มเยาวชนไทยมุสลิม วัยรุ่นว่างงาน ผู้ประกอบการรับจ้าง นักเรียน นักศึกษา รวมทั้งชาวมาเลเซียบางกลุ่ม ที่เดินทางเขามารับการบำบัดรักษา หรือ เพื่อเสพเป็นครั้งคราว

ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๔๑/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๑ เรื่องนโยบายการดำเนินงานป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดได้กำหนดให้จังหวัดมีการจัดตั้งองค์กรระดับจังหวัดในการ บริหารจัดการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด

๒. นโยบายการดำเนินการและแนวทางแก้ไขปัญหา

๒.๑ คณะอนุกรรมการป้องกันปราบปรามยาเสพติดจังหวัด ยะลา มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

๑. กำหนดนโยบายในการปฏิบัติ และแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ให้สอดคล้องกับปัญหาในพื้นที่ โดยเน้น การมีส่วนร่วมของภาครัฐ เอกชน และองค์กรประชาชน

๒. ประสานแผนและดำเนินงานประมาณของหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนให้ดำเนินงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเอกภาพ

๓. อำนวยความสะดวกและประสานงานการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน ในพื้นที่ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นเอกภาพ

๔. ประสานแผนและการดำเนินงานทางเศรษฐกิจและสังคม อื่นเพื่อลดปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขให้เกิดปัญหา ยาเสพติด

๕. ประมวล และวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและสถานการณ์ ปัญหา ยาเสพติดที่เปลี่ยนแปลงเพื่อนำเสนอคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

๖. แต่งตั้งคณะทำงาน และบุคคลเพื่อปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้ตามความจำเป็น

๒.๒ ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดยะลา

มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

๑. สํารวจข้อมูลข่าวสารสภาพปัญหายาเสพติด และจัดทําสถานการณ์ปัญหายาเสพติดเป็นประจําอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนรวบรวมข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน เพื่อใช้ประโยชน์ในการกำหนดพื้นที่เป้าหมาย การอํานวยการการดำเนินงาน และติดตามสถานการณ์ในพื้นที่

๒. จัดทําแผนปฏิบัติการ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และมีลักษณะผสมผสานมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกับมาตรการดําเนินการ ทางเศรษฐกิจและสังคมที่ลดเงื่อนไข ที่ทำให้เกิดปัญหายาเสพติด โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และสถาบันทางสังคมในพื้นที่เพื่อความต่อเนื่องในการดําเนินงาน

๓. ดําเนินการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่

๔. ส่งเสริมและระดม สรรพกำลังของส่วนราชการ เพื่อเร่งรัดการดําเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ

๕. ประสานการดําเนินงาน และทรัพยากรขององค์กรเอกชน และประชาชนให้สามารถดําเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้อย่างต่อเนื่อง

๖. อํานวยการให้การดําเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ของหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสานสอดคล้องกัน

๗. กำหนดองค์กร และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่มารับผิดชอบในเขตพื้นที่เฉพาะแห่งได้ตามที่เห็นสมควร

๘. พิจารณาให้ทุนให้โทษและโยกย้ายภายในจังหวัดกับผู้ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย สำหรับผู้ปฏิบัติงานที่สังกัดกระทรวงอื่นให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี

ว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อเสนอ ป.ป.ส.

๕. เสนอความเห็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อเสนอ ป.ป.ส. ในการให้ความช่วยเหลือ และคุ้มครองกับบุคคล ที่ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

๑๐. แต่งตั้งคณะทำงานและบุคคลเพื่อปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้ตามความจำเป็น

๑๑. รายงานผลการดำเนินงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดให้ ป.ป.ส. จังหวัดยะลา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

๓. ยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

จังหวัดยะลา ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ในช่วงปี ๒๕๔๒-๒๕๔๔ ไว้จำนวน ๕ ยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ ที่ ๑ การบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด

ยุทธศาสตร์ ที่ ๒ ยึดหลักผสมผสาน คือ ปราบปราม บำบัดรักษา และป้องกันในพื้นที่ทุกเป้าหมาย

ยุทธศาสตร์ ที่ ๓ กระตุ้นหรือส่งเสริมความร่วมมือ ระหว่างภาคต่างๆ คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรประชาชน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ให้เขามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดทุกมาตรการ

ยุทธศาสตร์ ที่ ๔ พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร เพื่อการป้องกัน และปราบปรามให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

ยุทธศาสตร์ ที่ ๕ พัฒนาบุคลากรของหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรชุมชนต่างๆ ให้มีความรู้ ความสามารถ และขวัญกำลังใจ ในการแก้ไขปัญหา ที่จะเกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆ

๓.๑ การกำหนดพื้นที่เป้าหมายการดำเนินการป้องกันและ

ปราบปรามยาเสพติด ในปี ๒๕๔๓

สำนักงาน ป.ป.ส. ได้มีการจำแนกสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหาเสพติด ประจำปี ๒๕๔๓ โดยใช้เกณฑ์การจำแนกสถานการณ์ยาเสพติดระดับจังหวัด พิจารณาจาก

๑. สัดส่วนจำนวนผู้ติดยาที่เข้ารับการรักษา และจำนวนผู้ถูกจับกุมคดียาเสพติด ต่อจำนวนประชากรของจังหวัด

๒. สัดส่วนจำนวนอำเภอที่สถานการณ์ยาเสพติดในแต่ละระดับ

๓. ข้อมูลข่าวสารด้านการผลิต การค้า การนำเข้า ยาเสพติดในพื้นที่

๔. ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน

๔.๑. ปัญหาในการดำเนินงานบำบัดรักษา

๑. ปริมาณสถานบำบัดรักษาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งแต่ละแห่งได้กำหนดกฎระเบียบแตกต่างกัน จึงทำให้ผู้เข้ารับการรักษาหมุนเวียนกันเข้าบำบัดรักษา เพียงเพื่อต้องการพักร่างกายมิให้ทรุดโทรม ตามศัพท์เฉพาะของผู้ติดยาเสพติด คือ “พักเครื่องหรือเพื่อป้องกัน” มิให้ถูกเจ้าหน้าที่จับกุม และถูกส่งเข้ามาบำบัดรักษาในระบบต้องโทษและเป็นช่วงที่ขาดแคลนยาเสพติด หรือมีราคาสูง จนไม่อาจหาซื้อได้

๒. เนื่องจากเป็นการบำบัดรักษาระบบสมัครใจ ไม่มีกฎหมายบังคับใช้ให้ผู้ติดยาต้องเข้ารับการรักษา และยากต่อการติดตามผล และประสานงานระหว่างสถานบำบัดกับผู้ที่เคยเข้ารับการรักษา จึงทำให้ผู้ที่เคยเข้ารับการรักษา ยังคงวนเวียนเขามารักษาซ้ำ

๓. สถานที่ที่มีจำนวนจำกัด ทำให้ไม่สามารถแยกออกจากกันระหว่างผู้บำบัดที่อยู่ยากับผู้บำบัดใหม่

๔.๒ ปัญหาสภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพของครอบครัว /

ชุมชนที่ผู้เข้ารับการรักษาย้ายอยู่ ขาดความอบอุ่น มีความขัดแย้ง มีเพื่อนที่ติดยา ชุมชนเป็นแหล่งมั่วสุม / แหล่งจำหน่าย และเสพยา เสพติด

๔.๓ ปัญหาทางการสนับสนุนงบประมาณ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเป็นครั้งคราวจากภาครัฐ และเอกชน ทำให้ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานพัฒนาปรับปรุง อาคารสถานที่ การสาธารณูปโภค เช่น ยานพาหนะ การติดตามผล การสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งแม้ว่าจะปฏิบัติงานด้วยความเสียสละ แต่ก็ยังคงได้รับค่าตอบแทนน้อยมาก ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน

๔.๔ ขาดการพัฒนาองค์ความรู้แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน และการประสานความร่วมมือ ทั้งภาครัฐ และเอกชนอย่างเป็นระบบ

สรุปผลการรับฟังบรรยายสรุป และการเดินทางไปตรวจเยี่ยมพื้นที่จังหวัดพัทลุง

๑. การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ณ จังหวัดพัทลุง

๑.๑ สภาพปัญหาทั่วไป

คณะอนุกรรมการ เดินทางรับฟังบรรยายสรุปสถานการณ์และการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตลอดจนการดำเนินงานและความคืบหน้าของโครงการ AFP ของจังหวัดพัทลุง โดยสรุปได้ดังนี้

รายงานสถานการณ์ปัญหายาเสพติดของจังหวัดพัทลุง

ในดานรายได้ประชากรจังหวัดมีรายได้ ๓๐,๖๕๗ บาท/คน/ปีและเป็นจังหวัดที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีการประมงขนาดเล็กปัญหา ยาเสพติดนั้นพบว่า มีการแพร่ระบาดอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทคิดเป็น ๘๓.๖๓ % ของจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด

ทางจังหวัดได้มีการตั้งศูนย์ในการบำบัดรักษาจำนวน ๓๓ แห่ง ซึ่งใช้งบประมาณ ๒๒๐,๐๐๐ บาท ส่วนการกำหนดยุทธศาสตร์ซึ่งป้องกันครอบคลุมทุกดาน โดยเน้นการแพร่ระบาดตามหมู่บ้านและโครงการโรงเรียนสีขาว รวมถึงการนำกีฬามาเป็นแรงป้องกันเช่น การสร้างลานกีฬาโดยมีมาอย่างต่อเนื่อง ๑๗ แห่ง และมีการจัด “ศาลาเยาวชน” ฝึกอบรมกรรมการหมู่บ้านรวมเยาวชนแกนนำ ในส่วนการปราบปรามเน้นการหาแหล่งข่าว และจัดชุดพิเศษในพื้นที่ เป้าหมาย และมีการสรุปของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของจังหวัดพัทลุง

เรือนจำกลาง มีผู้ต้องขังปัจจุบัน ๗๘๓ คน เป็นคดียาเสพติด ๑๕๒ คนหรือ ๒๔ % และได้มีการแยกประเภทยาเสพติดซึ่งมียาบ้า จำนวน ๔๗ ราย และสังเกตุได้ว่ามีผู้ต้องขังหญิง ๓๖ ราย เป็นคดี ยาเสพติด ๒๗ ราย

ในการป้องกัน ซึ่งได้ดำเนินงานโดยยุทธศาสตร์ “ราษฎร์ - รัฐ รวมใจต้านภัยยาเสพติด” จัดกิจกรรมรณรงค์ตานยาเสพติด หมู่บ้าน ชุมชนเทศบาล ซึ่งปฏิบัติตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๔๑/ ๒๕๔๑ ซึ่งตั้งเป้าหมายปี ๒๕๔๓ โดยจะดำเนินการ ๕ ขั้นตอน โดยรวมแสดงเจตนารมณ์ ปลอดภัยยาเสพติดอย่างน้อย ๒๐ % ซึ่งจะได้ดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายในปีนี้

ดานการบำบัดรักษาโดย นพ.บุญเทียนให้ข้อมูลว่ามีโรงพยาบาล ๕ แห่ง ซึ่งจะดำเนินการเป็นขั้นตอนเช่น การเตรียมการรักษา ขั้นตอนพิชยา ชุมชนบำบัด จากสถิติในปัจจุบันผู้ป่วยเป็นผู้เสพเฮโรอีนเป็นส่วนใหญ่ โดยมียาบ้าบาง ซึ่งทางการรักษายาบ้า ต้องรักษาสภาพจิตใจ และต้องให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการรักษาจะ

ได้ผลดีผู้เสพส่วนใหญ่เป็น วัยรุ่น นักเรียน นักศึกษา ในส่วนของ
เฮโรอีนนั้น ผู้เสพส่วนใหญ่เป็นมิได้เป็นเยาวชนแล้วทางจังหวัด
เองมีศูนย์บำบัดครบวงจรซึ่งได้ผลน่าพอใจ ผู้เต็มใจรักษามีปัญหา
ในการเปิดเผยตัวเอง มีความละเอียดใจเพราะเมื่อรักษาหายแล้วกลับมา
รักษาอีก ในการกำหนดเวลารักษา ๔๕ วันผู้เสบบางรายจะทราบดีว่าจะ
ได้ยาลดลงเมื่อใดและจะเปลี่ยนสถานที่ รักษาไปเรื่อย ๆ วงจรรักษา
มีปัญหาโดยรวมยังไม่เป็นที่ไม่น่าพอใจ แต่ควรเห็นว่าผู้เสพคือผู้ป่วย

ด้านการปราบปราม พันตำรวจเอก ประเวช เจริญลาภ
กล่าวถึงสถิติเปรียบเทียบมีการจับกุมในปีปัจจุบัน ๒๕๔๓ จำนวน
๕๒ คดี รวม ๖๒ คน โดยแยกประเภทต่าง ๆ ปี ๒๕๔๒ จับได้
๔๗๔ คดี ๕๒๕ คน เป็นที่น่าสังเกตได้ว่ามีคดียาบ้าเพิ่มขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ
ทางภาคใต้ได้กำหนดให้ พัทลุง เป็นหนึ่งในโครงการ AFP หรือ
ดำเนินการในระดับพหุภาคี ในระดับชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ของชุมชน ภาครัฐ และเอกชน รวมถึงองค์กรต่างๆ โดยที่ผ่านมา ๓ ปี
มีความก้าวหน้าในรูปแบบ พื้นที่เป้าหมายโครงการ ในระดับที่น่าพอใจ
ซึ่งประสบการณ์นี้จะนำไปใช้เป็นบทเรียนในช่วงต่อไป

คณะอนุกรรมการจะได้อบรมกันแสวงหาข้อมูล การแก้ปัญหา
ซึ่งพบว่ามีปัญหามากมายเช่นในแง่ของกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม
ซึ่งพบว่าบางส่วนยังไม่เป็นเอกภาพ และได้กล่าวซักถามเจ้าหน้าที่
ที่เกี่ยวข้องของจังหวัดพัทลุง ดังนี้

ด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องนั้น ยังไม่พบตำรวจที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
แต่ได้มีการสืบสวนว่าในบางคนที่มีส่วนผูกพันแต่ยังไม่แน่ชัดนัก
ส่วนเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นมีจำนวนน้อยกว่าในจังหวัดอื่นมาก

การที่ทางหน่วยงานหรือตำรวจ ไม่มีประวัติในการจับกุม
ผู้ต้องหาที่ผ่านมา และการหาข้อมูลมีขั้นตอนมากมาย เสนอให้มีการ

นำเทคโนโลยีใหม่มาใช้เช่น การเก็บข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ออนไลน์ มีการประกันตัว ๑ ครั้ง และจะมีการฝากขังไปก่อนและส่วนใหญ่จะไม่ให้มีการประกันตัว

ในदानข้อมูลจากทุกหน่วยงานส่วนใหญ่ข้อมูลจะตรงกัน คิดรูปแบบให้เป็นฐานข้อมูลเดียวกัน การขาดเอกภาพน่าจะหมดไป บุคลากรมีการขอตัวเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นมาช่วยดำเนินการ

ผลการดำเนินการโครงการพัฒนาระบบความร่วมมือของ พหุภาคีและความสามารถของชุมชนในการป้องกันแลปราบปราม ยาเสพติด(โครงการ AFP) ปี ๒๕๔๐-๒๕๔๒ โรงพยาบาลศรีบรรพต ตำนักสงฆ์อำเภอเพชร อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

๑. สภาพปัญหา ยาเสพติดและปัญหาอื่นที่เกี่ยวข้อง

สภาพความรุนแรงของปัญหา ทั้งด้าน ผู้เสพ ผู้ค้า และ แหล่งผลิต/ค้า/ลำเลียง จากการวิเคราะห์ปัญหา ยาเสพติดของ อำเภอศรีบรรพต ก่อนข้างจะเบาบางเมื่อเปรียบเทียบกับอำเภออื่นๆ จากการสำรวจสภาพปัญหา ยาเสพติดในระดับหมู่บ้าน / ชุมชน ของจังหวัดพัทลุง ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด จำนวน ๑.๕๘% ประเภทของสารเสพติด ที่ระบาดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ กัญชา กระท่อม สารระเหย ยาบ้า เฮโรอีน โดยมีกลุ่มบุคคลผู้ไชยาเสพติดเรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย คือ เกษตรกร รับจ้าง ผู้ว่างงาน นักเรียน นักศึกษา กรรมกร

๒. แหล่งผลิตและเส้นทางลำเลียง

แหล่งผลิตในพื้นที่ไม่มี ส่วนเส้นทางลำเลียงจากพื้นที่ จังหวัด
 ตรัง เข้ามายังท้องที่อำเภอ ส่วนมากเป็นยาเสพติดจำพวกกัญชา
 ซึ่งที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการจับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายย่อย
 ทำให้การลำเลียงเส้นทางนี้แทบจะไม่มี ส่วนอีกเส้นทางหนึ่งเข้ามา
 กับรถบรรทุกสิบล้อรับส่งสินค้า ซึ่งจะนำยาเสพติดประเภท ยาบ้า
 ที่ผ่านมาก็ได้มีการกวาดจับอยู่เรื่อยๆ

๓. รูปแบบกระบวนการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ความเป็นมาในการริเริ่มกิจกรรมด้านยาเสพติด/ บทบาทของ
 หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆที่มีต่อพื้นที่

ความเป็นมา

อำเภอศรีบรรพตได้รับการคัดเลือกจากจังหวัดพัทลุง และ
 สำนักงาน ป.ป.ส. ภาคใต้ให้เป็นอำเภอนำร่องในการป้องกันและ
 แก้ไขปัญหายาเสพติด ทางอำเภอได้จัดทำคำสั่งอำเภอศรีบรรพตแต่ง
 ตั้งคณะทำงานโครงการพัฒนาระบบความร่วมมือของพหุภาคี และ
 ความสามารถของชุมชนในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
 คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับตำบล / หมู่บ้าน
 ซึ่งได้ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายในการร่วมกันแก้ไขปัญหายา
 ยาเสพติด ทั้งส่วนราชการทุกหน่วยงาน / ส่วนราชการท้องถิ่น
 ผู้นำหมู่บ้าน ตลอดจนราษฎรผู้สนใจ และเสียสละที่จะทำงานเพื่อ
 ส่วนรวม จนเกิดเป็นทีมงาน เอ เอฟ พี ระดับอำเภอขึ้นมา และ
 คณะทำงานระดับตำบล / หมู่บ้าน ซึ่ง ปัจจุบันนี้มีคณะทำงานแก้ไข
 ปัญหายาเสพติดทุกระบบ เพื่อประสานความร่วมมือในการทำงาน
 แก้ไขปัญหายาเสพติดจากการดำเนินงานที่ผ่านมา อำเภอศรีบรรพต
 ได้รับความร่วมมือทุกส่วนราชการในพื้นที่ / องค์กรบริหาร
 ส่วนตำบลทุกแห่ง กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนราษฎรในพื้นที่

ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวถือว่าเป็นจุดเด่นของพื้นที่ และที่สำคัญทุกหน่วยงานมีแนวคิดที่จะแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ร่วมกัน

จุดเด่นของพื้นที่

๑. พื้นที่อำเภอ ศรีบรรพต ไม่มีถนนสายหลักผ่าน ทำให้ไม่มีปัญหายาเสพติดระบาดรุนแรง เหมือนกับในพื้นที่ที่มีถนนสายหลักผ่าน

๒. ในพื้นที่ไม่มีสถานบันเทิง แหล่งอบายมุขต่างๆ ทำให้ยาเสพติดแพร่ระบาดได้น้อย

๓. ทุกส่วนราชการ ทุกหน่วยงาน ทำงานโดยอาศัยความร่วมมือกันมาตลอดทำให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันตลอด

๔. ความรุนแรง การระบาดของยาเสพติด มีปริมาณที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับอำเภออื่นๆ โดยเฉพาะอำเภอที่มีเส้นทางคมนาคมสายหลักๆผ่าน

ผู้ดำเนินกิจกรรม / รูปแบบกิจกรรม

ให้แต่ละหน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบ แต่ละกิจกรรมโดยทีมงาน AFP เข้าไปช่วยเหลือสนับสนุน และปรึกษาหารือร่วมกัน โดยใช้เวทีการประชุมประจำเดือนพบปะพูดคุยหารือกัน

ผลการดำเนินกิจกรรม

มีความก้าวหน้าในระดับที่น่าพอใจ

๔. ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินการแก้ไข

การยอมรับผู้ติดยาเสพติดจากสังคมยังให้การยอมรับน้อยมาก

บางพื้นที่ไม่สามารถยอมรับได้โดยถือว่าผู้เสพเป็นบุคคลที่ไม่ควรคบ
 คาสมาคมด้วย ทำให้บิดา มารดา ญาติพี่น้อง บุตรหลานของผู้เสพ
 ต้องปกปิดข้อมูล ไม่ให้ข้อมูลที่แท้จริงแก่เจ้าหน้าที่เท่าที่ควร

สรุปพื้นฐานและการดำเนินการแก้ไข

ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาซึ่งประเมินสภาพปัญหาเสพติด
 ได้ยาก เนื่องจากการพยายามปกปิดข้อมูลซึ่งเกิดจากความละอาย
 การเกรงกลัวอิทธิพล และปัจจัยส่งเสริมอื่นๆ ทำให้การวางมาตรการ
 แก้ไขและป้องกันปัญหายุ่งยากมากยิ่งขึ้น อีกทั้งไม่มีหน่วยงานหรือผู้รับ
 ผิดชอบอย่างจริงจังหรือขาดความต่อเนื่องในการทำงาน จากการ
 เปลี่ยนแปลงนโยบายของผู้บริหาร การปรับเปลี่ยนโยกย้ายของผู้
 ปฏิบัติการในช่วงการสร้างและพัฒนาทีมงาน การเปลี่ยนแปลงของ
 ตัวยุ่ การวางแผนแก้ไขโดยพัฒนาคน เพื่อให้คนพัฒนางานและ
 กระบวนการแก้ไขปัญหา ซึ่งเดิมมุ่งเน้นการตั้งรับผู้มารับการบำบัด
 รักษาเพียงอย่างเดียว สู่การส่งเสริมป้องกันการเกิดปัญหาทั้งในชุม
 ชน และสถานศึกษา รวมถึงการปรับเปลี่ยนทัศนคติ แนวคิดของคน
 ในชุมชนบางส่วน เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อผู้เสพที่เข้ารับการบำบัด
 รักษา ช่วยเหลือดูแลเมื่อกลับเข้าสู่ชุมชน และเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยง

การบำบัดรักษาของสำนักสงฆ์ถ้ำเพชร

การบำบัดโดยใช้สมุนไพร ๒ ชนิดคือ

๑. ยาทำให้อาเจียน จะรับประทาน ๓-๕ วัน ตามแต่สภาพ
 ของผู้ป่วยและชนิดของยาเสพติดที่ใช้

๒. ยาบำรุง สามารถรับประทานไปได้เรื่อยๆ ตามความ
 ต้องการของผู้ป่วย

การฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายและจิตใจ

ใช้หลักคำสอนทางศาสนา และการนั่งสมาธิ

การรักษาแบ่งเป็น ๔ ขั้นตอน คือ

๑. ขั้นเตรียมการ ผู้ป่วยที่มารับการบำบัดรักษา จะได้รับคำแนะนำถึงขั้นตอนการบำบัดรักษา และเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ จากโรงพยาบาลศรีบรรพต และสำนักสงฆ์ถ้ำเพชร

๒. ขั้นตอนพิชยา ทางโรงพยาบาลศรีบรรพต จะให้ยาตามสภาพของผู้ป่วย และยาเสพติดที่ใช้ สำนักสงฆ์ถ้ำเพชรจะให้ยาสมุนไพร ซึ่งเป็นยาบำรุงเพียงชนิดเดียว

๓. ขั้นฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายและจิตใจ

- สำนักสงฆ์ถ้ำเพชรใช้หลักสอนทางศาสนา

- โรงพยาบาล ศรีบรรพต ใช้จิตบำบัด

๔. การติดตามผล

โรงพยาบาลศรีบรรพตจะติดตามผลการรักษา

๕. การจัดเก็บข้อมูล

โรงพยาบาลศรีบรรพต จัดเก็บข้อมูล

ระยะเวลาการบำบัดรักษา

ไม่มีกำหนดระยะเวลาแต่จะขึ้นอยู่กับสภาพของผู้ป่วยและสารเสพติดที่ใช้และความพร้อมของผู้ป่วยที่กลับสู่ชุมชน

๕. ปัญหาและอุปสรรค

เนื่องจากสำนักสงฆ์ถ้ำเพชร ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตอุทยาน และยังไม่ได้รับการแต่งตั้ง เป็นสำนักสงฆ์ โดยทางการตามกฎหมายของ

มหาเถรสมาคม ทำให้ความมั่นคงในการบำบัดรักษาน้อยลง
ที่פקอาศัยของผู้ป่วย และญาติไม่เพียงพอ
การติดต่อสื่อสารลำบาก เนื่องจากการคมนาคม และขาด
โทรคมนาคมสื่อสาร

ผู้ที่มารับการรักษาสามารถปลูกฝังจิตสำนึกได้ จะให้อยู่รับการ
รักษาไประยะหนึ่ง เพื่อจะได้มีแนวทางในพระพุทธศาสนา ส่วนบุคคล
ที่ยอมรับว่ามีความเหมาะสมที่จะบวช คือ บุคคลที่สำนึกบาป และ
ละได้ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ทางสำนักสงฆ์ จะบวชให้ ส่วนบุคคล
ที่ยังบวชไม่ได้ นั้น ก็บุคคลที่ยังไม่เชื่อว่าเขาสามารถเลิกเสพยาได้จริง
ทางสำนักสงฆ์ จะแนะนำให้เขาฝึกอบรมจิตภาวนาก่อน

สรุปผลการรับฟังบรรยายสรุป และการเดินทางไปตรวจเยี่ยมพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ออน

๑. การดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดของศูนย์ปราบปราม
ยาเสพติดให้โทษตำรวจภูธรภาค ๕ ณ จังหวัดเชียงใหม่ และ
จังหวัดแม่ออน

๑.๑ สภาพปัญหาทั่วไป

สถานการณ์ยาเสพติด พื้นที่รับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค ๕
มีอาณาเขตติดต่อกับชายแดนยาวกว่า ๑,๑๖๔ กิโลเมตร ดังนั้น
จึงมีช่องทางในการลักลอบนำยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้านได้
จำนวนมากถึง ๓๓ ช่องทาง โดยแบ่งเป็น ช่องทางลักษณะจุดผ่าน
แดนถาวร, จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่อนปรนการค้า จำนวน ๑๕
ช่องทาง และช่องทางในเขตป่าเขา และตามภูมิประเทศอีก จำนวน
๑๔ ช่องทาง ซึ่งปัจจุบันตามเส้นทางหลักๆ ทางรัฐบาลได้มอบหมาย

ใ้กองทัพอากาศที่ ๓ จัดตั้งศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดชายแดนภาคเหนือ (ศอ.ปน.) เข้ามารับผิดชอบ

๑.๒ ด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติด

ศูนย์ปราบปรามยาเสพติดให้โทษตำรวจภูธรภาค ๕ (ศปส.ภ.๕) ได้มีแผนงานโครงการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบมีประสิทธิภาพและบังเกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน จึงได้จัดทำโครงการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ของ บช.ปส., สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และงบประมาณความช่วยเหลือจากต่างประเทศในปีงบประมาณ ๒๕๔๓ รวม ๕ โครงการเป็นเงินทั้งสิ้น ๕,๕๕๓,๑๑๐ บาท พร้อมทั้งโครงการและแผนงานที่ ศปส.ภ.๕ ได้ดำเนินการในส่วนของ ภ.๕ โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. โครงการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา
๒. โครงการตู้ ปณ.๕๕ เชียงใหม่ แจกเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติด
๓. โครงการส่งตัวผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาของ ภ.๕
๔. โครงการหมู่บ้าน/ชุมชนเฉลิมพระเกียรติ ปลอดยาเสพติด
๕. โครงการโรงเรียนปลอดสารเสพติด
๖. โครงการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของ ภ.๕
๗. โครงการวิทยากรสัญจร
๘. จัดเก็บข้อมูลข้าราชการตำรวจในสังกัดที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
๙. เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
๑๐. จัดเก็บข้อมูลการสืบสวนจับกุมข้าราชการตำรวจ และส่วนราชการอื่น รวมทั้งกำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และอบต. ที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ที่ได้รับจากคำร้องเรียน

และจาก ตร.ภูธรจังหวัด และ สภ.อ.ในสังกัดรายงานให้ทราบ

๑.๓ ดานการปราบปรามยาเสพติด ศูนย์ปราบปรามยาเสพติด ให้โทษตำรวจภูธรภาค ๕ ได้มอบหมายหน้าที่ และความรับผิดชอบ ตามสายงานในส่วนของ ภ.๕ มีรายละเอียดดังนี้

- ส่วนของ ภ.จว. มอบหมายให้ รอง ผบก.ภ.จว.(ปป.) ดูแลรับผิดชอบสายงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด

- ส่วนของ สภ. ที่มี ผกก.เป็น หน.สภ. มอบหมายให้ รอง ผกก.(ปป.) ดูแลรับผิดชอบสายงานป้องกัน และปราบปราม ยาเสพติด

- ส่วนของ สภ. ที่มี รอง ผกก.เป็น หน.สภ. ดูแลรับผิดชอบ สายงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด

- ส่วนของ สภ. ที่มี สว. เป็น หน.สภ. ดูแลรับผิดชอบ สายงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด

- ส่วนของ สภ. ที่มีรอง สว. เป็น หน.สภ. ดูแลรับผิดชอบ สายงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด

กำหนดให้จัดตั้งชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติด ตั้งแต่ระดับ ภาคถึงสภ. ได้แก่

- ระดับภาค ๒ ชุด

- สปส.ภ.๕ ๑ ชุด (สปส.ชุดย่อย) เพื่อสืบสวน จับกุม ผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในพื้นที่ อำเภอเมือง และอำเภอใกล้เคียง ตามที่ได้รับแจ้งข่าวสารจาก ตู ปณ.๕๕ เชียงใหม่

- ระดับจังหวัด จังหวัดละ ๑ ชุด รวม ๘ ชุด

- ระดับสถานีตำรวจ แบ่งเป็น สภ.ที่สถานการณรุนแรง และ ที่สถานการณไม่รุนแรง

ศูนย์ปราบปรามยาเสพติดให้โทษตำรวจภูธรภาค ๕ ได้จัดทำ

โครงการหลายด้านเกี่ยวกับการปราบปรามยาเสพติด

๑. โครงการตัดทำลายไร่ฝิ่น ของ ทภ.๓
๒. โครงการพัฒนาศูนย์ปราบปรามยาเสพติดตำรวจภูธรภาค ๕
๓. โครงการตั้งจุดตรวจจุดสกัดปราบปรามยาเสพติด
๔. โครงการสุนัขดมกลิ่นตรวจคนยาเสพติด
๕. โครงการข่าวและปราบปรามยาเสพติด

สรุปผลการปฏิบัติในภาพรวมตั้งแต่ ๑ ม.ค.-๓๐ เม.ย.๒๕๔๒

เปรียบเทียบกับ ๑ ม.ค.-๓๐ เม.ย.๒๕๔๓

ลำดับ	ชนิดของยาเสพติด	ผลการจับกุมปี ๒๕๔๒		ของกลาง	ผลการจับกุมปี ๒๕๔๓		ของกลาง
		ราย	ผู้ต้องหา		ราย	ผู้ต้องหา	
๑	ยาบ้า(เม็ด)	๔๔๐๔	๔๕๑๑	๖๕๓๓๘๕๑๑.๒๗	๔๗๕๕	๕๒๕๐	๕๘๑๗๕๕๑๒.๗๕
๒	เฮโรอีน(กรัม)	๔๗๐	๕๐๑	๕๑๔๑๕.๒๔	๓๒๒	๓๔๔	๒๔๗๒๔.๖๑
๓	ฝิ่น(กรัม)	๔๖๐	๔๖๕	๑๗๕๑๖๐.๘๕	๔๑๒	๔๐๗	๘๖๘๕๔.๘๓
๔	กัญชาสด(กรัม)	๘	๖	๓๖๑๗๒	๗	๑๒	๒๓๐๕๕
๕	กัญชาแห้ง(กรัม)	๒๕๒	๒๗๒	๑๒๑๕๖.๒๕	๒๑๘	๒๓๓	๑๗๕๖๐๕.๘๑
๖	อื่นๆ	๑๕๑	๑๕๗		๑๖๖	๑๔๒	
รวมทั้งสิ้น		๕๗๔๕			๕๕๒๐	๖๓๘๘	

๒. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

๑. เจ้าหน้าที่รัฐและการบริหารงานบุคคลมีเจ้าหน้าที่รัฐเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ระบบการบริหารงานบุคคล ยังไม่เอื้ออำนวย

ต่อข้าราชการที่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความขยันหมั่นเพียร และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

๒. ด้านการปรับเปลี่ยน เมทแอฟเตามีน (ยาบ้า) มาเป็น ยาเสพติดให้โทษ ประเภท ๑ ทำให้เกิดปัญหาในการแพร่ระบาด มากขึ้น เพราะทำให้ราคาจำหน่ายทั่วไปจากเม็ดละ ๑๐-๒๐ บาท ขึ้นเป็นราคาเม็ดละ ๕๐-๑๐๐ บาท ระบบการประสานงานในการ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ต้องให้ความร่วมมือ และประสานความ เข้าใจ และไว้วางใจกัน ในการให้หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ภายในหน่วยงาน หรือระหว่างหน่วยงานอย่างจริงจัง ในส่วนของ กระบวนการยุติธรรม เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการจับกุม การสอบสวน การพิจารณาคดีจนถึงการพิพากษา ต้องร่วมกันทุกฝ่ายในการพัฒนา ปรับปรุงให้เป็นรูปแบบ และทิศทางเดียวกัน คดียาเสพติด ปัจจุบัน มีอยู่ประมาณร้อยละ ๗๐-๗๕ ของคดีที่เกิดขึ้นทั้งหมดทุกหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันปรึกษาหารือ คิดค้นหาแนวทางหรือวิธี การแก้ไขจากผู้เสพยาเสพติด ผู้จำหน่ายรายย่อยอย่างมีระบบและ เปิดเผย

๓. ด้านวัสดุอุปกรณ์ และ เครื่องมือที่ใช้เทคนิคทันสมัย ไม่ได้รับการจัดสรรหรือสนับสนุนจากงบประมาณประจำปีที่ใช้เกี่ยว กับการป้องกันปราบปรามยาเสพติดเลย ต้องใช้งบประมาณในส่วน ของการปราบปรามอาชญากรรมมาใช้จ่ายแทน และขาดวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจคนหายาเสพติด ซึ่งปัจจุบัน การค้ายาเสพติดเป็นการค้าที่มีรายได้ดี และมีกำไรมาก จึงมีการพัฒนา รูปแบบการผลิต การบรรจุ การติดต่อสื่อสารการค้าและการขนส่ง ที่รวดเร็วมากทำให้การสืบสวน ตรวจคน จับกุมของเจ้าหน้าที่ เป็นไปด้วยความล่าช้า และตามไม่ทัน โดยเฉพาะการใช้ยานพาหนะ อุปกรณ์สื่อสารการดักฟัง

๔. ด้านงบประมาณ ไม่ได้รับการจัดสรร หรือการสนับสนุน จากงบประมาณประจำปีที่ใช้เกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามยาเสพติด เลย จึงเป็นเหตุให้การปฏิบัติงานด้านการป้องกัน และปราบปราม ยาเสพติดไม่บรรลุผลเท่าที่ควร การจ่ายเงินสินบน และเงินรางวัล นำจับลาซา ควรจ่ายเงินคาคอบแทนการทำสำนวนคดียาเสพติด ให้อย่างสม่ำเสมอเต็มจำนวนเพราะเจ้าหน้าที่ และพนักงานสอบสวน จะได้ทำงานอย่างเต็มที่

๓. นโยบายการปราบปราม

ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้กล่าวเกี่ยวกับปัญหา ยาเสพติดว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนเดิมเป็นที่พื้นที่ ที่กลุ่มขบวนการผลิต เฮโรอีนใช้เป็นโรงงานผลิตเฮโรอีนได้แก่ อ.ปาย และอ.ปางมะผ้า ได้กล่าวถึงสถานการณ์ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านการผลิต การค้าและการลำเลียงยาเสพติด การแพร่ระบาดของ ยาเสพติด ซึ่งในปัจจุบันมีปัญหาเรื่องยาบ้ามากที่สุด และมีการปลูกพืช เสพติด

ในด้านการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด แม่ฮ่องสอน ซึ่งได้กำหนดยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ไว้เป็นมาตรการ เช่น ยุทธศาสตร์การป้องกัน การปราบปราม การบำบัดรักษาและ ฟื้นฟูสมรรถภาพ การประชาสัมพันธ์

ในด้านผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่ผ่านมามีการกิจกรรม จัดอบรม ในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยแบ่ง ออกเป็นระดับ หมู่บ้าน/ชุมชน

ในด้านการปราบปราม ได้ดำเนินการจัดตั้งชุดปฏิบัติการปราบ ปรามยาเสพติดในระดับจังหวัด โดยจัดในทุกอำเภอ รวมถึงการจัดตั้ง ชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติด และ ชป.สืบสวนสกัดกั้น ตลอดจนมีการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับโทษและพิษ

ภัยของยาเสพติด

ผลการปราบปรามยาเสพติดที่ผ่านมา ในรอบปี ๔๒ สามารถจับกุมผู้กระทำผิดในคดียาเสพติดทั้งสิ้น ๗๕๕ คดี ผู้ต้องหา ๘๕๓ คน ของกลางประกอบด้วย ยาบ้า ผิ่น เฮโรอีน กัญชา รวมถึงอาวุธ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการขนส่งและผลิต ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๔๑ ที่ผ่านมามีแนวโน้มสูงขึ้นคิดเป็น ๒๗.๒๒ เปอร์เซ็นต์

ในด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยา นอกจากศูนย์บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่แล้ว ยังมีโรงพยาบาลชุมชน ทั้ง ๗ แห่งที่ทำการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ทั้งนี้ยังได้กล่าวถึงจำนวนผู้ป่วยเปรียบเทียบกับในอดีต และได้ผลจากการที่ทางสำนักงาน ป.ป.ส. ได้ทำการตัดฟันทำลายพืชเสพติด (การตัดทำลายไร่ฝิ่น)

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เนื่องจากภูมิประเทศจังหวัดแม่ฮ่องสอนโดยทั่วไป เป็นภูเขาและป่าไม้ ทำให้ราษฎรส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล และตั้งอยู่ติดชายแดน มีช่องทางไปมาระหว่างกัน ทั้งทางบกและทางน้ำถึง ๒๗ ช่องทาง โดยมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำจุดผ่านแดนเพียง ๒ ช่องทางเท่านั้น ในด้านงบประมาณที่ได้รับจากส่วนกลาง เพื่อดำเนินการในในแต่ละปี มีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอที่จะสนับสนุน ซึ่งได้กำหนดโครงการหลายโครงการ แต่เป็นไปอย่างกระจัดกระจายไม่พร้อมกัน

๔. ข้อเสนอแนะ

ในแต่ละปีจะมีปัญหาในด้านงบประมาณเป็นส่วนใหญ่

โดยมีงบประมาณจากในหลาย ๆ หน่วยงานได้จัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม โดยแยกออกตามโครงการต่าง ๆ ซึ่งเห็นว่ายังไม่เพียงพอ ดังนั้น จึงขอให้คณะอนุกรรมการการทหารฯ ได้ช่วยสนับสนุนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง พิจารณาสันับสนุนงบประมาณให้กับจังหวัดเพื่อใช้ ดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหายาเสพติดของจังหวัดเพิ่มขึ้นอีก เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

สรุปผลการรับฟังบรรยายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จังหวัดหนองคาย

ปัญหายาเสพติดในปัจจุบัน นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยมีสาเหตุหรือปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด ซึ่งจังหวัดหนองคายมีปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยจะได้แบ่งเป็นหัวข้อต่าง ๆ

๑. สถานการณ์ปัญหายาเสพติดของจังหวัดหนองคาย

๑.๑ สถานการณ์ภายในประเทศ จังหวัดหนองคาย มีอาณาเขตติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวตลอดตามเขตแนวชายแดน มีโครงสร้างทางการคมนาคมสมบูรณ์จึงทำให้มีการลักลอบนำเขายาเสพติดประเภทต่าง ๆ ตามแนวชายแดน โดยเป็นในลักษณะการค้านอกระบบ

ด้านแนวโน้มของปัญหายาเสพติด จังหวัดหนองคายจะมีเพิ่มมากขึ้นเนื่องจาก ภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ส่งผลให้มีการแสวงหาผลตอบแทนที่สูงจากการค้ายาเสพติด การขยายตัวอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะยาบ้า เนื่องจากมีผลตอบแทนสูง และมีการแสวงหาความคุ้มครอง

จากนักการเมืองท้องถิ่นบางกลุ่มหรือข้าราชการบางกลุ่ม และรวมถึงการขยายตัวของแหล่งบันเทิงต่าง ๆ

ประเภทของยาเสพติดที่แพร่ระบาด

๑. ยาบ้า มีการลักลอบนำเข้าจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยกลุ่มพ่อค้าในพื้นที่และนอกพื้นที่ ไม่ปรากฏมีแหล่งผลิตในจังหวัด

๒. เฮโรอีน มีการลักลอบนำเข้าจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยกลุ่มพ่อค้ารายย่อยในพื้นที่และกลุ่มผู้ค้ารายใหญ่นอกพื้นที่ ไม่ปรากฏมีแหล่งผลิตภายในจังหวัด

ยาเสพติดประเภทที่อื่น เช่น ผีนกัฏฐา และสารระเหย ซึ่งมีผู้เสพบางประเภทเท่านั้น

๑.๒ สถานการณ์ภายนอกประเทศ กลุ่มผู้ค้ายาได้ลำเลียงยาบ้า มาจากประเทศพม่าซึ่งผลิตโดยชนกลุ่มน้อย โดยนำเข้าปะปนกับสินค้าทางการเกษตร หรือในลักษณะเรือญาติ

๒. การดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ทางจังหวัดหนองคายได้ดำเนินการตามนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง โดยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๔๑/๒๕๔๑ ซึ่งให้ความสำคัญต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ภายใต้ยุทธศาสตร์ “ราษฎร์ - รัฐ ร่วมใจต้านภัยยาเสพติด” และได้มีการดำเนินการตามมาตรการ

มาตรการการป้องกัน ซึ่งจะดำเนินการทางจิตวิทยา การประชาสัมพันธ์เชิงรุก และกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อกระตุ้นพลังประชาชน การสร้างระบบเฝ้าระวังปัญหาในชุมชนตลอดจนการประสานและแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ด้านการจัดประชาคมหมู่บ้าน โดยเน้นพื้นที่ตามแนวชายแดนและพื้นที่ที่มีปัญหารุนแรง

รวมถึงการดำเนินงานโรงเรียนสีขาว ซึ่งได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

มาตรการปราบปราม เช่น สืบสวนหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการผลิต การจัดให้มีระบบการข่าว ประสาน และสนับสนุนข้อมูลการข่าว การจัดให้มีชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติด การให้การสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายป้องกันยาเสพติด รวมถึงฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด การตรวจพิสูจน์ยาเสพติดของสถานตรวจพิสูจน์ยาเสพติด และประสานหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

มาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

๑. ดำเนินการให้การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

๒. ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนให้องค์กรเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

๓. แผนงาน/โครงการการประสานการแก้ไขปัญหายาเสพติด (งบประมาณสลากกินแบ่งฯ) ปี ๒๕๔๓

ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดหนองคาย ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากศูนย์ปฏิบัติการยาเสพติดแห่งชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ จำนวน ๒,๓๕๐,๐๐๐, บาท โดยแบ่งให้หน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

๑. ฝ่ายอำนวยการ
๒. ฝ่ายป้องกัน
๓. ฝ่ายปราบปราม
๔. ฝ่ายบำบัดฟื้นฟู

๔. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

๑. สภาพทางภูมิประเทศตามแนวชายแดน ที่เื้อ้อำนวยต่อการลักลอบลำเลียงยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน
๒. การผลิตและซุกซ่อนยาเสพติด มีกลุ่มอิทธิพลให้ความคุ้มครอง
๓. เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการค้ายาเสพติด โดยการแอบแฝงปกปิด เบื้องหลังตนเอง
๔. หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ บุคลากร ขาดการประสานงานให้เข้าใจในวัตถุประสงค์
๕. ไม่ให้ความสำคัญในสภาพปัญหาเสพติดกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้อง
๖. ขบวนการค้ายาเสพติด มีวิธีการแยบยลและซับซ้อน โดยมีเครือข่ายกว้างขวางและมีผลตอบแทนกับผู้ร่วมขบวนการค้าสูง

ข้อเสนอแนะ

๑. การจัดตั้งหมู่บ้านปลอดยาเสพติดเฉลิมพระเกียรติตามแนวชายแดน โดยอาศัยความร่วมมือของประชาชน และหน่วยงานทุกหน่วย
  ๒. การประสานขอความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารให้มีความชัดเจนในแนวทางดำเนินการ
  ๓. การสนับสนุนด้านบุคลากร วิชาการ เครื่องมือที่ทันสมัย ยานพาหนะ และงบประมาณ ตลอดจนขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ เป็นกรณีพิเศษ
- ต่อนั้นคณะอนุกรรมการ ได้มีข้อซักถามดังนี้
๑. ได้ดำเนินการด้านยาเสพติดอย่างไรกับประเทศลาว
  ๒. ได้ดำเนินงานอย่างไรกับผู้ที่มีอำนาจในรัฐนั้นที่เกี่ยวข้องกับ

ยาเสพติด

๓. ความเป็นเอกภาพในการประสานงานด้านการข่าวมีอย่างไร
๔. ด้านสาธารณสุขได้ดำเนินการในเรื่องการบำบัดรักษา มีความเพียงพอในการแก้ไขปัญหาเล็กน้อยอย่างไร
๕. การแก้ไขปัญหาของประเทศลาวมีอยู่ในระดับไหน และมีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาเล็กน้อยเพียงใด
๖. ภายใต้อุตสาหกรรมรัฐ-ราษฎร์ ร่วมกันต้านยาเสพติด ประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่อย่างไร
๗. สถานศึกษาได้ดำเนินการ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างไรบ้าง

ทางจังหวัดได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันทางด้านฝ่ายข่าว และทางฝ่ายลาวเริ่มเข้มงวดกับเจ้าหน้าที่หรือคณะบุคคลที่มีอำนาจรัฐ แต่เรื่องการประชุมเกี่ยวกับยาเสพติดยังไม่มี จะมีแต่เรื่องความสงบเรียบร้อยทางด้านอื่น เช่น เรื่องสินค้า ภาษี การลักลอบเข้าเมือง ในด้านการข่าวในพื้นที่มีหน่วย น.ป.ข. ได้ร่วมมือดำเนินงานด้านการข่าวกับเจ้าหน้าที่ในฝั่งประเทศลาว ส่วนเรื่องการดำเนินงานกับ ผู้มีอำนาจในรัฐนั้น มีการรายงานให้คณะกรรมการระหว่างภาคได้ทราบ และส่งข้อมูลให้จังหวัดตรวจสอบ ถ้าพบว่าเจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมก็จะไล่ออกจากราชการ

ในส่วนของความเป็นเอกภาพยังไม่ชัดเจน และการบำบัดรักษาทางจังหวัดได้สั่งให้เจ้าหน้าที่เขารับการอบรมด้านการบำบัดเสมอ คิดว่าการรักษาบำบัดไม่มีปัญหา

เรื่องการแก้ไขของประเทศลาวนั้นมีอยู่ในระดับรัฐบาล แต่ในระดับพื้นที่ความสัมพันธ์ในการแก้ไขปัญหายังไม่ถึงขั้นที่จะก่อให้เกิดการร่วมมือกัน เพราะประเทศลาวเพิ่งเริ่มตระหนักถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหา และประเทศลาวมีสายการบังคับบัญชาที่ซับซ้อน

กัน จึงไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์ได้ง่าย ประเทศไทยจึงสร้างความสัมพันธ์ได้เฉพาะตัวบุคคลเท่านั้นในเรื่องการข่าว ในเรื่องของความร่วมมือกับประชาชนนั้น ทางจังหวัดได้รับความร่วมมือจากประชาชนในระดับที่น่าพอใจ

ในส่วนสถานศึกษาพบว่า จากที่ได้รับรายงานมายังได้ข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงยังมีสถานศึกษาบางแห่งที่ปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่ติดยาเสพติด เนื่องจากมีนักเรียนบางรายที่มาสมัครเรียนเพื่อที่จะขายยาเสพติดโดยตรง ทางจังหวัดได้มีข้อเสนอแนะว่าในเรื่องกฎหมายควรระบุงการลงโทษที่เด็ดขาด และคิดว่ารัฐบาลควรเข้ามาแก้ไขปัญหานี้โดยตรง

บรรยายสรุปการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

สถานการณ์ทั่วไป

ปัญหายาเสพติดนับเป็นปัญหาสำคัญที่บ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศ และทำลายทรัพยากรมนุษย์ที่จะเป็นพลังหลัก โดยเฉพาะยาบ้าได้แพร่ระบาดเข้าไปเกือบทุกพื้นที่ ทุกชุมชน ทุกหมู่บ้าน สำหรับอำเภอศรีเชียงใหม่ มีปัญหาเป็นแหล่งลักลอบนำเขาและลำเลียงยาเสพติด

๑. การผลิตยาเสพติด พบว่ายังไม่ปรากฏมีแหล่งผลิต ยาเสพติดในพื้นที่เขตอำเภอศรีเชียงใหม่ แต่เนื่องจากมีอาณาเขตติดต่อกับแหล่งผลิตจึงสามารถนำเขาได้ง่าย

๒. การลักลอบนำเขาและลำเลียงยาเสพติด พื้นที่เหมาะสำหรับการนำเขา และลำเลียงไปสู่พื้นที่อื่น ๆ ซึ่งสามารถใช้พื้นที่ริมน้ำโขงรวมทั้งเป็นพื้นที่ที่มีเส้นทางคมนาคมสะดวก

๓. การค้ายาเสพติด ส่วนใหญ่จะเป็นการค้ารายย่อยในพื้นที่ โดยผู้ค้าจะนำเขายาเสพติดจากฝั่งตรงข้ามพื้นที่จำนวนไม่มากนัก เป็นรายย่อยส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังมีลักษณะการค้าที่เป็นนายหน้า ซื้อมาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน แล้วนำส่งขายให้กับผู้ค้าอื่นเพื่อ ลำเลียงไปยังพื้นที่อื่นต่อไป

๔. การแพร่ระบาดของยาเสพติด ในส่วนของยาบ้า ซึ่งมีการ แพร่ระบาดในแทบทุกหมู่บ้าน ทั้งที่เป็นการแพร่ระบาดระดับรุนแรง ปานกลาง และเบาบาง สำหรับกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด มีแนวโน้ม เป็นกลุ่มนักเรียน เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ผู้ใช้แรงงาน ส่วนในกลุ่มสตรีพบว่า มีเป็นจำนวนน้อย

๕. แนวโน้มของสถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ ผลจากการ ปร่าบปร่ามแหล่งผลิตยาบ้าทางภาคเหนืออย่างเด็ดขาดรุนแรง ทำให้มีการย้ายเส้นทางกานนำเขายาบ้ามายังภาคอีสาน และอำเภอ ศรี เชียงใหม่จะเป็นจุดล่อแหลมต่อการลักลอบนำเขายาบ้า

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

การบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามคำสั่ง สำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๔๑/๒๕๔๑ เรื่องนโยบายการดำเนินงาน ป้องกันและปร่าบปร่ามยาเสพติด กำหนดโครงสร้างการบริหารงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยกำหนดให้มีคณะ อนุกรรมการป้องกันและปร่าบปร่ามยาเสพติดจังหวัด มีการจัด ตั้งศูนย์ป้องกันและปร่าบปร่ามยาเสพติดจังหวัดขึ้น ซึ่งทางจังหวัด ได้มอบหมายให้ทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ ดำเนินการ

ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปร่าบปร่ามยาเสพติด มีผลการ ปฏิบัติงาน

๑. การอำนวยการและการสนับสนุน

๑.๑ การประชุมและมอบนโยบายข้อสั่งการ

- ๑.๒ การสำรวจและรวบรวมข้อมูล
- ๑.๓ การกำหนดแผนการดำเนินงาน
- ๑.๔ การจัดสรรและเบิกจ่ายงบประมาณ
- ๑.๕ การพัฒนาบุคลากร
- ๑.๖ การติดตามประเมินผล
- ๑.๗ การสนับสนุนด้านอื่น ๆ

๒. การดำเนินงานตามมาตรการ (ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด)

- ๒.๑ การป้องกันยาเสพติด
- ๒.๒ การปราบปรามยาเสพติด
- ๒.๓ การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ยาเสพติด

๓. การดำเนินงานตามนโยบายแผนงานเร่งด่วนและเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย

- ๓.๑ การสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ชายแดน
- ๓.๒ การดำเนินงานตามโครงการหมู่บ้าน/ชุมชนเฉลิมพระเกียรติปลอดยาเสพติด
- ๓.๓ การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในสถานประกอบการ
- ๓.๔ การดำเนินการต่อต้านเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- ๓.๕ โครงการเสริมมาตรการป้องกันยาเสพติด

๔. ปัญหา อุปสรรคและขอเสนอแนะ

- ๔.๑ จากการดำเนินงานการป้องกันและปราบปราม

ยาเสพติดในพื้นที่ของฝ่ายต่างๆ มีปัญหาอุปสรรคเช่น งบประมาณ ยานพาหนะไม่เพียงพอ ขาดเงินล่อซื้อ ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ ฯ

๔.๒ ขอเสนอแนะ เช่น ควรมีการสนับสนุนงบประมาณ ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติการกิจของทุกฝ่าย ดำเนินการอย่างจริงจัง การกำหนดมาตรการเข้มแข็งในพื้นที่ชายแดน พิจารณาผลักดันให้มีการเปิดจุดผ่านแดนหรือจุดผ่อนปรนในอำเภอชายแดนเพื่อแก้ไขปัญหาการลักลอบข้ามไป - มาของราษฎรทั้ง ๒ ฝ่าย เพื่อให้มีการควบคุมอย่างทั่วถึง

บทส่งท้าย

การประกอบกิจการงานใดๆ ก็ตาม สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ตรัสสอนไว้ว่า สติปัญญาเป็นหนทางนำไปสู่การบรรลุความสำเร็จ แต่ถ้าได้เสริมความรู้ความสามารถและสามัคคีธรรม จะก่อให้เกิดความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ นั่นหมายความว่า บ้านเมืองจะเจริญก้าวหน้าได้นั้น ต้องขึ้นอยู่กับพื้นฐานดังกล่าวข้างต้น ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหายิ่งใหญ่ และเป็นศัตรูสำคัญต่อความมั่นคงของชาติในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องจัดให้หมดสิ้นไปจากสังคมไทย ในทุกวิถีทางโดยเร็วที่สุด

มั่นใจว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นเอกสารที่มีคุณค่าฉบับหนึ่ง ที่จะก่อให้เกิดแนวความคิดในการแก้ปัญหายาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต โดยเฉพาะผู้ที่มีเจตนาแน่วแน่แก้ไขในสิ่งผิดด้วยความจริงใจ และบริสุทธิ์ใจ เพื่อผลประโยชน์โดยรวมต่อประเทศชาติอย่างแท้จริง ในทำนองเดียวกัน ความผิดพลาดในอดีตนั้นเป็นบทเรียนให้เรารับทราบ ว่า คนที่ขาดสติปัญญา ขาดความรู้ ความสามารถ ขาดความซื่อสัตย์สุจริต ขาดความจริงใจต่อประเทศชาติ เขาเหล่านั้นมีคุณค่าเทียบเท่าเพียงกรวดทรายเม็ดเดียวเท่านั้น ขอฝากสุภาษิตที่ควรแก่การจดจำ “คบพาล พาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล”

สุมาลี อุทัยเฉลิม

(อาจารย์สุมาลี อุทัยเฉลิม)
ผู้ดำเนินการจัดทำหนังสือ

